

COLUMBIA LIBRARIES OFFSITE

CU56520751

895.2F299 M

F ay Andr as: ujab

THE LIBRARIES
COLUMBIA UNIVERSITY

FÁY ANDRÁS
ÚJABB MESÉI
ES
APHORIZMÁI.

MÁSODIK KIADÁS.

1828.

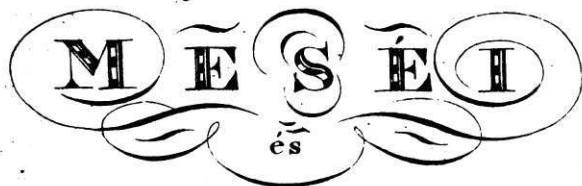
Benway 180. fest.

Lehrhardt Sam. melle.

A' Mese-Iró hivatalos foglalatosságában.

FÁY ANDRÁS'

újabb eredeti

Aphorizmai.

Második Kiadás.

Angos Művelő

PESTEN.

1828.

895.2F299

M

14198 H

141984 JUN 2 1 1965 RS

M E S É K.

A' F e s t ő h ö z .

KÖSZÖNETTEL tartozom az Úrnak, hogy Meséim' első kötete' eleibe, olly helyesen rajzoló mej-képe-met. Annyira vagyok találva, hogy az esmeretlén-től is digito monstros: hic est!

Isteni mívész-ség! ki nem csak magadat, hanem magaddal másokat is be avatsz a' halhatatlanságba! Kit te hatalmas szárnyadra veszel, túl emeled azt a' sir és századok' éjén, az avulás' penésztétől meg óvod, 's magát ki vívni, segíted az érdemet a' feledés' homályából. A' ki kegyed alá juthat, be van annak neve az Örökké-valóság gyűrűjébe vésve, ha külömben közép-láncszem volt is az ember — és majom között!

A' ki az Arcz-rajzolást fel találta, épen azt a' jót tevő az emberiséggel, a' mellyet bódog emlé-kezetű Cadmus és Evander tettek, a' magok huszon-négy betűikkel. Ezek által nyílt tudhatjuk a' Hév Övnél azt, a' mit a' Jeges alatt írtak, de hogy az Írónak milyen szeme van? hogy áll a' szája? sas e' vagy pisze az orra? meg van e' arczában a' Genie-vonás, koponyáján a' nagy elme csucsorodása? és így tulajdonképen ki légyen az Író, nem tudhatjuk tiz lépésnyire is író-asztalától; holott tapasztaljuk a' világban, hogy gyakrabban jön tekintetbe ezen fontos kérdés: ki-írt? mint ezen csekély? mit írt?

Nagy Sándornak, Achillesnek, Hectornak, Agamemnonnak, Homérnak, Virgilnek, Horácznak hitelesen semmit sem tudunk a' physiognomiáikból.

Ennek én azt a' szerény gondolatomat képelem okának: hogy a' festők alkalmasint *inversa proportionibus* vagynak az érdemmel. Az említett nagy emberek' koraikban sok volt az érdem 's kevés a' Festő. Ma már hála az egeknek jut ecset, toll, minden érdemecskének, sőt — nem érdemecskének is! Az áldott arcz-rajz' művészsége a' fűlasztásig el árasztotta jó-tétivel mívelt világunkat; 's méltán reménylhetjük, hogy, valamint szokásban van házi orvost fizetni, úgy hasznos szokásba fog jönni házi festőt is tartani, ki minden élő kort, ki minden ivadékot, hitelesen ált' adjon a' jövőnek. Így talán még azt is várhatjuk, hogy a' *Genealogica Deductiók* innettova nem csak száraz nevekből, hanem dí-zes Kép-Galeriákból fognak állani.

Elég az ahhoz, engem' mej-képemmel meg örökített az Úr! mellyből az a' haszon és negéd árad reám, hogy Könyvem és Nevemet senki vakmerőn nem bílangolhatja; mert — Uracsi büszkeséggel, a' tükör előtt legyen mondvá! — hozzám ugyan a' két Hazában nehezen hasonlít valaki.

Azt az egy hibát találok még is mej-képemben, hogy a' tollat nem a' Moecenásom', hanem az én számba kellett volna tenni, annak jeléül, hogy Hazánkban, ha csak magát a' tollat nem rágja a' jámbor Író. az ugyan egyéb rágni valót nem igen ad a' szájába! —

De már most szöjljön az Úr: mit fessünk a' második Darab eleibe? Réz-metkezés nélkül nem hagyhatom; mert tudjuk a' mái világban, hogy gyakran a' csinos Réz-metkezések adják el a' Könyvet; 's ha a' Réz-metező magáért ki tett, sántikálhat egy kevéssé az Író. Innen javaslanám az Írók és Művészek közt való szorosabb barátságot, mint fájdalom! eddig volt; mert im itt is egy eset, a' hol gyakran egymást segítik ki a' sárból.

Ha Poëta vólnék: — az az: ha csak egy Sonnetecskét faraghattam vólna is valamellyik folyó Írásba be, azonnal koszorús Lantot festetnék, vagy valamellyik Múzsát a' felhőből felihem hajolva.

De nyelvem a' mászó prózához szokott, Ős-Apám Aezóp csak a' hajszá alá mesézvén, nem érdemelhete kiáltó babért. Osztan mái Festőink a' Múzsákat rendszerént in puris naturalibus festegetik, én pedig csak az igazságot szeretném így látni, 's Festőinknek is azt tanácslom, hogy inkább a' Múzsák' kedveltjeiket festegessék köntösetlen, úgy mint a' kik azokunk kegyéből illendően ritkán ruházkodhatnak!

Ha Philosophus volnék — az az: csak egy Dissertációcskát is raggathattam volna össze: de Atomis aduncis Leibniceis, úgy vagy tánezolt fontoló homlokat festetnek komoly arczom felibe, vagy pedig egy oldalról, bor peccenye cum appertinentiis állana, másik oldalom felől égő pipámat tartanám kezemben, 's megvető pillantatot vetnék a' körülöttem mozgó világra ezen mottóval: Si bene mihi est, novi contemnere mundum!

Ha Historicus volnék — az az: meg tudtam volna harmincz íves Disquisitio Historiában hitelen (tudom sokan parolámra inkább elhitték, mint a' harmincz ívet végig-olvasták volna) mutatni azt, hogy Árpád-Apánk hegyes orrú csizmat, sarút, bocskort, papucsot viselt e; vagy gömbölyűt? 's azon Dinnye, melytől Albert Király Neszmélyen meg halt, vérbélű, barát magú volt e? vagy sárga cserhajú lehetett? — úgy magamat csupa Könyv-Szekrények közzé festetném, egy asztal megé, hol fel nyitott Foliántok kerítnének, mint—pastétom a' be-csináltot.

De mint Mese-lró mit festessek? valamellyik állatomat? — Az első kötetben meg tiszteltem Lúd-Moecenásomat; illő is: ut pagina jungat amicos! de több állattal semmi szoros kötetem nincs. Fel veszem őket míg használom, 's ha Mesémet bé fejezem, le teszem oda a' hol találtam — csak ilyen, a' moderne gout barátság van köztem 's jó állataim között.

Fel venném a' majmot; de már az Eredeti epithetont oda tétettem Meséim eleibe, 's magamat nem pofozhatom. Az Oroszlán — Literátori

Újonczhoz illő hetykeség lenne. Az Elefánt nagy állat kis könyvnek. Az Ökör — tésztéseiben az ecsetek már ki fáradtak! A' kisebb rangú állatokat pedig fel venni áttallanám.

Jó Barátim, boromtól hevülve azt tanácslák, hogy a' Hír 's Dicsőség Templomába való útamat, 's fel-jutásomat belé, in forma Apotheosion, festessem le, 's gondolhatja az Ur', hogy egy bizonyos csiklány, mellyet hiúság 's ön-szeretet szülnek a' fejben és szívben, fel kapatta velem ezt az ideát. Hetekig költöttem rajta, mint madár a' tojásán, hogy mi módon vihetném ki? Leg könnyebb lett volna Horác és Ovidként meg írni dicsőülésemet, az Exegi monumentumot; de, négy szem közt essék mondva, nem bíztam magamhoz. Más gondolatokra vetemedtem tehát, mellyek közül az első e' vala: le rajzoltatom író-asztalomat, arra nyomtatványaimat; ezeken felyül Lúd-Moecenásomat, kinek is szárnyain — nem gondolván a' jókara. küzzel — játszva reppennék fel a' Templom' csúcsára. De meg gondolván, hogy terhem Griff madárnak is sullyoska lenne, 's a' Moecenásokat — kik most se, sokak — terhelni sem tanácsos, sem illő; de különben is, jámbor Lúd Moecenásom, a' mennyire szereti más reptét meg gágogni, úgy maga nehéz repülésű szegény! — biz én ezen gondolattal, mint idétlennel, mindjárt születése után fel hagytam.

A' másik ideám e' rajzolat volt: Reá könyöklök Öseim' és Moecenásom' érdemeikre, magam jobb kezemben tollammal játszadozva — fogvájó is lehet helyette — a' Mongolfiér' levegői hajóján ülök; erszényem' sorsosi aer inflammábilist készítnék fűvórkkal alám; néhány, tele pofával fújja a' sipító tárogatón vagy harsogó trombitán az úti Marsot, 's míg nézőim csudálják a' merész utazót, vagy magam is jó formán eszmélném, fel lebbenek Balonomon egész a' Templom' ajtajáig. Ez könnyű út lett volna, mert az illy utazó nec sudavit nec alsit, még is szépen halad, 's önelégedten mosolyogja

a' hátul izzadót, — de harmincz két akadály áll ellent, tudniillik — nines mire könyökölni, 's nincsenek is fűvőim!

Vóltak más szép találásaim is, — de mindenütt akadtam bekkenőre.

Meg kelle hát szívem-szerette Ideámtól válni. Nem! ezt kiáltám magamat vigasztalva, a' szegény Író, kivált a' Magyar, 's a' Magyaroknak is némelly neme, olyan mint a' Rák; élteben mocskos, 's csak hóltra főtte után kapja meg szép piros színét! post mortem, sortem!

Kedves Festo Úr! Az egyenes szív leg-tovább ér a' világban — ha néha számkivetett ügyefogyottsággal bújdoklik is. Ne nyissunk nagyobb száját, mint a' falat kívánja. Tegyük bal hónalyunk alá kezünket, 's valljuk meg Közönségünknek Réz-meltzésünkben is: hogy a' Mese-Író, sit misera figura!

Fessen le az Ur engem' Magyar világom' közepére, körül-vétetve azoktól, kiknek én egy nagy tükröt mutogatok: ők pedig részszerént kuczogva háttal fordúlnak tükröm felé, 's egymásra mutatgatnak, vagy süttogva harmadikra, rész szerént pedig nyúl farkat tűznek hátam megett mentémre; míg egy negédesebb Csörgő-sípkát akar a' fejem' búbjára nyomni. Van olyan is köztök, a' ki szegény bibircsos orromat fricskával fenyegeti.

Vagy ha az Urnak könnyebben esik, fessen-le: kínosan mint görnyedezek éleszni 's meg rakni egy tűz-helyet, de alig hozhatom csak gyenge pislogásra is, mert egyik — öntözővel áll tüzem felett! Nevetik a' nézők sikeretlen szorgalmamat, 's egyik tisztes czafomra csengetyűt akaszt, a' másik ismét az átkozott Csörgő-sípkával kínál.

Vagy még utóljára: Fessen az Ur engem' iszonyú nagy köszörű kövem mellé, mallyet én jámbor, komoly szorgalommal forgatok, hogy szinte szakad rólam izzadságom. Vakmerő célom 's fáradozásom a' lenne, hogy szíveket köszörüljek; de egygyik a' Közönségemből görcsös izmos botját

tartja gúnyúl követre, másik csizmája talpát, hátul egy harmadik olly erőssen nyomkodja fejemet előre, hogy szegény ki kiáltott orrom csak nem a' követ éri, 's veszélyben forog, hogy piszére köszörülődik: negyedik a' Csörgő-sipkát, mint engem illető koronát; tartja fejem felibe: 's egy ötödik parókás pohos, stomachaliter kaczagja a' tréfás jelenést. Körültem hevernek a' Mese-írás' példázójegyei egy Kefe, egy Rosta, és egy Ráspoly.

Most előtte fekszenek az Urnak gondolatjaim, 's ügye-fogyott sorsom' titkai; a' többi az Ur' dolga. Festhetne az Ur a' gúnyolók mellé, jó akarókat és barátokat is, kik javallva nyújtnak jobbot a' fáradozónak, de azok hátul állanak 's nem férnek amazoktól a' Réz-lapra.

Ajánlom magamat ecsetje' becses Uri kedvezéseibe. Kívánom, hogy ha csak annyit is hajtson be évenként az Urnak Hazánkban, mint — a' kőműves meszelő ecsetje szokott!

Ajánló Levelem,

a' Könyv-kötőkhöz!

KÉPZELEM, mint mereszti a' csudálkozás Olvasóim' és magok a' Könyv-Kötők' szemeiket, olvasván, hogy egy Író ezeknek ajánlja Könyvét, ezeknek, kik rendszerent egy forma szegény hűron pendülnek jó Magyar Huzánkban vele. Nincsenek szárnyaik, mellyek alá retirálhasson az üldözött Író, nincs ébresztő olajok a' pislogó mécsre, 's nálok is a' melly nap keresi, az is emészti-el.

De jó Uraim! én most az egyszer feltettem magamban, hogy Könyvem egész folyásában, egyenes nyílt szívű leendő Olvasóim eránt, ha Személyem és Könyvem olly módi-hagyottakká válnának is miatta, mint — hosszú czopfom.

A' ravasz Ciceró ezt veri egy helyen a' Cájus Caesar' fejéhez:

„Et certe in armis, militum virtus, loqorum opportunitas, auxilia Sociorum, Classes, Commensus, multum juvant: maximam vero partem, quasi suo jure fortuna sibi vindicat, et quidquid est prospere gestum, id pene omne ducit suum.”

A' mi itt a' hadi-vezérről igaz, igaz az a' penua-vezérről is. Sok osztozott az Író' munkájában, sok osztozik dicsőségében is. De hányadik az a' szerény Író, a' ki a' segéd-társak' jó akaratos

fáradozásaikat az olvasó Világnak be merné val-
lani? azt véli rendszerént, hogy olvasója, mint
szoros Calculista, azonnal ki vonja ezeknek ér-
demeiket az övéből, 's némellyik, tán nem ok-
nélkül is, tart tőle, hogy a' maradék — nulla le-
hetne!

Én szerencsét próbálok nyílt-szívűségemmel,
azon reményemben, hogy a' részre nem hajló
Olvasó, ha nálam is nulla találna fenn maradni,
mellé teéndi ennek az egyenes szívet; 's az illy
remanentiácskát, nem minden mai érdemmel cse-
rélem fel.

Be vallottam: mennyit köszönök Lúd-Moece-
násomnak, be vallom, mennyivel tartozom másik
nevezetes Segéd-társamnak is, a' — Könyvkötőnek.

Úgy van! fényében, dicsőségében, halhatatlan-
ságában az Írónak, osztozó társ a' Könyvkötő.
Nála nélkül az Író' Könyve töretlen dió, fedetlen
asztag, gémetlen Kút! — Ki olvassa a' kötetlen
példányt? Az ő Köntöse nélkül ideje-korán el
dúlja az idő' vesze a' Századokra készült munkát
is! de kivált nála nélkül el halna a' leg szebb
kedv-telés a' világon (mellyet mindjárt a' lepke
szárny-Collectió után teszek) tudni illik azon szép
ízlésű uracskák kedv-telések, mellynél fogva házi-
bútorúl, szép kötésű Könyveket vásárolnak össze,
hogy azok kéztől, portól, sőt olvasó szemtől is
meg kímélve, arany csillogással kandikáljanak ki
a' szekrény' üvegéh! Nála nélkül, el enyésznek ez
a' szép videri, nec tamen esse! 's a' mi nekünk
Íróknak nem csekély sajón lenne, még több Ma-
gyar Könyv maradna maculátának a' Nyomlató'
Páhójában, mint eddig is!

Osztán: hányszor nem esik meg, hogy csak
a' Réz-mettző — és Könyv-kötő fordítják meg a'
szegény Olvasónak veszett fejszéje' nyelét? Minek-
utánna leg érdekesebb Chemicuszaink, Technolo-

guszaink, Mivészeink, Fabrikásaink, Pecsét-szedőink, hijába fáradoztak annak fel találásában, hogy az egyszer be nyomtatott papírt mint lehetne ismét tisztává tenni; azon esetben, ha gyáva munka nyomtatódott rá 's mi azt jó helyett megvásároltuk, csak az említett két Uri emberek térítnék valamit vissza veszendő pénzünkből, 's ekkor leg okosabb tettünk ez: (meg sügöm, bár előre tartok a' számos Könyv-gyilkolástól) hogy a' Könyvet többféle nevetlen használásra, sans facon ki vágjuk, a' kötésbe pedig tiszta papírt varrunk, 's könyha — házi — gazdasági — 's a' t. Jegyző-Könyvnek használjuk. Így ha még réz-lapott is kaptunk a' Könyvet, mi kárunk sincs; falra vele! Ezért látjuk már ma a' leg hitványabb munkákat arany, maroquin és Satiné kötésekben, a' híres John és Stöher réz-metszéseivel díszesítve. A' gyáva lelket majd mindenütt szép köntös palástolja.

De tán arra a' gondolatra jöhetnének jámbor Olvasóim, hogy magam is azért metteltem Rezet-Könyvem' eleibe, azért adok szép szót Könyvköő Uraimnak, hogy Könyvem' lelki hijányát el üssem. — Nem Uraim, Ászszonyaim! ennyire nem terjed-ki nyílt-szívűségem. En szint olly érdemet tulajdonítok magamnak, mint akármelly éves, hónapos, és hetes írő; hízlekdem' magamnak, minorum gentium Tisztviselői hiúsággal, hogy nevem én is ki vívtam a' homályból, és szintúgy just tartok a' halhatatlansághoz, mint akármellyik versgyártócska, 's épen ezen Sustentatio Juris nógat a' jó lelkű Könyv-kötőkhöz folyamodni. — Bővebben ki tárom a' dolgot:

Mint elsőbb kötetemben is említém, annyira óhajtottam eleitől fogva a' halhatatlan nevet, hogy a' Világért nem lettem volna szakács, hajfodró, fazekas, cukor-míves, szita és strimflikötő, szappanos, parókás, húsáros, pék, 's a' t. hogy csak a' napnak, vagy el-emésztésnek dolgoztam

vólna! A' merre úsztam, bolyongtam, ablakok' üvegeire és fák héjaira fel mellegettem nevemet, hogy tudja a' Világ létemet. Illy hir-lihegésben mi természetesebb, mint ezen nagy czél elérésére, az Írói' pályát választani eszközül? mert egy az hogy már gyermek' koromban csudáltam hogy Horác, Virgil, 's az én Mesterem is a' Phrigiai Bölcs, kik ez előtt sok száz esztendőekkel éltek, még ma is élnek; más pedig az, hogy leg könnyebb dolognak találtam, télben fűtött, nyárban híves szobában vívni ki a' halhatatlanságot, mellyért más izzad és fázik. — Hogy lettem épen Mese-Íróvá, első Kötetemben ab ovo ad mala elő adtam 's minekutánna tehát már két Kötetet írtam Meséimből össze, úgy vélem, senki nekem a' halhatatlanságot difficultálni nem fogja; ezt ki is kérem!

Jaj! de a' máj időben úgy tapasztalom, az Írók és mívészek halhatatlansága, és munkáik örökké-valósága csak relativa idea: mint gazdagság, szépség, nagyság 's a' t. Be más örökké-valóság pillogle az Egypti Pyramis' csúcsáról, Dendyra falairól, Apolló és Laocoon' üstökeiről, 's fentebb tisztelt Homér, Virgil, Horác 's Aezóp' betűiről, mint a' melly máj papír falacskáink, Kerti Szobraink, Románkáink, Sonettecskéink, 's Odácskáink felett, repkedő Sasként lebeg, 's mint egy félvén a' roskadástól rájuk szállni nem mer! Úgy van! a' máj Írói élet igen egy mértékű 's változású az állat-élettel. Ritkái tart tizedekig (Század számra ma már nem is beszélünk) némellyiké évekig, sokaké évig, 's a' lég többekét egy'nap szüli és temeti.

Quem dies vidit veniens superbum,
Hunc dies vidit fugiens jacentem!

Mi tehát menthetőbb, mint az, hogy én is féltvén munkám az efféle halhatatlanságoktól, az Egyptiek példájok után, Meséimet mintegy be múmiaztatni kívánjam, 's ezen baráti fáradozásra — Könyvkötő társaimat kívánjam meg kérni?

Csalhatatlan igazság az, hogy a' Századoknak írt munka is el kopnék 's elnövődnék, ha csak Brochure-be kötve járná a' tudos-Világot: 's mennél jobb, olvasottabb a' munka, annál előbb. Tapasztaljuk, melly rongyosan tér a' Román (az erkölcsöt és vallást oktató Könyvek illy hirtelen kopásoktól még is mentek!) tulajdonosához vissza. Ki kétlené hát, hogy a' Könyv-kötő mintegy be múmiázza a' Könyvet a' halhatatlanságra, vagy is azt leg alább egy pár évvel meg töldja.

Látom, mint mosolyognak olvasóim a' bajusz, olvasónéim a' szép orrocska alá: hát az Úr miért borítottatta csak színes papírba a' maga halhatatlanságra szánt Meséit és Aphorizmaít? ezt gördítik előmbe.

Engedelmet kérek jó Uraim, szép Aszszonyaim! erre. úgy vélem, egy okos plán vezérlett. Egyeneségem ismét meg nem engedi hogy el titkoljam, 's ki is fűrná az oldalamat. — Kemény erős kötést három fontos okokból nem mertem adatni Könyvemnek.

Először: mert Könyvem drágább lett volna, pedig az olcsó Magyar Könyvre is kínosan gyúl az Elő-fizetés.

Másodszor: Ellenkezett volna szerénységgemmel (baráti fülek 's néma falak közt nem illy akaratos szokott ez nálunk Íróknál lenni) a' czifra bőr, bársony, tokos 's csillogó arany Kötésekkel mintegy előre meg szabni becsét munkámnak.

Harmadszor: Leg nyomóbb volt előttem az attól való rettegés, hogy ne talán a' czifra kemény kötéstől ingereltetvén sokan, elébbeni gyászos tanácsom után, kést, tőt, czerénát fognak, 's konyha — házi — gazdasági — 's a' t. Jegyző könyvé metamorphizálják jámbor Meséimet, melly gyilkolástól mostani köntösében épen nem félttem, mert — paupertas ubique tuta!.

De ezen negligé Könyvemnek csak próba-évére szabadott. Zsákban macskát nem árulok. Ha úgy találándja a' kedvező Olvasó, hogy jobb ruhát is meg érdemlene, majd szabad-néki mást; azon esetre pedig, ha Könyvem és Olvasóm költsönösen lélekre nem találának egymásban, hadd vesszen szegény, első pongyolájában! nekem minden esetre elégedés 's öröm-diadal lesz, egy pár év múlva, itt-ott egy két darabot Meséimből erős kötésbe múmiázva meg pillantni. Mert már ez koszorú, habér, borostyán, et similia lesz tudós homlokomra, ha nagyobbára ki kopnak is ruháikból 's a' tudós Világhól gyermekeim! hiszen egy példány magában elégséges nevem' fenntartására, kivált ha ez olly szerencsés lehet, hogy valaha egy Magyar-Athénást írónak kezébe akadhat.

Ezen Második Köttetés esetére, kércm már én meg Könyvkötő Uraimékat hogy magokért tegyenek ki. Ne vegyenek példát azon Szabókról, kik a' Szerzőnek szabnak tartatlan ruhát, szabjanak Könyvemnek olyat, melly unokákról unokákra szállhasson, 's trucczoljon molynak, időnek. E' végre jók lesznek a' bőr-kötések; de leg-inkább javaslanám 's kérném a' Kutya-bőrt. mert ez nagy tekintet ad tudós és tudatlan Világ előtt, 's mint a' bor és dohány mennél régibb annál becsesebb. Meséimet pedig, mint nem érzőket, nem félttem azon hiú kevélységtől (mellytől az érzők között sokan nem üresek) hogy kutya-bőribe el bizza magát. —

Milyen színű legyen Könyvem első Borítékja? milyen a' második kötése? milyen formájú legyen az, 's mennyi értékű arany vagy ezüst csillogjon rajta? meg nem határozom. — Ha egykor philosophus Könyv-Kötőink lesznek, mellyhez a' mai bölcselkedő időben, nem csekély remény lehet, meg érjük azt is, hogy minden rendű, rangú, osztályú, és értékű Könyvnek meg határozott kön-

tőse leendő, melly is a' szegény vevőre nézve, ki most gyakran a' Dunába csapja pénzét, nem csekély jó-tét fogna lenni. Ekkor bizonyosan el envészik azon gyakori sületlenség is, hogy a' tisztas Könyv szeles harlequinádban, a' szeles Literátori Bajazzo pedig talpig tisztas köntösben kerül a' Tudos világot. Addig pedig míg e' lenne —

Könyvemet kedvező kezeikbe ajánlván, vagyok

A' SZERZŐ.

M O T T O:

A' kis eb morog, mérgesen cseveg, fogat vicsorít,
kapkod, harapdál, de vért nem ereszt, pajzán
kedv szökdécsel vele és ereiben — mit csinál?
haragszik? irigykedik? dühös? — Nem! —
játszik.

M E S É K.

A' VÁROS BIRÁJA ÉS UDVARNOKJA.

UTÓPIÁBAN, egy kis Város Bírája, a' közjóba fáradt fejét figyelmezve hajtván kezére, az Ülés alatt el szunnyadt. Harsogó hortyogása vívni látszott a' Referens' szavával, 's ez már béfejezé előadását, még sem tágulának a' nagy Alvo' szempilláiról a' pajzán Morpheus mákjai. Csend és tréfás inneplés lépé-meg az egész Tanácsot. A' vénebbje fejet csóvált, az ifjabbja suttogva kuczogott, míg némely jobbak lábaikkal csuszogtak, tobakkal bosszonták orraikat prüsszszentésekre, mellyekkel a' Bíró az eldöntést váró pernek visszaadhatnák. Mind híjában! Borzasztva harsogott az álom' trombitája tovább is a' Thémis' Szálájában. Végre meg emberlé magát a' Város' Udvarnokja, egy talpig emberséges fi, 's váll-illetve kímélve hozván Birónkat a' munkás életre vissza, az ítélet meg állapítására kéré. — Mit véltek? tán zavarba jöve, pirúla, kapkoda, engedelmet kéré? Mind koránt sem! okos embernek mester a' neve! — A' tárgy olly fontos, így szólla torok-köszörülve rátartással a' fel-ébredő, hogy az ítéletet voksra eresztteni elkerülhetetlennek látom. — Voksolt a' Tanács 's a' Bíró ekképen a' kérdéses tárgyat szerencsésen ellesé. E' csinos fortély vala; de ím itt jön a' disztelenebb. A' Polgármester, Ülés után fülébe súgá néki, az Udvarnok

mint tevé, felköltésével a' Bíró tisztes személyét. nevetségessé a' Tanács előtt. Épen mint engem, Spectabilis amice, így szólla, ugyan csak Udvarnok Uram, a' minap az útzán szállított meg, hogy ki van fordúlva zsebem. Millyen merések ezek! Ussze súgott a' két Város-Atya 's az Udvarnok ki fityene tisztéből!

Fogjunk kezét jó Udvarnok! a' Mese-Író is elég gáncs éri, hogy itt szunnyadókat költöget, amott biztosan kér némellyeket, hogy ki fordított zsebjeiket dugják-be.

A' TYÚKOK ÉS HÁZI-ASZSZONY.

Kapartok édes tyúkjaim? száll a' házi-aszszony, meg álljatok, mindjárt segíték én rajtatok, sokáig lennétek ti készen! és seperi kezd előttök. — Hagyd-el aszszonyunk, hagyd el! kiált a' kakas, nem azért kaparjuk mi a' szemetet, hogy udvarodat szeretnénk tőle tisztává tenni, hanem magotskót keresünk közte.

O mint vív, harczol, tüzel némelly Ügyészke; mint szentelt vitéz az igazságért! mert — magotska van közte.

A' KÉT IGAS-LÓ.

Két ló régóta vont már egy Kalmár hármjában egymás mellett. Serény volt az egygyik és tüzes, lomha a' másik és lassú. Most szakadtan és izzadtan az első, korbács-vágásokkal a' másik, tértek be, nem könnyű terheikkel a' Fogadóba. — Átkozott legyen, a' ki először gondolta, hogy ló hármot vonjon! kiált a' serényebb, kín melletted az életem te lomha! te nem vonsz sőt vonatod magad, 's az egész teher szűgyömnön fekvén, meg kell szakadnom! — Tán kisebb panaszom ellened? felel a' lustább; te, alig indít-meg bennünket a'

gazda, sietsz, tüzeskedel, mintha az nap' tovább érned neked kamatoznék, 's hogy veled nem érek szüntelen pattog rajtam a' szíj-ostor, hogy bőröm most is hasonló a' túros, a' darázs-marta lóéhoz. Helyesen mondod: átkozott legyen, a' ki először gondolta, hogy ló hámat vonjon! —

Csendesedjete! szóll a' fogadós' lova a' panaszkodókhoz, nem a' hám okozza szerencsétlenségeket, hanem hogy nem egymás mellé valók vagytok. Most már segítsetek a' dolgon a' mint lehet: te tüzesebb! hagyj egy keveset alább serénységdből; te lomha! törekedj gyorsabban lépdelni előre, 's nem lesz bajotok egymással. — 'S im igen jól üte-ki a' tanács.

Házások! ha szenyvedtek a' Hymen' igájában, míg a' házasságot átkoznátok, nyúljatok a' magatok' kebelébe.

A' BARÁTSÁG' FOGADÁSA.

Egy Kacsa és egy Tyúk, holtig barátságot esküdtek a' szűk udvaron egymásnak. Csak hamar magot szór a' szolgált az apró marhának, 's a' két új barátné mérgesen czivódik a' szórt szemeken egymással. — Aszszonyaim! kiált mosolygva a' kakas, másszor a' barátságot csak a' mag-szórásig kell esküdni.

Akkor válaszd a' barátot, midőn hasznod az övével össze-ütkezik 's ő meg állja a' mezőt.

AZ ÉN SPECULÁTIÓM.

Egy fontoskodó Urácska kép-meresztesékekkel kérdé tőlem: miért tudék meséket, 's épen bohós meséket írni? Ezt felelém neki:

Uram! én gazda-ember vagyok; búzácskám borocskám szépen terem: de hogy sem adhatom el, 's köz panasz gazda-társaimnál is, hogy nincs

áros, a' föld' termésére. Sokáig csudáltam a' dolgot, mert a' népesedés Országunkban — hála az egeknek! — szépen nevededik; a' termő föld pedig csak a' régi maradt. Forrására mentem a' rossznak, 's úgy találtam, hogy ennek a' csekély Consumtio, ennek ismét a' rossz és lassú Concoctió, végtére ennek az átkozott Fontoskodás az oka, mellynél fogva egy Bíztoška is szégyenel már ma közönségesen nevelni, nem mondom a' rázódásig kacagni. Minthogy pedig a' nevetés — ide értem a' hajusz vagy pusztá orr alá való mosolygást, kuczogást, kacagást, hahotát; de semmiképen nem azon kacajokat mellyekkel a' nagy Urak sületlen elmésségeiket kéntelenítettünk meg' tisztelni, sem a' gyáva gúny-mosolygásokat — Orvosink' oktatások után, dél előtt jó Succus gastricust, dél után jó Chylust, 's ezek együvé fogva jó gyomrot, jó Concoctiót és így nagy Consumtiót okoznak: tehát magam hasznáért és a' köz Jónak előmozdításáért — arra adtam magamat, hogy nevetető meséket írjak, hogy így szánható fontos Uracskáink is, két szem és négy fal közt, ki kaczaghassák gyomrok javára magokat.

Az én Uracskám igen meg elégedett Speculatiómmal, mert a' mint későbbben meg értém, ő is azon számos ezerek között való volt, kiknek hivatalbéli tiszték, és világi nemes el határozottatások. — a' Concoquálás vala.

A' VÍZI ÉS ERDEI MADARAK.

Ti, igazán ti, vízi tollasok élitek az arany Kort! így a' Sas a' Gémnek és Hattyúnak, köztünk erdei madarak közt irigység, viszály 's örök harcz dúlnak, míg ti békes nyugalommal tanyáztok egymás szomszédságában. Ó ha fajotok lehetnék! — Oka ennek az, mond a' Gém, hogy ti erdeiek egymásból éltek, mi pedig víziek a' köz tóból, 's minthogy fáradsággal kényszerítjük -ki belőlle élelmünket, nem érünk visszálkodásra.

Falu és mező' bóldog lakosi! ím tekintetek, ha kebleteknek is sajátja az a' mi sorsotoké, e' tükörbe, mellyet mutatok.

A' RIGÓ ÉS CSÓKA.

Be munkás madár az a' harkály! így szólla a' Csóka a' Rigónak, egész nap hallom kopogását: kétség kívül valami jeles odún dolgozik, a' milyen még erdőkben nincsen. — Azt hiszed? mosolyog a' Rigó, hitvány férgeket keres a' fa-kérgen, mellyekkel az éh-koppot el-űzhesse.

Fenyvesi ír, olvas, mécsez, tán majd mesterdarabbal lepi meg a' Hazát? koránt sem! konyhára munkálódik!

A' GALAMBOK.

Meg úntak a' Galambok ócska zsindelyezetjek alatt lakni. — Melly alkalmatlan szenny-fészek ez! mondának, a' mindenfelé világító fedelezet fészünkre hagyja cseppengni az essőt, hullongni a' havat; 's e' szűk és alacsony lak-hely sem ki látást nem enged, sem fényleni nem hagyja a' verőn színes tollainkat. Épen végezték a' Helység' tornya' zsindelyét, jerünk alá lakozni! — Ált' költözének. — Dicső hely! melly kies a' kilátás! melly tiszta minden! 's melly kény bámúltatni a' magas tetőn! így örvendezének egy szájjal. De ah! a' torony órája minden fertályt lármásan üte, több ízben vonátának-meg naponként harangjai, a' vésekben borzasztólag üvöltött körülte a' szél, 's egy nyári ború' villámja iszonyú harsogással hasgatta meg a' magas tornyot. — Térjünk vissza agg-hajlékunkba! mondának a' remegők, ha szenny lepi is az alacsony lakást, de nyugtalan ám a' magas!

A' TEHÉN ÉS RÓKA.

A' Tehén mély bánattal kereste fel a' Rókát. — Segíts tanácsoddal így könyörge néki, bizony meg szolgálom; egyetlen egy borjamat el ragadák tölgyem alól. — Ha! annak meg kell kerülni, kiált a' róka, hiszen lehet e' nyilvánabb igazság, mint anyának ön gyermekéhez? esküszöm néked, hogy peredet ki viszem. De ki tevé ezen égre kiáltó erőszakot? — A' medve az oroszlán' udvarától. — Az e'? kiált hőkkenve az Ügyész, már a' más édes barátném; de meg próbálom még is, ha leg alább fülét és körmét vissza kaphatnád borjadnak, hogy lenné miről reá emlékezned szegény jó fiadra.

AZ ÁLMOM.

Uram fia! mit álmodtam az éjjel! el vesztettem a' kalapomat, 's helyette egy — csörgő-sipkát találtam. Nem vagyok álom-magyarázó, de tartok tőle, hogy szegény legény létemre — gazdag feleséget talállok venni.

A' GESZTENYE-FA.

Egész nyáj sertés ropogtatta egy terepély gesztenye-fa alatt, annak le hullott termését. — Istennem! sóhajt az agg fa, be hijába neveltem, 's ápoltam gyümölcsömet; im melly hitvány sereg legel most kényére rajta; 's még ezen felyül sok közte, ocsmány almát gyökerem alá túrja!

Vígasztalódj szegény fa! így van ez a' teremtés' remeke az emberi Nem közt is. Sok gondos keresőnek potomra megy szép öröksége; 's a' kíváncsi örökösök, gyakran koporsójában is átkozzák, hogy kedvezőbb rendelést nem teve.

HERCULES.

Herculest, a' lelkek' országában meg szállítja egy árnyék: igaz e', hogy kedves feleséged' árnyékát egész a' Cocytus széléig követted, 's onnan térítéd vissza? te igaz példája vagy ám a' hűségnek — Bohó voltam, bohó! mond sűgva az izmos Isten; de abban a' reményben valék barátom, hogy nem fogom bírhatni a' visszatérésre.

AZ ÚTAZÓK.

Egy Útas, Lybia' homokján, már-már haldoklott a' szomjúság miatt. Nyelve tüzelt, szava el rekedt, 's tagjai el alélta a' nyomorútnak. De ím jön háta megett egy útas Kalmár rakott tevéjével, mellynek oldalán, öröm közt látja csüggeni a' tömlőt. Eledő reménnyel megy eleibe Útasunk, 's kéri a' Nagy Alláh nevében, adna egy ital vizet. — Azt nem teszem, felek az irgalmatlan, bár tömlöm még félig van; mert járek már egyszer úgy utazásom közbe, hogy magam is meg szorúlék 's akkor fel fogadám, hogy jobban gazdálkodom. Hanem tűrj még egy kevéssé barátom, egy órányira vagyunk leg fellyebb a' forrástól. — Iszonyú köz aléltnak! száll a' könyörgő, annál inkább nyújthatnád te tömlődet, mellyet nem sokára friss vízzel tölthetsz meg. — Hijában esdekel a' jámbor a' hajthatatlan vad szívű előtt. Ekkor az inség' kinja dühé forralja a' könyörgő vérét, magát felejtve rántja pistolyát, 's azt a' könyörületlen útas mejjének szegezvén: vizet vagy életed! így kiált vérbe forgó szemekkel, 's rettenve nyújtja ekkor amaz a' tömlőt. — A' leg közelébbi Városban, a' Kadi eleibe kerül a' dolog. A' bölcs, az ember-szerető Bíró ezt az ítéletet hozá: nagyobb vétkes a' ki mást a' törvényekről meg felejtkezni kény-

szerít, mint a' ki arról kényszerítve meg felejtkezett; az Útas egy hetet üljön tömlöczben; de a' Kalmár fél esztendeig húzza gályát.

A' DISZNÓ.

Egy hízott Disznó ön árnyékát szemlélve álmélkodott termete méltóságán. Szeretném a' Világ ítéletét tudni rólam! mond meredezve a' közel fekvő ebnek. — Meg mondom én, felel vigyorgva ez, a' világ még éltetekben halálotoknak örül, ez óhajtott időre halasztja ítéletét, 's ekkor egy igaz disznónak ez a' dicsérete: sokat fiadzott, sokat evett, nagyra hízott, 's végtére — vastag szalonnát hagyott maga után.

A' SZÚNYOG ÉS ANNYA.

A' fiatal Szúnyog, mint énekesné, mívészi úthoz készült, mint szokás az illy útazásokban, jó idegen vért szívogatni. — Lyányom! szóll az annya hozzá, vedd úti társúl ezen ált-tapasztalt tanácsom: a' hol kicsiny a' szérú nagy a' konyha — sok a' gyermek és szűk a' kamara — fiatal az Aszszony öreg az Úr — sok az Innep kevés a' dolog — ha sok vendég sok suttogás — cifra cseléd és sok éhes kopó — az illy házaktól haladj tovább; mert ám jó vért nem szívsz azokban, 's tarthatsz tőle, hogy az álmatlan éjeken halálos pofokat leggyentnek fejedre.

A' FÚVAROS ÉS LOVAI.

Fúvart vállalt mázsa számra a' fúvaros. — Még egy pár mázsát fel rakhatok, így kétkedik magában; igaz, szép már szekeremen a' teher, de lovaim jó erőben vagynak, 's két mázsa árával is telik

a' tarisznyám. — Ám te lásd gazdátskám! mondának a' szegény lovak, a' fent vont haszon-lesés mindég nagy kárral határos; nehogy tele tarisznyádat vissza-jövet oldalaink csontjaira akaszthassad.

A' KUTYA ÉS MEDVE.

Nagy pólczra lépett a' Kutya az Oroszlán' udvaránál. Itt meg tanult mindennek farkat csóválni, egyedül a' Kutyákra morgott mérgesen, ha pártfogását jöttek esdeklelni. — Miért teszed ezt? kérdi a' Medve. — Hogy nemtelenül szítani nememhez ne gondoltassam, felel az eb. — Azt ne is tedd, de pártfogásod meg tagadni, sőt rokonidra morogni hálátlanság. Inkább hiszem azért teszed gyáva! hogy felejtessd mi nemből eredtél.

A' KÉT RÓZSA.

Ó be ritkán telepedik fény 's csillogás közzé a' Bóldogság!

Egy Rózsa-tő, barátnéja mellől, cserépbe ültetve, az Aszszony magas ablakjába téteték, szagot gerjeszteni a' pompás szobában. Majd hiúvá tévé e' ki-választatás az együgyűt, 's le dicsekvék ablakából a' lent maradottnak. — Szép ott begyeskedni jó barátném, szép! fel kiált emez, de meg van szabva meddig nyújthasd gyökered, mennyi víz légyen táplálékod, a' lepkével nem erzeleghetsz, a' harmat cseppekben nem mosódhatsz; én csak nem cserélnék bóldogságoddal! — 'S nem sokára sohajtva vallott hasonlót a' dicsekedő!

PÁN ÉS APOLLÓ.

Hagyd el bátya azt a' tilinkót, kiment már az a' módiból! — így szól Apolló Pánhoz; nesze itt a' kobzom, akár hárfám, mindegyik nemesebb

hitvány sípodnál. — Már jó fiú! én a' gulyámnak muzsikálok, felel a' Pásztor-Isten, e' pedig tilinkóhoz van szokva.

Minden Írónak meg van az ő Közönsége!

AZ ÉLET-UNALOM.

Egy Uracska bőven dőzsölt az öröm' kelyhéből, nem szürcsölte azt; 's mint szokott ilyenkor lenni, a' mámor után csak hamar élet-unalmat dőzsölt magának. — Mi? így szóll ángoly hidegséggel, mi ez a' magasztalt élet dicsőssége? kelni, enni és aludni — öröm helyett reményleni — tudomány helyett kételkedni — a' le-élésnél változást remegni — 's a' bölcsőtől a' sírig önnünkel, másokkal, és sorsal küszdeni? el innen! egy pistoly 's újjam egy biccentése, vagy szebb Világba iktat, vagy örök nem-érzésbe buktat! — Bácsmegyei, Szigvart és Moór Károly már meg lehetösen el készíték Hősünket; de még is ezt az édes életet — ezt a' nyájas tartozást környülményeinkhez — ezt a' bájos eszmélését a' perczek' változásainak — józan fővel-szívvvel itt hagyni lehetetlen! — Champagniai bort parancsol Ifjunk magának, 's az első poharat utolsó italából mőhön üríti-ki. Melegedett tőle a' nyálkás gyomor, 's merészb hevet küldött a' szívre is. Fogja pistolyát bajnokunk, 's homlokának szegezve próbálgatja: ha nem borzadoz e' a' haláltól 's im — midőn pistolya épen homloka kellő közepének nézne, egy — iszonyú durranás esik, 's szegény vitézünk, élet jele nélkül omlik asztalától hanyatt. Más jó szívük hozták a' jámbort eszmélésre, kiknek nem kevésbe került el hitetni véle, hogy még él — mert csak a' Champagniai palatzk' dugója lőtt ki a' veszélyes pistoly helyett. — Ugy e'? kiált ijjedéstől 's örömtől remegve Uracsánk, hogy többé így ne járja! , becsületemre fogadom az Uraknak, hogy ezentúl — csak a' magyar bornál maradok.

El-szánt tettet, bár minéműt, ne várj a' romlott pulyától. Szusszan, duzzad ő néha mérész gondolatra, de egy legyező fúvallatja is elhajthatja azt.

APOLLÓ ÉS PLÚTUSZ.

Egy Isteni vendégségben, borosztján koszorújával jelent meg Apolló. — Miért nem veted le Öcsém! fejedről azt a' hitvány füvet? szóll hozzá nectár közt Plútusz; lám Bachus Öcsém czégernek nézi, 's csak úgy pislog reá. — 'Ti ehhez nem tudtok! felel neheztelve a' Vers' Istene, ez a' legdicsőbb jutalma a' velünk sógoros halandónak, melyet a' halhatatlan Poëzis fűz homlokára. — Hm, mosolyog a' kínes' Istene, tegyünk próbát: Poëtaid az én aranyaimon fognak e' inkább kapni vagy silány borosztjánodon? 's melyik fogja őket inkább gyúlasztani a' Pindus felé? — Hevesen csapott a' fogadásra kezét Apolló. Nem esmérte a' jámbor maga Poëtaít, vagy az arany hathatós erejét. Plútuszhoz állott mindnyája, 's egy kettő kére az Apolló borosztjánából — indákat, be kötni az aranyos zacskókat.

Ma már nem esnek Poëtaink körül e' féle fogadások; kevés is a' borosztján, de indájával se volna mit be kötni!

A' KERESZT-ORRÚ.

A' Kereszt-orrú a' szárnyas Tanács eleibe idézték egykor. — Nagy vádak adtak be ellened, így szóll ez hozzá, te télben költesz nem mint a' több madarak, és orrod keresztbe kanyarúl nem mint a' több madaraké. — Nem mentheté a' vádoltatott magát, 's egész faja egyenlő szájjal pusztulásra kárhoztaték. Nehány odúba rejtezett tartá fel nekünk a' keresztorrúak, nemét.

Külön válni, ha bár józanabbúl is, a' községtől, olly véték az emberek előtt is, mellyet ritkán szoktak meg bocsátni a' különbözőnek.

HORTENSIVS.

Hortensius előtt Cicerónak egy Orátioját dícsére az akkori Consul. Szemöldököt vont ő vívó társa' dícséretére, hevesen vitta hibáit, 's végre magát felejtve kelt-ki ellene. A' Consul mosolygva meg veregeti Hortensius vállát: jó barátom! így szól, kis ember még az arra, hogy Ciceróval vételkedjék, a' ki ennek dícséretét se hallhatja epéskedés nélkül!

ÁRPÁD' ÁLMA.

Zóltán fiam! így szólla egy reggel, nem sokkal halála előtt szegény Árpád Apánk; nehéz álom szorongatott ez éjjel, szinte bádgyadt vagyok belé. Ugy tetszett mintha egy Rém, csúszómászó állat képében, a' felső ruhámat egész a' sarumig hosszabbította, nadrágomat pedig a' nyakamig csúsztatta volna; alól a' kapczám majd térdemig húzta fel, és sarúm helyett dísztelen papucs formát vont lábomra. Ezután tisztos hosszú szátkálamnak állott az undok, 's államát simára nyírta. Nem tűrhettem tovább szemtelenségét; szitok közt akarám ált' döfni, de ím — kardom helyett egy kis bicskia akadt kezembe, 's nyelvem mérgemben akadozni kezdett. — Csudálták az álmat Hőseink, nem sejték a' jámborok, hogy néhány század múlva, pontba be tellyesedik az öreg Árpád' álma, szinte — a' nyelve akadozásáig is.

AZ ÖLYV ÉS GALAMB.

Bajjal menekedett meg a' Galamb az Ölyv körmei között. — Felejtsük a' múltat! ezt izeni

nehány nap múlva, a' horgas orrú madár néki: legyünk barátok! — Begyedhez béke nem fér, ezt feleli a' galamb vissza; körmöd irgalmat nem esmér, mit nyernék barátságoddal, mint örök féltelmet az álnok orozástól?

A' DENEVÉR.

Azoknak kik nagy elmével kérkednek, de a' józan észben hibítanak, egy mesét mondok:

A' Denevér nagyra látott azzal, hogy ő az éj homályában is lát. Valljátok meg így szól el-bíten a' madárságnak, hogy ez nagy jelességem felettetek. — Igen, felel a' Varjú, ha nappal is szint-úgy látnál. Így csak gyáva kivétel vagy köztünk.

A' CSÍZ ÉS DARU.

Egykor tudni vágyott a' Sas: mellyik tollasnak van leg szebb szava? 's ennek megbírálására Gyűlést hirdetett. A' nemben hangban atyafias Varjúság' számos voksával, 's tekintete után, a' Holló lón diadalmas. Én csak azt vélem, sűg egy őszinte Csíz a' Darunak, hogy Fűlmilénknek csak ugyan szebbecske a' szava. Hm, felel a' nyakas madár, hidd el barátom; hogy az olly piczin madárnak, mellynek se testében tekintet, se szárnyában orrában erő—szava sincsen. 'S úgy is lett! A' fűlmilének nem leve szava a' Gyűlésben, de annál szebb 's hangosabb az erdőben.

A' MACSKA.

Véletlen köszön-bé a' szerencsétlenség, 's többnyire fiastól jön.

A' macska kényént szunnyadott a' patkán a' lobogó tűz mellett, 's ízes sültekről álmodott. Azonban vagy közelébb bókola a' tűzhöz, vagy ez hir-

telen nagyobb lángra lobbana: egyszerre meg kapódik 's pergelődik fele nyúlánk hajuszának. Felriad a' nem vélt bajra álmából 's ijedt szűkében egy fazék ételt felfordít. E' kár még inkább megszilajítja szegényt, egyenest az ablak üvegének riad; 's egy táblát öszveüzvén, képét orrát véresre karczolja. — Mi a' manó lett Koma? kérdi a' háztetőn sebeit nyalót az eb, ugyan meg vagy hagyva! — Meg! félel hunyászan a' kandúr, oda ékes hajszom, orrom képem csupa seb, 's csak még a' kárért, hottól ne kéne rettegnem!

A' HALÁSZ ÉS GÓLYA.

Egy tóban, szerencsét várva veté-meg hálóját a' Halász. Biztosan sétála feléje a' gólya 's így szóllítá-meg: én régen kurdászom a' tavat, benne soha egyebet kígyónál és békánál nem vevék észre; ne töltsd itt hiába napod, ballagj halasabb tóhoz jó ember! — Mosolygott a' halász, ki szinte rég óta esmérte a' helyet, 's a' gólya csudáltára, viczkándó halakat vont hálójával ki. — Te csak kígyót békát leltél itt, jó madár! így szóllott, mert csak azt kerestél, 's szemed vágyod csak ezeken függött!

„Ki merne házasodni a' mai világban? így gúnyol sok Uracs; becsületes fejr személyt már ma lámpással se találni!” Ne mozdítsa e' légszenny épéteket ti ártatlan Szépek! Jó Uraimnak szemek és vágyok csak a' becssteleneken függött; 's az illyek nem azért vakoskodnak hogy homályba borúlt volna a' nap, hanem hogy szemeiken ül a' fénytiltó hályog.

A' CSUDÁS ÁLOM.

Különös természet az az enyim! Le fekvés előtt, ha csak egy pohár borocska nyomkodja is agyvelőmet, csudás álmokat látok azon éjjel,

mellyek bölcsét, ostobát, bámúlásra gerjesztnek. Így járék a' minap is:

Almomban egy nevezetes Városban Birónak választattam. Epen az első Ülést tartottam, fontos képpel foglalám el az Elöl-ülői széket, 's végzém Bíró-társaimhoz intézett be-köszöntésemet, a' mint a' Tanács-házat hirtelen olly vastag fekete bőrű vette körül, hogy egymás halvány képeit, csak az egymást keresztül nyilazgató villámok fényénél láthatánk. Borzasztó menydörgések rázták az ablakokat, üvöltő szélvész csapkodta az ajtókat, 's egymást váltogató föld-rendülések ingatták székeinket alattunk. Néma rettegő kétség állotta-el tagjainkat. Most — egy iszonyú csattanás a' Világ tengelyét fordítá ki sarkából, az egész Mindenség 's benne az én Tanács-házam is, rettentő ropogással süllyede a' föld alá. 'S im — egyszerre egy mennyei fénnel tündöklő nagy Szálában lelétem Collegáimmal magamat, mellynek közepén egy bíborral be vont Trónon, iszonyú nagy serpenyőjű Mértékkel 's három Edénnyel maga előtt, égi felségű komolysággal ült egy Aszszony, 's fejér alabást veszszejét felénk nyújtotta. Ünneplő csend terjede el körülötte. — Én vagyok, így szólla méltósággal, az Igazság Isten-aszszonya, kit ti hangya-zsombékokban, olly sokszor vakká tesztek, de a' ki annál fényesebben látok itten! Hadd lássam, mint sáfárkodtatok nevemben? járúljatok közelebb! im itt áll három Persely: ezen legnagyobb hányjátok azon ítéleteiteket, mellyeknek hozásában sem időtöket, sem fáradságtokat nem sajnáltatok, 's munkás és serény hivatal-viseléstek tanúi. — Sűrűen hullottak a' perselybe hányt ítéletek: 's a' bánat epeztett, midőn felém intvén az Isten-aszszony, azzal kelle magamat mentenem, hogy én még mint Bíró nem fungáltam. — Itt, e' középső vederbe azon ítéletek menjenek, mellyeknek hozásával az Igazságnak önnön hiúságtokat feláldoztatok, mellyekben szegénynek nagy tekintetű Ur ellen, 's egyaránt jó akaróitok, barátitok, mint ellensé-

getek ellen, igazságot szolgáltatatok, melyekben meg győződészeteket, nem a' nagy be-folyású Praesesnek akaratját követtétek; ide fiaim azon ítéletekkel, melyeknek vitáiban nem eszeteket, ékes szóllástokat fitogtattatok, hanem melyeknek hozzására a' köz-jó lelke hevített — ide mind ezen ítéletekkel! Ritkábban 's csak kongva hullongtak az ítéletek a' perselybe! Belső öröm' mosolygásával mentém ekkor az Istenné előtt magamat, hogy új Bíró vagyok. — Ide ezen leg kisebb Vederbe hányjátok nagy lelkű Bírák! szólla végre az Isten-Aszszony, azon tanács-és ítélet-adásaitokat, melyekben önhasznokat 's magatokéi' Javát, a' Köz-Jónak 's igazságnak nagy lelkűleg fel áldoztátok, kik fontommal igazán mértetek, 's a' nyomó körtéket, az igazságon kívül, semmi hamis nyomtaték nem segítette. Ide ezen szép ítéletekkel; ezek az én koronám drága-kövei — De ah! e' drága kövektől szűken csendült meg a' szent veder! Bosszús 's egyszer's mind bánatos könny gördült-ki az Istenné szemeiből; én pedig félre állva, nem tűrhetém tovább örvendezésemet; az Isten-Aszszony intésére tapsolva kiáltám: új Bíró vagyok! új Bíró vagyok! 's tapsomra felriadtam álmomból. Az álom szorongatásai izzadás' cseppjeivel fűrésztöttek, 's bádgyadásorban sokáig nehezen lélekzém. De meg könnyebbédtem még is, 's öszvetéven kezemet, hálákat adék Istenemnek: hogy Bíró nem vagyok, se új se régi!

ABDERA.

Abdera az ó korban, mint mondják, szint olly tisztos hírből volt, mint később Athéne, 's szűlt jeles bölcseseket is. De egykor eszékbe ötlék ezeknek tónt adni a' Görögségnek az ízlésben; a' végetlen örök természet trucczára változó, 's ki mért rá májúj törvényeket szabogatának arra, mint kelljen a' Szép et és Jó t keresni, kutatni, találni ott a' hol nincs,

's nem találni ott a' hol van? min kellessen önnünk ellen, igaz bölcs jussal kaczagni? min sírni? min lángolni? egy szóval a' hideg észnek adni által a' meleg szív minden érzetét? — Így szülőgete Abderának előbb tudós gyermekeket, utóbb — számos bolondokat, kikről híres is lön!

Hogy a' Szépnek jónak törvényei vannak, ki tagadja? de az ész ne a' természet' s szív megtagadásával 's csapongó képzelet phantomai után szabogassa azokat.

AZ AGÁR ÉS FIAI.

Az agár-szuka először vitte ki két kölykét vadászni. Kattang-köröt hajtott fel ezek előtt a' szél, 's a' tüzesek nem ügyelve annyok intésére, űzték azt. Lihegve tértek volna annyokhoz vissza, a' mint közelre, egy nagy Sas reppene fel előttök. Hevesen eredtek a' csalatkozta ez után is, 's reptet futásokkal a' lankadásig követték. Fáradtan kullogtak most már annyok mellett, a' mint a' nyúl előttök fel-pattant. Űzte a' szegény anya mint űzhette, de hanyatló öregségét, fáradt fiai nem segíhetvén, el szalasztotta azt. — Lássátok fiaim! így feddözik az öreg, így van az, ha korán el enyeltétek erőtöket, azután az igazi vadra nem jut erő 's gyorsaság!

Ifjak, ti egy Generátio reményi, értsetek!

A' MAJMOK.

A' majmok gesztenyére találtak. — Sülve jó ez! mondá az egygyik, meg lestem az imént az embert, mint sültötte; menjünk! tán még tűzhelyén lelünk tüzet. — Jó parázst leltek, 's belé kaparták a' gyümölcsöt — de ki kaparja-ki a' már sültet? magam' lábát égessem köz gesztenyéért? mond mind egygyik, 's benn-égett a' jó gesztenye!

Midőn Köz-Jóra embert keresünk, sok ily majomra találunk!

AZ AGÁR, NYÚL, ÉS FARKAS.

Derekasan üzött az Agár egy Nyúlat. Egy bokorból hirtelen eleikbe ugrik a Farkas. — Meg álljatok egy szóra! így kiált nekik, hadd legyenek békéltető Ügyészetek, tán barátságos alku öszvehozhat benneteket. Mi a' kívánságod a' nyúl ellen? kérdi az Agarat. — Én csak a' húsát kívánom, felel száját nyalogatva emez, mint engem illető prédának. — Egész húsa sok volna! hát te mit ajánlasz váltásodért? kérdi a' remegő nyúl. — A' bajuszomat, felel ez. — Ez fiam kevés. — Hát még a' farkamat hozzá! — Jobbítsd magad! — Annyi mint az, a' fülemet se sajnálom, csak me-nekedhessem. — Az Agár türehetetlen leve. — Hát a' bőrének nem vehetnéd hasznát? kérdi a' farkas tőle. — Épen nem vágyok reá mond az Agár! — De fele húsával csak ugyan be kell elégedned barátom! úgymond Fogasi; mert a' másik fele — ut moris est — az Ügyészt illeti.

A' SZAJKÓ.

Egy Szajkóm volt, mellynek tanításában nagy kedvem tölt, 's nem kevés időt fordítottam erre. Fáradtságom minden sikere a' lett, hogy madaram — fűtvölt 's szókat ejtegetett; de okos mondásra nem bírhatám. Így megúntam, 's biz én szárnyára eresztettem.

Azolta sem vagyok Literaturánkban a' Grammaticai és Criticai Szajkó-vitáknak barátja.

A' KOPÓK ÉS SÜL-DISZNÓ.

Ha inségben vagy, vond öszve magad, 's reménykedj inkább, mint hetyke trucczolással indítsd boszszú-állásra ellen-feled' epéjét.

A' Kopók, Urok előtt, a' keresésben, egy süldisznóra akadtak. Minden felől kezdik ostromlani, de hasztalan; ez tövissei közzé vonván magát, csak nevette a' véresre szaglált orruakat. Már tovább akarának a' vadász-ebek ballagni, a' mint a' tövisses, gyáva vívásokat illetlen kacajjal gúnyolni kezdi: ugyan vitézek vagytok! így mond, annyiin egyen ki nem foghatni! jertek még vissza pruszkolni! Boszszú-állásra ingerlé e' gúny a' visszatérőket. — Pajtásim! így szól társaihoz egy öreg kopó, van egy mód, hogy férhessünk az el-bízott-hoz; 's tanácsára mindnyájan mérgesen ugatni kezdenek. Vadat remélve sietett elő a' vadász, 's orvosi erejéért az ostoba hanyakodót agyon veré.

A' GÓLYA.

A' Gólya, Pest és Buda felett vette repülését, 's egy tornyon meg ülepedék. — Pompás egy pár Város! így kiált-fel szét-nézelve mindenfelé; be sok gólya-fészek el férne kéményein!

Kiki a' maga módja szerint! némelly Utazó meg térvén hazájába, peregre tudja elő adni: mellyik Fogadóban evett jól, 's olcsón — másik: hol szebbek 's nyájasabbak a' lyánkák, vagy rakottabbak a' Pháró-asztalok. Kiki a' maga módja szerint!

A' VARJAK.

Ónod vára omladékin büszkén károgtak a' Varjak. — Innen szeretném nézni, száll fennyen az egyik, mint vesztegetné hasztalan az ellenség e' magyar falakon erejét; innen kacagnám az ostromló Táhort! — El felejtetted bátya, száll mosolyogva egy okosabb, hogy a' puska-port nem szennyvedhetjük, 's csak a' puska-pattanásra is reppenésre rezzenünk.

A' félénk szokott büszkén fenyegetődni, 's a' víté szájú, rend szerént poltron szívű.

A' TÓT ÉS NYÍRFA.

Nagy lélek-erő kell ahhoz, hogy ön-szeretetünkön olly diadalmat vehessünk, mellynél fogva illető becsünket, biczzenés, 's mások érdeme' mellőzése nélkül meg-határozhassuk.

A' szegény Tót, levelet csapolt egy nyírfából. El-hittén kérdi ez a' szüretelőtől, hogy ő volna e' az elsőbb 's nemesebb, vagy a' világ-szerzte kikiáltott szőlő-tő? — Már a' ki az áldott szőlő-nedvet nem kaphatja mint én, felel sohajtva a' jámbor, hitvány nyírvizet iszik az; de hidd-el, hogy mind a' föld, melly tégedet terem, sovány Haza, mind vized mellyet nyújtasz, szegény ital!

AZ ELEFÁNT.

Azon volt egyszer a' szó a' négy-lábú között: ha vallyon az Elefántot a' rangos állatok közzé kelljen e' számítani? Kezdek nehányan erejét, bátorságát, 's nemes tulajdonit emlegetni, de a' többség: kis állat biz ő, úgymond, minden jelessége mellett is, mert — csak növénnnyel él, 's nem ragadoz.

Nem így ítél e' rendesen a' Historia, 's utánna a' pórság?

A' GALAMBOK.

Fájdalmas nyögéssel panaszlá a' galamb-nő barátjának, szeretett hímje mint hagyá-el őtet. — Ah mindég féltettelek e' csapástól! felelt részt véve emez; mert míg nem hajlottál, szünetlen turbékolt körülted.

Lyánkák! meg ne csáljon a' lidércz-fény! híd-jétek el: az igen csapodárkodó szeretőből rend szerént durva férj válik.

A' ZSÁMBOKI NOTÁRIUS.

Zsámbok' Bírái és Jegyzője a' Falu' Korcsmájában áldomást poharaztak. Perczenként hangosabb lón a' beszélgetés, tüzesebbek a' viták, 's szapora pohárjárással gyorsabbak a' kézjárások; de kivált a' tudákos Jegyző, Falu' eszének kívánván hitelesíteni magát, új új állításokat hordott-fel, mellyeknek egygyike ütőzöbbs leve a' másikánál, 's önelégedten legelt sokáig, hallgatói szájtátott csudálkozásán. Most az ötlék ködös eszébe, a' mit az Uraság' asztalánál egykor Kantról lese-el: 's mit mondnak Bírák Uramék: így szóll komoly 's bizakodó tanítással, ha azt állítom, hogy egyikök se tudja: millyen valósággal 's magában ez a' bor, mellyet iszunk? — Mit? felpattan egyszerre az öreg Bíró, ki eddig állat könyökére támasztva hallgatott, látom a' kalap alá buggyant Nótárus Uramnak; magam vettem Szadán a' bort, 's ne tudjam millyen? — Talán biz azt érti jó Uram, mond lángoló szemekkel, 's a' Bíró pártján szívet kapva a' Korcsmáros, hogy megkereszteltem a' helység borát? — De Komám Uram, mond egy a' Bírák közzül borús mosollyal, oda vág Nótárus Uram, hogy mi parasztok buta gombák vagyunk, vagy pedig már megittuk az eszünket. — Egyszerre zaj és lárma támad a' szobában, a' bor-hevület nem enged költsönös kihallgatást, káromlások kezdik spékelní a' vitát, személyes szemrehányások állnak be replicák helyett, 's végre meg nem elégedvén a' száj munkásságával a' felek; kezeiket veszik segédül, 's a' Falu' emberei derekasint megrájkák Kant' Commentátorát. Még a' mi több: véresre veretése után, néhány ittzét kelle hozatnia a' kérdéses borból békepoharúl Bí-

ráinak, ne hogy ezek kitételét philosophusunknak, fejbe 's eszközésbe vegyék.

Igy óhajtnám mindég büntetve azt, a' ki nem helyén bölcsesség.

A' HÁROM GYŰRŰK.

Egy Mandarin, Napkeleten, különös varázsgyűrűvel bírt. Egy jól-tévő Tündér' kegyességéből bírta ezt. Vele járt az igaz Bölcsesség; 's ezzel, mint szokott, az igaz Bóldogság. Három fiai lévén a' Mandarinnak, mind-eggyikének nem hagyhatta, közösen hagyni nem akarta; kettőt tehát hamissat készített a' valódi' formájára, 's egy-aránt szeretvén gyermekeit, sorsra ereszté közöttök az osztályt. Azomban alig végzett a' sors, azonnal kemény vitára kelt a' dolog a' testvérek között. Mindegyik a' maga gyűrűjét tartotta, 's vívta igazinak. Az ellenkezés és szó-perlés már már ki fakadó bosszút élesztett a' testvérekben; 's gyászos gyűlölség fészkelte azon szívekben, kiket viszont-szeretésre készített a' természet. — Fiaim! így szól hozzájok a' búsongó atya, hajló vagyok hinni, hogy meg lopattattam, 's egyitek sem bírja a' tündéres gyűrűt! Az igaz bölcsesség szelíd, türelmes, 's közlő jó tettekben, nem szóváltásban 's gyűlölségben jelenti ki magát; az igaz bóldogság pedig szív nyugalomban 's költsönös szeretetben fekszik.

A' KÉT FÁCZÁN.

Két új Fáczipán került a' Fáczipánosba. — Nagyon jó itt a' mi dolgunk, szól néhány nap múlva az eggyik, ételünk italunk mindég kész, az étel-gondja nem fáraszt, de húgom — nékem még is gyanús illy nagy szívessége ápolónknak. — Miért? kérdi a' másik, haszon-lesésből nem teheti, mert szolgálatunkal nem élhet, tollunk nem derék, sza-

vunk kedvetlen az énekre, szépségünk is messze van a' páva' tollazatjától; mi célja lehetne velünk?— Már húgom! szegény édes anyámtól hallottam, hogy az ember ingyen nem tesz semmit; gyanítom, hogy a' húsunk lehet kedves ízű.

AZ ÚRFI ÉS VIZSLÁJA.

Egy Úrfi ki vitte magával kedves vizsla-kölykét a' vásárra. Szelesen futkosott ez ide 's tova, 's csak hamar egy kőfa fel-tornyozott almáit szétrúgta. Szitkozódott a' banya, a' vizsla paczkázva ngatott feléje, 's az Úrfi szeretett ebe' csínjét kedvtelve mosolygá, 's alig várá hogy javallva meg simogassa. Pajzánabb kedvre gyúladt a' kutya, 's nem sokára a' ki rakott fazekak közzé szökvén, nehányat, közzülök cserepekre tördel. Kaczagva fizet az Úrfi a' morgó Fazekasnénak, 's örül hogy lesz mit beszélni barátjainak ebe csalfa tetteiről. Nevetve tett újj-fenyegetése, serkentés vala inkább vizslájának, mint fenytés, 's hevült tűzével ezen esztelen, az Üveges' ablak-táblái közzé rohan, 's azokat ropogással zúzza darabokra; de ah! két lábán magának inat mettz, 's az Úrfi, gyógyíthatatlan kedves ebét könnyezve lövette agyon, hogy ne kínlódjék.

Sok gyermeket bátorított már megmosolygott csínje vétekre, 's egy megkaczagott illetlen szó a' gyermek szájából, nem egyszer leve valóságos veszedelem' magva.

A' ROSTA.

A' gyermek egy Rostát forgatott kezében, melyet Apja épen a' vásárról hozott. — Ó apám! ezt nem nézted meg jól, így szóll a' tapasztalatlan, hiszen osupa lyuk ez! lesz bajod míg be földozgatód! — Édes fiam, felel az Attya, épen az a'

rostának minden érdeme 's használhatása, hogy lyukazatokkal bírjon, melyeken a' búza közzül a' szemetet ált' ereszhesse.

Bölcselkedők! mosolyogjátok a' gyermeket? de nem vagytok e' rokon halgatagok vele akkor, midőn a' világból az erkölcsi 's állati rosszakat kiűzni óhajtnátok? Rosszal váltva jó a' világ 's az élet benne!

A' HÁZI ÚR ÉS KÁLYHÁJA.

A' Kályha így panaszolkodik' házi Urának: minden bútorod mozdult már helyéből gazdácskám, mióta én egy helyben senyvedek. Mozdíts már engem is valahára! — Nem tudod mit kérsz, jó meleg-adóm, felel a' gazda, látom boldogságod nyugalma bánt, minden bútor irigyelhetné inkább békés pihenésed! A' kályha ha mozdul, ritkán esik-meg, hogy darabjaiban kárt, csorbát ne valljon, 's az újonnan rakott kemenceze vagy füstöl vagy gőzöl.

AZ OLYMPIAI JÁTEK.

Diógenesz elvetődött egy Olympiai Játékra. Mit láttál ott? kérdik barátjai tőle. Azt a' mit úton-útfélen a' világi életben, felel a' bölc. Nehány néző bánta hogy meg jelent, mert többet várt — több azt bánta hogy a' pályán nem futott — a' gyerekek hogy még nem futhatnak — az öregek hogy már nem futhatnak — a' nem nyertesek hogy futottak — 's csak a' nyertesek örültek az Ünnepe végével hogy futottak.

Így vagyunk leéléseivel az élet futó örömeinek!

A' MAJOROS ÉS ASZSZONYA.

Huszon-négy tehén megy kezéd alá, szóll az Asszony a' Majorosának, a' tej, vaj, kezeden

fordúl meg. Fizetéseden felyül a' tejből aludt tejet, a' vajból írot fogsz kapni. — De jó Aszszonyom! dünnög magában az 'Uraság' haza kocsi-zása után a' majoros; tejfelt iszik és vajat eszik a' majoros, ha az 'Uraságnak' csupa aludt tej, és író marad is!

A' ki tántoríthatatlan cseléd-hűségét hiszen, együgyű, vagy meg van csalatra. A' máj időben az a' hűséges cseléd, a' ki kevesebbet lopogat a' többinél.

A' GYÉK, A' YETÉS SZÉLIN.

Érésre sárgállott a' vetés, 's a' tele búza-fejek, hajlott kalással lengtek. Czikázva repkedett hegyeiken a' veréb 's szemeket fejtegetett belőlők. — Hess innen! szóll hozzá az egér, az én vetésem ez; közepette lakom. — Ugy e'? felel a' veréb, tán most viszek először belőle a' kicsineimnek? már mag korában meg látogattam az élésház ablakán. — Tán még több az én jussom hozzá, meg szóllal a' fürjecske, én benne lakom, palattyommal naponként kerülgetem, 's őrzője vagyok. — Derék csősz! kaczag az Urge, hát tudsz e' valamit arról, hogy én az érett kalászokat naponként hordom, mint sajátomat lyukamba? — Fejesóválva hallgatja a' gyék, a' búza szélén álló bokorból, e' különös vitákat: Istenem! be soknak vetettél jó szántó-vető ember! így sohajt, hát még hánynak fogsz aratni!

AZ EGÉR ÉS SZÚ.

Öszve akad az éhes Egér a' Szúval egy Templomban. — De már el élek! így szóll vídúlva, a' hol te kedves barátném el élsz. — Nem tudom, felel a' fa-örlő, jer hát ebédelj velem! 's ezzel kedvére kezdi a' Templom' tölgy padjait recsegtetni. — 'S te csak ezzel élsz? kérdi csudálva az egérke,

úgy Isten hozzád! e' nem gyenge fogaimnak való eleidel!

Más, a' hagymás pirítóshoz szokott árendás, más az Úr bérlo' s tiszteket fizető.

AEZÓP ÉS A' FÉL-SZEMŰ.

Tánczolj már a' másik oldaladra is! kiáltja gúnyosan a' púpos AezópnaK egy fél-szemű. — Hiszen az imént tánczoltam, felel epétlenül bölesünk, de te csak mindég egy oldalról szemléled tánczomat. — 'S gondolnátok? ezen gyenge viszongúnyt neheztelte az első. Miért? — Aezóp csak szolgáló volt, amaz vérség az Urához!

Kis lélek fért abba, a' ki mindég csak környülményeiket latolgatja az embereknek, 's azok szerént szabogatja becseket! Az ilyen előtt nem vég, hanem csak környülmények foglalatja az ember.

AZ ÖKÖR, KUTYA-TEJ, ÉS KIRÁLY-DINNYE.

A' Kutya-tej és Király-dinnye kérkedve kínálkoztak a' legelő ökörnek. — Gyanúsok volnátok, ha nem esmérnélek is benneteket, így szól ez, mert kínálkoztok, czégérkedtek. Fel-keressük mi a' jó füvet néma dugaszban is. De titeket külföldben is esmérlek, hogy sem magatok nem vagytok chetők, sem szomszédságotokban hasznos tú nem terem.

Intéstekre lyámkák! Csúpan tiszta erkölcsötök szelíd fénye csalja a' kérőt rejteketek felé. El melőzi ez, ha derék, a' czégéreseket, 's felétek siet.

A' BAGDÁDI ÉGÉS.

Schach Nadír' idejében erős tűz támadt Bagdádban. A' poroszlók oltásra nóगतák a' lakosokat. —

Én őltnék, mond az eggyik, de egy ember mit ér illy ragadó lángoknak? — Nekem meg az edényem kicsin, mond a' másik, mit ér illy tűznek egy pár itteze víz? — Én őltsak? kiált a' harmadik, midőn sok magam szórú keresztbe vetve kezét nézi az égést? — De biz én mennék, szóll a' negyedik, hanem a' szobám igen földre esik, könnyen kárt vallhatnék az alatt. — Én meg igen elhízta, nem merem magamat a' tolongásba, könnyen meg nyomhatnának; mond az ötödik. — Én pedig ács vagyok, szóll félvállról a' hatodik, kinek akkor van aratása, midőn ég. — Így a' népes tehetős város, majd egészen hamvába rogyott.

Fillérekből gyűl össze a' forint, 's ocspepekből a' tenger; eggyes segélyekből a' köz-Jó boldogsága. Jaj de a' köz-jó, ha egy kis bajlakodást, egy kis áldozatot kíván, csigaként mászik elő, 's a' köz-baj, köz teher alól kiki örömet ki vonja vállát.

A' KESZTYŰK.

Eggyik el veszté bal kezéről a' kesztyűt, 's meg örült, hogy nem sokára egy fél kesztyűt talált az úton helyette. Fel kapja, de látván hogy ez jobb kézre való, epésen löki-el magától, — Ugyan hogy a' manóba tud valaki, jobb kézzel kesztyűt veszteni? boszszúsan így dűnnyög magálban az együgyű.

Így nevetjük ki, így szólljuk meg gyakran, más hibáiban gyengeségeiben a' magunkéit.

A' SZARKA ÉS TYŰK.

Fortélyt fortéllal üss ki, csalfát csalfán játszi, kettő lesz a' hasznod: kárt kerülsz, és jól nevelsz.

Egy Szarka fel-ült a' sövény tetejére, lesni a' Tyúk csibéit. — Ide jöttem anyókám, így szóll

a' szemfűl tyúkhoz, csergéscimmel unalmad mulattatni. — Köszönöm, felel az okos, magam mellé szállítom, hát kicsineimet is, hadd hallgassák! — Kotyogására mind nála termett, 's nem orozhatott a' rabló.

A' RÓKA FORTÉLYA.

A' Rókát bosszontotta, hogy a' négylábúk' gyűlésében ritkán áll-meg legkiszámoltabb tanácsa is; mihelyt száját nyitja, azonnal vagy az Oroszlán dörögte, vagy a' medve morogta le; a' kisebbek pedig a' nagyok után gúnyosan kikaczagták. Mit gondol? Meg szállítja a' tetemes Bikát: Uram! neked félelmes szarvad, 's mutatós tested van, nekem pedig eszem; álljunk össze! Ugy lön; rókánk a' bika' szájába adja a' maga tanácsait, mellyeket ez a' gyűlésekben nagy méltósággal kibőg — szemet száját tát minden, helybe-hagyást intnek felülről, tetszést harsognak alólról a' vadak: csupán a' gonosz róka mosolyogja a' dolgot.

Hidjétek-el barátim, nem azon egy a' tanács minden szájban. Tapasztalám, hogy nyer fontban és sikerben, a' mint adója nyert hasban, testben, és hatalomban.

A' VESZTA TÜZE.

Mánlius' Consulnak leánya így kérdé testvérjét, ki Vesta Papnéja vala: Néne! ugyan mi hasznát veszitek ti 's Róma a' szent tűznek, mellyet olly gondosan őrzetek? Étkeket főztök nála? — Egék őrizzenek! felel borzadózva a' Szűz. — Vagy lü-tőztök a' hívesebb éjeiken nála? — Azt sem; kisebb tűzünk, mint sem melegíthessen. — Vagy tüzet költsönöztök a' szomszéd tűzhelyeknek? — Hogy mernénk illy szentségtelenítést! — Mit tesztek hát vele Néne? — Minden tisztünk 's dicső-

ségünk az, hogy kezünk alatt el ne aludjék. — Meg engedj Néne, szől az őszinte leányzó, ez dicsőségre csekély munka, haszonra semmi!

E' szavak akkor csak nem káromlások voltak, most mély bölcsesség' szavai. Tisztviselők! mit ér tüzetek, ha csak annyi a' gondotok reá, hogy kezetek alatt el ne aludjék? Köz jóra 's haszonra lobogtassátok azt, 's ez legyen maradó dicsőségtek a' többi múltó helyett!

A' GAZDA ÉS LÉGY.

A' Légy, ősz felé, szemtelen marásával majd türhettelen leve. — Lódúlj ocsmány állat! kiált ki fakadva a' hadarászó gazda, hiszen a' múlt héten már az újjommal is piszkáltalak a' falon, még se mozdultál. — Jaj akkor hidegre fordult az idő! felel szemtelen pajzánsággal emez; de most meleg nap-fény süt ám.

Az alacson lélek, mint gyáva, sorsa borongásiban a' kis lelküségig el csüggedni, úgy szerencséje derengéseiben hajló elbizni magát.

A' VÉRCSE ÉS FÜLEMILE

A' Vércse megkedvelte a' dalló Fülmilét, 's kérte lenne barátnéja. — Te orroddal csók helyett tépsz. mond ez, körmöddel ölelés helyett szagatsz; ki áll nekem jót hogy dalomat inkább 's tovább fogod kedvelni mint húsomat? Ám legyünk barátnék, de ne egy fán, ne egy gallyon.

AZ AGÁR ÉS URA.

Eggyes-fogó jeles agara volt egy Úrnak, mellyet nyúlás vidékre vitt magával agarászatra.

Fel-pattan a' nyúl, derekasan üzi az agár, de keresztbe más nyúl ugrik, 's ő az elsőt hagyva, ez után ered. Már erőbe volt — már a' nyúl. hátára keresztbe füleit — a' mint ódalt a' buczkából egy harmadik szökik. A' bohó ismét ez után eresztí futását, de lankadó ereje a' pibent nyulat már csak bádgyadtan engedi üzni; 's a' ritkán szalasztó, szégyennel sompolyga nyulatlan elő. — Édes Cicz-kám! szóll simogatva az Úr, a' melly agár egyszerre sok nyulat kerget, egyet se fog el.

Ezt begyeskedő hiú lyánkáinknak, intésül írárm ide.

YÓRICK.

Yórick, a' mint érzékeny útazásait tevé, befordúlt egy mulató kertbe. Gruppokba álltak, sétáltak, ültek az emberek benne; de kivált egy Csoport, egészen magára vonta az Utazó' figyelmét. Ki vévén egy ifjat, a' többi talpig gyászba volt öltözve. — Egy éltes aszszonyságnak, borzasztón forogtak völgyeikben szeméi, száját kínos görcs rángatta, 's ollykor-ollykor hevesen látszott fájdalom-szavakra fakadni. — Ez bizonyosan a' hűvös, a' kétséggel vesződő özvegy lesz, gondolá Yórick, ki jó távol esék a' Csoportól.

Egy fiatal aszszonyka kendőjébe borúlva zokogott, 's ültéből fel-fel pattanva szóllott, kéndőjével hadazott, majd ismét zokogásra borúlt le. — E' szerető leánya lesz a' meg-bóldogultnak, így vélekedék Utazónk; szegény! még Biblisként könny-patakká sírja magát.

A' két férjfi hevesen beszéllet, majd egyhez majd máshoz fordulva járt, hadazott keze lába mind kettőnek, vonaglon kúcsolódtak-öszve az egyiknek öklei, a' másik pedig fogat csikart. — Istenem! így kiált-fel Yórick, van ezeknek bajok a' fejr-neppel, míg vigasztalást önthetnek

roncsolt szíveikbe, vigasztalást, melly nélkül, lát-szik, magok-is mint szűkölködnek!

A' színes ruhájú körül-körül ugrálta a' Csoportot, majd fütyölt, majd izmos pipáját potyogtatta, majd ruháját simogatta, 's olykor-olykor ebét caprioloztatta. — Ah, Isten bocsásd bűnömet! sóhajt Yórick, ez bizonyosan az Orvos lesz, ki az Urat expediálta!

Ezen sóhajlását, olly hangosan találá ejteni, hogy szomszédja, ki hasonlóan rég-olta szemlélé a' Csoportot, meg hallá, ki is: hibázik az Ur! így szólla, én szomszédjokban lakom; esmerem az egész Csoportot, majd meg fejtem én az Urnak a' dolgot: az éltes Aszszonyság, özvegye, a' fiatal, leánya a' meg-böldögült Sós-Tisztnek. A' Férjfiak közül egygyik fia, másik veje. — Most a' Meghólt' testamentomán vetekednek, 's mindegyik azt tartja, hogy mostohán hagyatott 's osztályosa' részét hántorgatja. A' fiatal színes öltözetű köztök — a' ki nevezett új Sós-Tiszt, — Hm, hm! dünnöge magában az érzékeny Utazó, ki már épen könnyezőbe vólt a' szegény ház-nép szerencsétlenségén; hogy csalatkozhatik az ember! Feléje sétált a' Csoportnak mintegy nem ügyelve, 's már ekkor enyhülten találta azt; mert mindnyája még egyezett abban, hogy a' testálót szidni kell: miért nem keresett élteben többet? és miért nem hagyta örökségét mindegyik osztozónak egészen?

Bizony jó Yórick, négy fal közt, sok ilyen Csoportocskákat mutathatnék én néked egyszer-másszor Hazámban is!

A' JUHOK ÉS NYÚLACSKA.

Égetett a' nyár, 's legelést felejtve búvtak-öszve a' lihegő juhok. — Mit toljátok fejeteke-t öszve jámborok? kérdi egy bokorból a' nyúlacska,

a' veszteg álló nyáját; tanácsot főztök a' nap ellen? vagy egymást hívellitek talán? Sikertelen epedétek, jobb fa-árnyékot keresnétek. — Jól mondod atyafi! felelnék amazok, de fa közel nincs, szabad szélledezésünk pásztor és kutya ellenzik, így leg alább fejeink költsönös árnyékot nyernek; 's ó mely kény, mely enyhülés, köz hőségben együtt-szenyvedőkkel öszve pihegni! —

Valóban mennyei balzsam a' Barátság' részvétele ott, hol a' sors' csapkodásai gyógyíthatatlanok.

A' MACSKA ÉS HÁZI-EB.

Le esett a' házi-asszony' czérna-gombolyagja. Heves ügyességgel szökött utánna a' macska, 's meg kapta. — Bravo! kiált kaczagva az öl-ebecske, ugyan nyakon kapád egér helyett a' czérnát! — Azt nem szégyenlem hogy tévedtem, felel ez; hanem szégyenlém, ha egér után ugorván azt el szalasztottam volna.

Tévedhetni, mindennel köz a' nap alatt 's menthető: de czéljának meg nem felelni, szenny 's gyalázat!

A' BORZ ÉS RÓKA.

A' Borznak csiklánya jött eszét fitogtatni. — Ej ej! mond fej-csóválva a' Róka, többnyire mindig alszol, lyukadtól egy futamnyira is ritkán távozol; mondsza: mikor oknál? honnan oknál?

A' VIDRA.

A' Vidra lakást fog egy tó odvában, 's el hiteti a' halas néppel, hogy ő számadója a' Tó Urának. Azonban fogynak a' halak. — Hogy adsz számot sáfárságodról szomszéd? kérdi a' béka, hiszen úgy pusztítod a' tót, mint ha te vólnál a' tulajdonos. —

Hallgass, felel sűgva a' hal-tolvaş, tudja is urunk számát halainak! 's osztán mi számadóok bőrűnkkel szoktunk fizetni; az enyím ér valamit, ám húzza-le ha hozzám juthat!

VERONÉSE PÁL.

Veronése Pálnak, a' láng-ecsetű Festőnek azt veték szemére, hogy az Ó Testamentomi történetek' Rajzolatjaiban, Benedictinus-Barátokat és Sweitzi Gárdákat festett. — Hogy üthetél illy bakot a' historia' ellen? mondának. — De a' Benedictinus Barát Barátnak, és a' Sweitzi Gárda Gárdának, jól van festve úgy e'? kérdi Veronése. — Azt az irigység sem tagadhatja. — No tekintsétek hát festésem mint rossz Historicus' de jó Festő' művet. — Most is szerencsés azon Császári 's Fejedelmi Kép-Gyűjtemény. mellyben a' Veronése munkája függhet!

Minden Író, minden művészt, a' maga osztályában ítélj-meg.

JUPITER ES MÓMUSZ.

Jupiter, ki különben is, mint tudjuk, mindenkor csak a' kis végét fogá az Istenségnek, megúnta panaszait hallgatni az állatoknak. Minden Nem egész sor panásszal állott elő 's Neme' inségével vitta az Öreg Úr' béke-tűrését. — Már új özőn-vizet forgata elméjében, a' mint a' friss eszű Gúny-Isten Momusznak egy fortély juta eszébe. — Fogadjunk egy pár csókjába a' Felséged szép leányának Vulcánnénak, így szóll; hogy én a' sűrű panasz helyett, még sorsok' magasztalására bírom az állatokat. — Állott a' fogadás, 's a' mint más nap leg elebb is a' farkas-nyáj járul elő panaszait sürgetni: igazságtok van, felel az ajtón-álló Mómusz, ti szerencsétlenül formáltattatok; tegnap is azt állítá felőletek a' róka, hogy ti csak ha meg

éheztek vagytok vitézek, különben egy ökölnyi pásztor-gyerek is kikérgetne a' világból — hogy ő inkább lenne számár mint farkas, kivel mint rablóval, áttall bár melly hitvány négy lábú is barátkozni. — Mit? kiált villogó szemekkel a' farkas, a' róka meré nememet gúnyolni, ő az álnok, a' ravasz, a' két-színű? mellyik állat nemesebb a' farkasnál? Merész bátorsággal szerzi eledelét arany szabadságában — tűri a' hideget, meleget, éhséget; de azért nem hunyászkodik — hódol az erdő néki — tőle a' hatalmas ember is retteg, ámbár a' bőrit, ha kaphatja, sokra becsüli. Folyt a' boszszúnak szájából neme' dicsérete.

Jött a' juh, 's el-nyomatott sorsán siránkozott. — Bánatod méltó, szegény szenyvedő! így kesereg vele Mómusz, hiszen még a' nyomorúlt Nyúl is gúnyolta nemedet, 's azt mondta: csak veled nem cserélne a' négy lábú között. — Hogy hogy? kiált neheztelve a' gyapjas, ürge cseréljen a' nyúlal, nem én! minket az ember is megbecsül — lakást épített számunkra — őrzőt rendel bátorságunkra — mi ruházzuk tápláljuk, 's érte télen-nyáron kész eleségünk; szelíd indulatunkért pedig minden állat tisztel. Majd ékesszóllóvá leve Neme' magasztalásában a' szelídke.

Utánna a' Gólya repült panaszaival elő: no lábas! ugyan meg piszkolta tegnap Nemedet a' Lúd! hogy majd 'el veszel a' vízi állatokért, 's még is úszni nem tudsz — hogy undok állatokkal élsz — hogy csak lábból orrból állasz. Mint mondá: nem lenne gólya a' leg szebb toért a' Világon. — Úgy e'? felel mérgesen kelepelve a' gólya, én meg Lúd nem lennék bár mi pótolékért! hogy én puskás előtt remegjek? — tojásimat, kisdedit feltsem? 's vagy kell vagy nem szünetlen gágogjak a' levegőbe? Hová kell szebb élet a' gólyáénál? A' munkás ember felett lakozik — örök nyárban él, 's kész eledele mindenütt, mellyet senki

tőle nem irigyel. Utazásaiban új új tájakat, tókat talál — 's ehetetlen húsa miatt nem remeg a' veszélytől.

Sorba jöttek a' panaszlók, mind így fortélyozá körül a' csalfa Mómusz 's egyről egyig, mindenikén meg nyéré a' fogadást. A' menyköves Ur kaczagva parancsolá leányának annak megadását; e' pedig pirúlva 's tettetett duzmadtsággal adta meg azt.

De mi már ebből a' tanúság? — Először az: hogyha sorsunkban egyes hijányok, kedvetlenségek, és terhek találatnak is, de javát-rosszát együvé véve, senkivel vagy igen ritkával cserélénk azt fel. Másodszor az: hogy szorít e', és hol a' csizmánk? nem örömet kötjük a' más orrára.

A' HÍZÓ SERTÉS ÉS KUTYA.

Miért makacsítottad-meg az imént magad, 's vonakodtál fel menni a' hízlalóba? szóll a' házi eb a' Hízóhoz. — A' Szabadság' szesze 's nemes eszméletem tiltottak, röfög' fonák negédséggel a' sertés. — Hm, vigyorga a' ház' öre, szép nemes eszmélet az a' disznóé, melyet egy kis hintett tengerivel, 's egy két bot-ütéssel olly-könnyen megtud nyerni gazdám.

A' SÜLYOS BETEGSÉG.

Veszélyes nyavalyával küszd Finkev. Nehány napja hogy mit sem eszik, fűtött szobában nem lehet, éjjel nyugtalan álmai hánykódtatják, nappal sáppadtan mint váz, embertől szilaj szemekkel lopódzik a' járatlan útzákon keresztül, vagy ott-hon zárkozva sohajtoz, 's átkozza a' világ folyását. Megszóllit sokakat, 's írt, szert kér nyavalyájának, kutatja az orvoslót, de hasztalan! nem adja magát senki a' kétes Cúrára, mert Finkeyről tudják hogy makacs beteg, 's ő minden tagadásra

fogat csikar. Most pistolyt ragad, gyilkot hegyez, mérget, kever, kötelet fon; de ah az élet édes! 's hány patika áll a' világban, mellyekben lenne bizonyos orvosság, csak kaphatná! Az arany fonalú remény biztatgatja, 's le rakatja vele a' világ-bezáró kulcsokat, 's betegünk — újra nyög, búsong, átkozódik. — Késerves sors! kétség szülő inség! —

Ah, képzelem mint szánjátok a' jámbort szépeim! könnybe borúl szép szemetek, részt véve dobog lágy szívetek! — De édesim! Finkey barátom nem szerelmes ám, sem nem lépe-dugúlt, épen nem víz-vagy száraz-kórságos — csak pénze nincs, 's adós!

A' LE-ESETT MEDVE:

A' Medve nyúlt ágakra mászott vad körte után: Egyike nem bírván vaskos testével, letört, 's magával vitte-le maczkót is. Minthogy egyik lábát kifíczamítá, mozdulatlan feküdt esése' helyén, 's az állatok gúnyosan kacagták a' tehetelent. — Csudáljátok leugrásomat úgy e'? így szóll azomban gúnyolóihoz, hidjétek-el gyomromból megúntam már a' fajarást, kivált hogy rajta imént tövis ment a' lábomba, 's szintúgy jól esik már egyszer ide le — pihennem.

Ezen szavait Maczkónk, bizonyosan valamelyik ki maradt Tisztviselőtől lesé el.

A' CSÓKA ÉS MÉHEK.

A' Csóka a' Méh' rajzását csudálta. Be kegyetlen szülék vagytok! így szóll az eresztőkhöz; szárnyra eresztitek fiaitokat, 's nem adtok se lakást, se úti eleséget szegényeknek. De velek adtuk örökségöket, felelnek ezek, a' sonkoly és méz-csinálás szép és hasznos mesterségét, 's ez több és

élelmesebb a' bízatalan vagyonnál. Lám amott a' csóka tavalyi fészkeben, az idén nem szarka költött e'?

Szűlék! nevelést inkább szeretett magzataitoknak, mint múlt vagyont!

CARNEADESZ.

Athéne hajdan Elölülőt választott Areopaguszának. Egy jelesre tódult a' voks. — Erdemes, mond egy irigyei közzül, de szegény; ne hogy árús portekává süllyedjen alatta az igazság! — Ettől ne tarts, felel a' bölcs Carneadesz, szegény az igaz, de tud is szegény lenni. — Elválasztaték Elölülőnek, 's később még irigyei is elnémulának.

Mosolyogtok? vélitek: ki ne tudja e' könnyű mesterséget, mihelyt az akaratos fátum vas jármába fogta az embert? Csalódtok! Elégedten, kitörő vagy leg-alább lappangó óhajtasok, irigység, és erőlködés nélkül, 's hogy a' pórság előtt, kinél rendesen V a g y o n a' becsmérték, ne pirúlj soha környülményeidért — viselni tudni a' szegénységet, nem könnyű mesterség!

A' LÓ, ÜRGE ÉS EGÉR.

Én szántottom, én boronáltam 's én is fogom elnyomtatni! mond a' Ló magát bízattva, a' sárgálló búza-vetés szélén; kinek lehet több jussa enni belőle? 's kezd mohon harapni maga körül. A' gazda megsejti a' kártévőt, mellé ódalóg 's bottal káromlással üzi ki a' kárból. — Szépen meg osztotunk Ló bátyánkkal! mond kaczagva az Üрге a' mellette porczogó egérnek; övé a' munka, bot, és szidás, miénk a' henye emésztés. Eb cseréljen just vele!

A' TÚZOK ÉS SÓLYOM.

A' Tűzok azt javaslá egykor a' madaraknak hogy futni szokjanak. Lessük-által, úgymond e'

szép tudományt a' négy lábúaktól, 's szárnyaink ügyességéhez kössük a' láb gyorsaságát! Sokan hajlottak, de a' nemes sólyom: Vessétek el így inti őket a' buta tanácsot, melly nemzetiségünkől kiforgatna egykor, és azt tenné, hogy se földön se levegőben nem lennének otthon; tudom miért hitetgetsz jó ólom-madár! repülni ügyetlen vagy 's lomha!

Hasznos a' szép idegen példát követni, de megválasztva. Sajátsága van minden Nemzetnek 's ezt feláldozni a' követésben — veszély!

A' VIZSLA ÉS MAJOM,

Az Úr, kedves vizslájával játszogatózott; orrára sült darabokat tett 's el-el kapatta vele. Házi majma, — a' természettől mindent mímelő állat — az Úr kifordulásaival hasonlót próbált az ebbel; de ez jót harapván kezén: gazdám, ki uram 's ennem ad, így morog, ám piszkáljon az orrom körül, de magam forma falat-leső állat ne igen.

A' FARKAS ÉS NYÚL,

Bárányt orozott-el a' Farkas, 's martalékjával ravaszul szökdécselt előre-hátra; balra és jobbra, hogy ön nyomát veszíthesse az üldözők előtt. — Istenem! fel sóhajt a' nyúlacska, egy bokorból lesve az álnokot, nekem is így kell fortélykodni, hogy nyomom rejthessem; pedig ő a' bűn útján jár, én a' légynek se vélek.

Tapasztalásom barátim! hogy a' világban gyakran éri egy sors az ártatlant és gonoszt, 's a' boldogtalan gyakran vegyül az istentelen sorsába.

CORREGGIO.

Correggio, egyik mester-mívét az Éjszakát láttatta. Kit kit el fogott a' méltó csudálkozás,

egyedül egy tudós akarván mutatni értését, keresett 's talált hibát a' remekben. — Minek vala, úgy-mond a' Mivésznek, az Éjszakát, a' természet álmát, a' halál gyász képét választnod ecset alá tárgynak, holott azon erővel a' Nappalt is festhetéd? — Elmosolyodik Correggio; csak nyomosabb gáncs ne érje mivemet!

A' BAGOLY.

Szörnyűség! az irígyem mennyi! mond a' Bagoly, ülök vagy repülök egész madár-csoportok bolygatnak, kergetnek. — Mit tudnának benned irigyleni Koma? szóll kaczagva a' Vércse; inkább hiszem szeretnének ki üzni a' madár-nemből, mellynek csúfja vagy szemes-füles!

Nem tulajdona e' minden czudarnak, érdemeit, nemes lelkét vetni okúl ha gyűlöltetik, 's ellenei irigykedését, ha méltán üldöztetik?

A' GAZDA ÉS FELEZŐ.

Kedvezett a' szél a' szérúre, sűrűn forgott a' szóró lapát, 's vígan suhogott a' felező a' szom-gar-madán. — Mennyit ki visz a' szél, mennyit le visz a' felező! sóhajt a' gazda, hát még a' rosta mennyit nem hullajt által? mi sem marad magamnak! — De tiszta lesz, mondá a' felező cseléd 's becses; a' gazt sem a' malomba nem őrlheted, sem a' vízsga árosra nem tolhatod.

Sok írónk e' gazdával tartván, majd a' felezőt kímélte, majd a' rostát felejté a' szegen, 's munkája gazos leve.

A' PATIKÁS.

Hidjétek meg Uraim! soha sem üt jóra ki: ha a' kézi munkás bölcsel, a' napszámos kormány-dol-

gairól tanakszik, 's a' csupa kéz csupa fej kívánni lenni!

Egy Városka' Patikája kelendő leve a' Vármegyében. Friss 's jól tartott szerek, ócsóságok a' lehetőségig, a' patikás' ügyessége, 's talán a' Városka' két jeles Orvosa is, el terjeszték hírét-névét, melly a' szomizéd patikákat el temeté. De most az emberiség' azon köz csiklánya: többre törni mint a' mire hívattattunk, meg szédíté jó Patikásunkat is. — Mit? én csak kezek legyenek Orvos Uraimnak? kinek fejét szintúgy nem üték tökkel mint az övékét? így tanakodék magában, orvos-könyveket hozata rakásra, 's a' gyógyításban kontárhodni kezdé. Majd a' jeles városi két Orvos' rendelményit czirkálgatta 's a' szerkészítést ön-kénye szerént változgatta, majd maga rendelgetett a' betegeknek, gyakran nem kímélő ki-fakadással 's becsimelésekkel a' szomszéd Orvosok ellen. Mi vált a' dologból? szünetlen kongtak a' harangok, nem leve. pihenések a' sír-ásoknak, a' temetés egymást érte, 's pestist remegett minden; míg nem a' figyelemre serkent két jeles orvos meg sejté a' Patikás' bitangolásait; 's a' Felsőségénél gátot vettete kártételnek.

A' BETEG OROSLÁN.

Nehéz betegen feküdt az Oroszlán. Láb-hegyen jártak barlangjában a' nemesbek, nem gondolva a' gyávák. Ezen utóbbik közt a' majom, keveset ügyelt a' tehetetlen hatalmasra, 's szemtelen csinje arra vetemedett, hogy fa-kéregből számár-füleket alkotna a' szegény betegnek. — Halállal büntesd e' vakmerőséget! sürgeték a' Király' hívei — Hagyjátok barátim! felel gyengén a' meg sértetett, a' beteg Oroszlán igazán fél-számár!

A' KOROSSÁG' ELSŐSÉGE.

Egy erdő' madarai mulató öszve-jövéseket tartottak, mint rendszerént szoktak volt Májusban, a' fák új lombjai között. Illyenkor az erdő legkorosabb madara énekelt dalt a' 'Tavaszi' meg érkeztének, 's a' többi mint remek mívészi dalt, lélekzet-szorítva hallgatta 's csudálta. Méltán is, mert úgymond, a' leg korosabb madár, számosabb jeles hangokat 's dalokat hallhatván életében; azokból könnyebben szerkeztethet-öszve egy remek dalt a' 'Tavasznak, mint egy próbátlan múlt nyári költés. — Most egy vén Kuvikon vala a' dallás' sora, 's ez feunyen kezdi visítani faja szokott síkoltását. Szájtátva csudálja a' község, javallva szárnyat csattogtat az aljas madarság; de a' Fülmile és Csíz iszonyodva dugják füleiket a' sértő vijjogás elől. — Hadd kezdjen dalt az én szomszédném a' Fül'mile! szóll a' csíz a' gyűlés előtt, olly torkot régen hallottam. Kezdi dalját a' meg kéretett dalosné, édesen hangozza az erdő vissza csattogását, 's az értok' mejjei kénnyel duzzadoznak a' bájos hangokra. Ah de nem így a' pór madárságé! Mit? zúgnak, csevegnek, visítnak minden felé, ő daljon itt előttünk vének előtt, egy madár, kinek még az orra se barnúlt jó formán meg, 's a' hely még ki nem verdett új tollai közzül? — A' csevegés mindég élesebb leve 's bár mint vitatá a' csíz, hogy a' dalt, nem a' dalost kell nézni, megkelle a' szép torkúnak szűnnie!

Ezen mesémet egy Gyűlés zúgása között alkottam, hol épen egy öreg Tábla-Bíró ültetett le egy fiatal Tiszt-viselőt.

AZ ÚRFI ES INASSA.

Egy férjísága' ízékeire házasodott Ifjúnak úján, midőn még jegyben járna, keményen szorít-

ván' markába a' nehezen forduló pincze-kulcsot, meg pattant a' jegybe kapott arany karika gyűrű. Meg borzad az Istenadta e' gyászos ómentől: e' rossz jel Jancsi! így kiált a' legényének, ki Urfiaink szokások szerint, ugyan azon személyben Titoknok is vala. — Ej mit, Ten's Uram! felel ez, csak olyan az, mint az álom, hol üt-be hol nem. — Haza kerül a' Meny-asszony, de néhány hónapokra únottan hagyja el férjét. — Ezt meg jövendőlttem Jancsi, mihelyt a' gyűrű meg pattant! mond a' bús szalma-özvegy. A' Titoknokos inas meg csóválja fejét: én csak azt mondom Ten's Uram! hogy a' gyűrűt nagyobb erő érte mint a' menyecskét; — itt az egész hibe!

Meg kíméljétek Ifjak az élet-erőt! azt ledéren el-fecsérleni ön-gyilkosság; vele az isteni szikrák pattognak ki belőletek, 's bódóságtokat csirájában zúzzátok-össze!

A' KÉREGETŐ BORZ.

A' Borz egy kéregető Levelet írt egykor Neméhez, illy formán: dicső Borz-Nemzet! kiért buzog bennem minden erecske, erecskémben minden csepp vér, századok' ólta esmeretes vagy már a' négy 's két lábú állatok között, húzomos alvásodról, mellyel minden állatot mulsz 's haladsz; esmeri az egész állatok' Országa hideg-tűrő és gyümölcs-gyűjtő ritka tulajdonságodat; de még sok van előtted nagy Nemzet! hátra! Az Évét meg győz fa-mászással, a' Nyest szőre finomságával, hogy többeket ne említsek. Engem csupán Nemzetem' fénye 's érte lángoló kebelem vonsz arra, hogy magamat az ő hasznának fel áldozzam. Adakozzatok tehát úti-költségre számomra; én megyek, utazom, vándorlok pusztáról erdőre, erdőről hegyekre, míg nem el-lesem Nemzetem' számára a' famászás és szőr-nemesítés titkait, 's azokat meg hozhatom néktek.

Szép rakás eleséget össze-adakoztak a' jámborok; de hogy az utazó valaha vissza tért volna — a' História nem említi. Hogy a' két titokra meg nem tanította a' borz-nemet onnan gyanítom; hogy mái napig se mássza a' fát, szőre pedig most is csak vadász-tarisznyának való.

AZ OROSZLÁN 'S TÖBB ÁLLATOK.

Az Oroszlán óhajtott bizonyost tudni az emberről. Fessétek-le nékem ezt a' csudás állatot, így szól, ti kik közelébb jártok hozzá. — Ragadozó tolvaj állat biz az! mond a' Farkas. — Esmerlek Koma, inti az Oroszlán, hogy magad után szeretsz ítélni 's örömet rágalmazol. — Mondják hogy esze volna, szól a' Róka, én ugyan nem sokat talállok nála. — Irigy állat! — Felségedhez képest csak ugyan hitvány erőtlén állat! mond törlessz-kedve a' macska. — Kis lelkű csapodár! — De jó állat az ember, nem eszi el a' szénát szalmát tőlem, ordít a' szamár. — Ostoba! — Van valami méltóság a' természetben, így a' majom, sokat vet hozzám! — Hetyke bolond! — Már csak valljuk-meg, mond az eb, hogy hívhez hív az ember, 's a' ki néki szolgálatokat tesz, nem sajnálja a' csontokat attól. — Hát te Juh mit tudsz róla? — Én, felel ez, csak a' gazdámat esmerem, 's annyit mondhatok róla, hogy anyám bőrét a' hátán hordozza, fiam húsát a' hasába tömte, magam szőrét pedig kétszer szedi-le évenként rólam. — Hm, mond az Oroszlán ekkor, látom nem csekély munka, a' sok színű 's tekintetű tudósításból, távolról megismereni valakit, de minthogy te hív kutya, barátja az embernek, olly fog hegyen dícséred, mint a' hogy füvet szoksz harapni, az együgyű 's epétlen juh szavában pedig nem lehet kételkednem, bizonyosan — haszonleső lesz az ember!

A' GÖRÖG NYILAS.

Hányszor találd a' czélt? ezt kérdi egy Görög Atya győztes Nyilas fijától, a' mint ez az Olympiai Játékokból haza jött. — Jó nyilas, édes atyám, azt számlálja: hányszor hibáz! felel nemes büszkeséggel az ifjú.

Igy a' régieknél nyilasok, festők, faragók, írók! De hát mi mostaniak, főkép Író-társ-Urak, e' tizenkilenczedik században! mellyik kérdést érdemlenénk előnkbe?

BACHUS ÉS NEPTÚN.

Bachus és Neptún, nectár-pohár közt összevesztek. Azon volt a' vita, hogy a' bor tesz e' több hasznat a' világban vagy a' víz. — Bizzuk vaktában az első emberre a' kire Mercúr bukkanni fog, perünk' el-döntését! így kiált Bachus, 's Mercúr le küldetik az al-világba. Szerencsére Korcsmáros volt, a' kit Mercúr meg kaparíthata; 's ez, az okos, felvén valamellyikét, meg haragítani a' hatalmas Isteneknek, Bírói békét eszközlé köztök, a' bort — vízzel párosítván össze.

Hatalmasan bírószkodnak azolta is a' jó Korcsmárosok!

A' GERLE ÉS RÓKA.

A' Gerle, párja mellett ült egy gallyon, a' tetőn, 's kény-telve nézelgett-le a' magosról széllyel, a' szép vidékre. Fülelve kullogott fel a' róka. — Tán téged is a' szép ki-látás csalt ide? így szóllítja meg emezt. Ugy e' dicső le nézni innen a' szomszéd kies völgyekre? — Szép, dicső! felel ügyeletlen a' rabló, 's orrával szaglácsol; de mintha én itt közel — major-szagot érzene?

Találtam olyakat, kiknek a' széphez valóban organumok nincsen! 's többeket, kiknél a' Szép becsmértéke csak haszon!

A' LIPSZIAI VÁSÁR.

Nem régen a' Német földön, egy rend felett buzgó imádója a' Régiségnek, a' többek közt azt vitatgatta, hogy papír helyett, jobb volna ma is fa-kéregre írni; úton útfélen kész lenne, úgymond, író-szerünk. Vítettója, felelet helyett, meg hordá a' leg közelébbi Lipsziai vásárban; 's az áruba eresztett könyv-halmokat mutogatá néki: Uram! már is ritkúlni kezdenek az erdők, így szól, ha pedig fa-kéregre írnánk, már Spesszárd és erdő-társai, olly forma képet mutatnának, mint a' nyüzött borjúk a' mészárszékek előtt.

AZ ÜGYEFOGYOTT JUH.

A' nagyobb Négy lábú őszvegyülének, hogy a' Juh ügyefogyott állapotján segítsenek. Abban meg-eggyezének, hogy segítniek kell; de mint? ez vala a' bekkenő, mert a' juh-sanyargatásból mindegyik kimosdá magát. Addig tanácskoznak, hogy a' szegény juhnak hárányát tejét elfogyaszták, sorsa pedig csak — ügyefogyott maradt!

A' PULYKA-GÚNÁR.

A' Pulyka, pittyedt veres orral, 's kitárt farkal berzenkedett tojója körül. — Csudás állat! mond az Úr, egyébbkor se orrod se farkad úgy szóllván, 's midőn lakadalmazol, mit nem mutatsz! — Úgy van az nálunk is, mond mosolygva az asszony: a' Vőlegény többet mutat mint a' Férj ad, hanem orrot — az igaz, a' lakadalom után ereszt.

A' PATAK-ERECSKÉK:

Két kis erecske, csekély patokocskává folyt össze. — Testvér! így szól az egyik, jer szélesedjünk, öntsünk ki a' síkra; ott még tán idővel hajót is hordhatunk. — Maradjunk szűk árunkban! felel az okosabb, ha ki öntünk el-issza a' föld kevés cseppjeinket; most leg alább csergünk, 's ha vizünk zsilípre szorúl, még malmot is hajthatunk.

Arany példa-beszéd; addig nyújtózz a' meddig pokróczod ér!

A' FARKAS ÉS SZAMÁR.

A' Farkas bárányt orozni indult. Már közelítte a' nyájhoz, a' mint a' Juhászt egy kedves esti dalt tilinkózni hallja. Meg vonja magát egy árokban, 's el-ragadtatással hallgatja a' szokatlan hangokat. Könnybe lábbadnak szemei, a' mint szomorúra hajlik a' dal, 's vad mejje nem érzett lagyúlásra olvad. Figyelve lesi Fogasit a' bokor mellett heverésző Szamár. — Hát ha, úgymond magában, én e' lagyúlást, 's e' könnyeket a' rabló szemeiben, szegény juh-barátim' hasznokra fordíthatnám? — Próbát tesz, 's a' Farkas les-helyéhez jutván: bátya! így szólítja meg, könnyeket csala szemedből a' gazdám' sípja. A' hol a' szép hevíthet, nemes érzésnek is kell ott lenni. Engedj hát nemes szívedhez férnem, lépj barátságra a' szegény juhokkal és szűnj meg fojtogatásaiktól. — No ugyan számár egy gondolat, ez a' tiéd! felel Fogasi; én a' gazdád' sípját örömet hallom, bárányát pedig örömet falom, érted é?

Más az Aesthesis' könnye, más a' Virtusé, és a' lagyúlt nemes szívé. Hány kártyás, feslett életű, igazság-törő, 's pulya pityerg a' játékszínben, vagy a' Román mellett — 's marad a' régi!

AZ EGÉR, ALMA-FÉREG ÉS PÓK.

Az Egér be lopta magát az élés-tárba, hol a' télre rakott almák közzül, egy pirossat meg-kezdett. Kedvére rágta azt, a' mint benne egyszerre élő állatra — alma féregre talál: mit keresel te itt atyafi? kérdi bámúlva. — Ez az én hajlékom 's élelmem, felel a' kukacz, bár ne bántanád! — 'S te ez örök egyfélével meg tudsz elégedni? kérdi ismét az egér; engem egyeledelnél az éhség 's unalom ölne el. — Az éhség nem, meg szállal egy pók a' szegletből, hanem az unalom fojtogatna gyáva! mert most minden munkád, vágyod, 's kedv-telésed — a' pákozság, és változtatott nyalakodás.

Sok házasságtól iszonyodó nőtlen uracska, van egy latban a' kis bajuszossal.

A' SZEMTELEN VERÉB.

A' Veréb egy télen beszkokott egy Mágna's' elő-szobájába, és estvénként a' nagy függő lámpa felett, vett lopva ülést magának. Örült a' kellemes menedéknek, mert ment volt zivatartól hidegtől, 's alatta a' lámpa világolt és melegített is; de csak hamar ki sült lidérczsége! A' gyáva be szennyezte a' pompás lámpát; a' boszszús cseléd-ség ki leste a' tévőt, 's reá csukván az ájlot, macska körmeire adá.

Igy lopózik, így simúl-be sok szemtelen a' becsületes társaságokba: de csak hamar ki tetszik a' szeg a' 'sákból.

AZ EMBER.

Az ember zúgolódni kezde az Istenek ellen. Ti kik kegyességből azt akarátok, úgymond, hogy

veletek legyünk rokonok, miért alkotátok bosszúból formánkat a' csúf majoméval egynek, 's beleinket az ocsmány sertésével egyformán? — Azért, felel intve Zevs, hogy rokonságunk téged süllyedni ne engedjen, csekély formád ne dölýfösködni.

A' KOMLÓ.

A' Komló egy nemes fajú óltványra futott-fel, 's ezt elnyomta. Melly méltatlanság, szánozik a' kis eper, így hagyni téged jeles gyümölcshezöt veszni, és hitvány Komló miatt veszni! — Barátom, nyög a' fa, Serföző a' gazdám, 's annak tudod, komló az első gyümölcs.

A' MAJOM ÉS LÁMA.

Ugyan bojtos a' gyapjad! szóll vigyorgva a' majom a' Lámához; mit adjak hogy le nyirhessem? el kelne alám a' híves éjeken. Tudod e' mit? adok egy olly valamit, a' minek én hasznát nem vehetem ugyan, de reád nézve nagy kincs. — Reá véteti magát a' Láma, oda adja gyapját, 's kap érte a' Majomtól — egy széna kancsó-csutakot, mellyet az úton el-vetve talált.

A' SZABÓ ÉS URACS.

Egy fél-szeg hátú uracs csínos ruhát rendele magának a' Szabónál, ki első vala Városában. Elkészült ez, 's az Úr, nagy tűkre előtt fel próbálá a' ruhát. — Mi ez? így támad a' szabóra, illy híres Szabó illy ocsmány állású köntöst tud szabni? — Lehet még igazítani rajta, Nagyságos Uram, felel hunyászan a' Míves, 's el viszi a' munkát. Másnap elő-hozza ismét, de újra rosszúl áll; 's új bosszúság éri az uracsot, új szitok a' Szabót. Fejcsóválva viszi ez ismét igazítani a' ruhát; szab,

varr, vesz, tóld, 's gondolja hogy már mindent el követett. Bizottan adja azt az Ur' testére: de egek! még rútabbúl áll mint az előtt! itt feszít, amott ránczos: itt hosszú, amott kurt. Dühös szelet fúvallya hányja le magáról az Ur, 's kergeti-ki ajtaján a Szabót. — Nagysás Uram! mond végre ki fakadva emez, még eddig az egész Város kedvelte munkámat; de én csak a' testhez tudok varrni ruhát, nem a' ruhához testet.

Sok jeles Író, így van egy részével Közönségének. Munkáját el-készítheti a' jámbor, ésszel izléssel; de bár mindent el kövessen is vég ráspollyával — eszet, izlést, nem adhat a' profanum vulgusnak!

A' PÁRDU CZ ÉS RÓKA.

Honnan Koma, honnan? kiált a' Párducz a' Rókanak. — A' Tigristől, felel ez. — Mit kerestél azon vérengző gaz állatnál. ki nem átal gyáva létere a' nemes Oroszlánnal mérkezni? kérlek ne gyalázd lealázással nemed. — Hm, mond a' ravasz, pedig felőled nem rosszúl emlékezett, úgy látszik sokat tart rólad. — Úgy é? szóll a' meglepetett, hiszen én se vagyok épen ellensége. — Sőt reám bízta, folytatja a' Róka, megtudni, ha kedvelled e' a' friss Gazella-húst? egy czimert szánt számodra. — Ó kedves barátom, kiált víg szökéssel Párduczunk, menj, fuss, köszönts azon jó atyámfiat, szomszédomat, 's mond, hogy ha az Oroszlánnal leéend ügye. övé segélyem, erőm, vérem.

Így köttetnek rendszerint barátságaink, így szövetnek ítéleteink masok felől. Ha valaki bennünk érdemet keres 's talál, mi is azonnal hajlunk benne azt keresni 's találni.

A' KÓLDÚS ÉS MAJOROS.

Semmi az embert úgy le nem szállítja égi származása nemes eszméléséről, mint midőn nála az

indulatok zúdulásai és zajjai szent korlátokat rontnak-össze, 's a' Természet és hála' nemes köteleit szaggatják széellyel.

Egy beteg lábú Koldús, méregből, az utánna ugató eb után sújtá mankóját. Most már sem ide sem oda nem tud menni, 's ha a' Majoros ki nem jönne, le vonták volna a' major' kutyái. — Ugyan barátom! hogy felejtheted el úgy magadat, feddi ez, hogy utolsó gyámolod 's óltalmad hityány-méregből el hajtsd?

AZ ARANY ÉS VAS.

Az arany meg únt az uzsorások' fonnyadt kezeikben, a' vas paraszt munkások' durva markáikban forogni; eggyező akarattal fénát cserét tesznek egymással. Plútusz eleibe viszik azt jóvá-hagyás végett. — Te arany! így végez ez, szerszámnak igen hajlékony vagy, te pedig vas! fényleni igen durva; kiki maradjon abban, a' miben, és mire született.

A' HAJTSÁR ÉS ÖKRÉI.

A' Hajtsárok hizott ökröket hajtottak Szencz felé. A' könnyebb testűek könnyen haladtak előre, 's kacagták a' hátra-maradókat. — Bár ti is hátul ödöngnétek! szől nekik a' tulajdonos, többet érnének.

Az Encyclopaediai - Conversatiói - Lexiconokból, Polyanthiákból, Könyv-laistromokból, 's Recensiókból könnyű szerrel készült, 's évenként több kötetű munkákkal haladó Tudóskáinknak ajánlom e' kurta mesécskét.

A' FARKAS ÉS RÓKA.

A' Farkast bárány-orozásra sürgette az éhség. Meg lopta szerencsésen a' Juhászt, 's míg ez a' nyáját fordítná, bundáján heverésző bárányát fel

kapta. Az erdő-szélben a' leg első bokornál tanyát
 űt, 's alig várja hogy magát meg vendégelhesse;
 de mint nem hül el, a' mint a' bárány helyett,
 annak csak a' bőrit széllel bélelve találja. Kaczagja
 a' csalatottat az arra menő Róka: örülj bátya a'
 prédádnak! el loptad a' Juhász' dudáját; majd
 tánczolunk mellette! Meg lestem vele tegnap a'
 Juhászt; tele van az szép hangokkal. — Az éhes
 farkasnak, dűnnyög bosszúsan Fogasi, hang helyett
 hús, duda helyett bárány kell!

Ezért kelnek nehezen az Aesthesis' művei!
 szem, fül, gyönyörködnek ugyan, de nem esdek-
 lik, nem parancsolják a' prédát, mint — az üres
 gyomor.

AZ OKOS BÍRÓ.

Egy bor-kereskedő, bora arát követé Vevőjén
 a' Bíró előtt. A' Vevő azt állítá, hogy a' pénzt
 lefizette. — Tens Uram! mond a' Kereskedő, mind
 illy finomak voltak az eladott borok, mint ezen
 általában, mellyel a' Tens Urnak kívánok kedves-
 kedni. — Úgy van! felel a' Vevő, de én mind illy
 szép Császár-aranyakkal fizettem-meg, mint ezen
 egynehány, mellyekkel a' Tens Urnak tiszteletemet
 bátorkodom kijelenteni. — Derék emberek! kiált
 a' Bíró, bízzátok reám a' dolgot. — Mit csinálsz
 már most velek? kérdi egy barátja, a' felek el-
 távozta után, a' Bíró; állásod ugyan kényes. —
 Gyermekség! mond az Igazság' Sáfára, egy darabig
 biztatom őket, azután dolgaik miatt ügyökre nem
 érek, majd itthon nem találhatnak. 's végre goromba
 leszek gyakori alkalmatlanságokért, míg, vagy meg
 nem békélnek, vagy perökre nem únnak.

A' RIGÓ ÉS CSERE-BOGÁR.

Egy pénzes jött-mentnek, ki magát régi jeles
 Törzsökökhöz méregette, ezt mesélém egykor:

Biztosan dongott Májusban a' csere-bogár, egy
 cserén ülő Rigó körül. — Jó napot bátyám! így

szóllítja meg végre hetykén. — Mikor lettünk atyafiak? kérdi a' büszke füttös madár. — Hát nem látod, felel a' csere-bogár: hogy szárnyam van mint neked, 's repkedek mint te? táp csak nem kétled hogy én is a' madarak' seregéből való vagyok? — Ugy e'? mosolyog a' Rigó; de a' világ azt tartja ám, hogy a' bogárnak ha szárnya van, és repked, — szárnyas bogár, de nem madár.

A' MADARÁSZ ÉS FÜL'MILE.

Síp-láda után akarta tanítani Fül'milét a' Madarász. Szorgalommal forgatta azt előtte; de a' madár csak mosolygá sikeretlen fáradozását. — Hagyd el Uracsám! úgymond, minden munkád haszontalan. Olly madárnak sípolj, a' kinek a' természet, dal helyett hitvány pipegést adott a' szájába, hogy a' mesterség feledtesse e' mostohaságot; én csak a' magam hangjánál maradok.

A' Geniek ezt süghatják a' csupa regula-mestereknek.

AZ ÉN TALÁLÓS MESÉM.

Egy furcsa jószágot vettem, a' zsemben van, a' ki ki-találja szolgálok vele:

Arany forrás annak a' ki nekem adta — arany forrás annak a' kinek én adom — pénzt adtam érte, pénzt adándok érte — kétes reményt kapok vele — 's úgy veszthetek mint nyerhetek benne — úgy eshet, hogy miatta el veszttem azt is, a' mim maradt!

Úgy e' nadragulyát ettem, midőn illy kétes kereskedésre hánytam ki pénzemet? — Ah de e' jószágocskámmal jó Uraim! leg alább nyertem egy Hit-Levelet, ha a' Pólusokon túl fekvő kies Országba találok el utazni, mellyel be bizonyíthatom, hogy Hazámból methodice expediáltattam.

Tán sejtik jó Uraim., hogy e' jószágocskám egy — orvosi Recept. Isten öjjon kitkit illy veszélyes kereskedéstől, mint az enyím!

A' FÉSZKELO VERÉB.

Kényt élhelni e' világban nem kis része a' földi boldogságnak; de a' kincs szomja és dú's érték majd mindenkor veszéllyel terhesek.

A' veréb fészkelni kezdett. Szerencsés vólt szereit öszve-hordásában, közel kapta azokat, 's a' padláson a' szaru-fa megett meg raká fészket. Alkalmas vala ez, de a' telhetetlen nem elégedett még meg véle, szemei kíváncsin tekintettek az udvaron bőséggel heverő fészek-szerekre. — Még e' tollat! még e' szálna-szálat! még e' puha mohoc-kát! csak még e' gyenge pelyhetskét! így szólla mindenkor-magába, 's addig hordogató, addig tömte mind ezeket fészkébe, míg a' szerek mind a' két oldalán a' szaru-fának ki nem csüggöttek. A' gazda pajzán gyereke meg sejté a' ki tetsző fészket — 's mit restelne a' gyerek egy madár-fészkest? — fel mászott 's ki sodorta azt, az ostoba verébnek már benne csipegő fiaival.

A' KOPÓ ÉS A' GAZDÁJA.

Egy Úr kinek a' Vadászat szeretett kedv-telése vala, el ajándékozta egyik vadász-ebét egy kedves barátjának. Szomorgott az eb 's búsultában az ételt is meg vetette. — Mit búsúlsz jó Lantos? így vigasztalja az új Ura, tán csak nálam sem veszel el éhen, ha vadász nem vagyok is. — El hiszem Uram! felel az eb, de hej! be másként van dolga a' jó kopónak, a' Vadásznál, kinek a' vad-lakta helyen, ligeten, erdön, mintegy barátja, másként meg ott a' hol csak házat őriz!

Más Maccénás, a' ki csak ád, más a' ki maga is érti miért és kinek ád.

A' TOLVAJ-EB.

Egy kutya ételt csent a' konyhában, 's be-
szorúlt feje a' fazékba. mellyből azt faldosta. —
Most már bátran vagyok, így szóll az ostoba, azt
vélvén hogy ha nem lát nem is láttatik; de a' be-
lépő Asszony jól látta a' tolvajt, 's vólt dólga a'
vas-lapóczkának!

Igy vagyunk mi többnyire hibáinkal és vét-
keinkel! ha szemet húnyunk és senki azokat sze-
rénységből előttünk nem hántorgatja, azt véljük,
hogy nem is tud rólok senki semmit.

A' CZIGÁNY VENDEGSÉG.

Kéz-iratos öreg Krónikámból olvasom: hogy
egykor a' gazdag 's tréfás Czobor vendéglést ren-
dele szüretelő Czigányainak. Elevenebben már nem
mehetett a' szedés; a' bár gyorsan forduló putto-
nosok lustáknak kurhollattak a' kedvre gyűladt
barna seregtől: mert a' borház megett a' gyepen
sűrű füst gomolygott, lángok lobogtak az ég felé,
's ezek körül szakács és szakácsné-csoportok sürög-
tek. Egy szemmel a' bájoló tűzre le felé, másikkal
a' késédező napra felfelé pislogatván, nyugtalan
várták embereink a' delet. El ért az valahára, 's
mozsár-durranás adott jelt ebédhez a' Czigányság-
nak. Mint Varjú-sereg az új szántásra, úgy omlek
az éhes Csoport le a' tanya felé. — Ökröt sütnek!
rikólt a' nagy tűzről gyanítva az eggyik. — Lesz Fánk
és Pástétom! kurjant, látván a' sok főző személyt
a' másik. — Le késztetődnek a' csínosan terített asztal
mellé, 's egy szolgál hoz-fel az ahétozóknak — egy
malom-kereknyi tálban egy — sült Verebet. — La-
kozzatok! úgymond a' szolgál, ezt izeni néktek Ő
Nagysága. Meredt pillantatokat vált Pharao' népe
egymással, főt csóvál, 's rejtett bosszúsággal nyelt
az éh-koppot. Hogy tetszett a' vendégség? kérdi

kuczogva az el-osonókat Gróf Czobor. — Jól Nagyságos Uram, felel savanyú képpel a' Vajda; de illy nagy Úrtól, illy nagy tűzhöz, ennyi Szakács-hoz — egy Veréb — csak ugyan kis pelesenye!

Helyre hozta é Gróf Czobor a' tréfáját. Krónikánk nem említi.

A' VARJÚ ÉS CÉRES.

A' Varjú Cérest hízelgő körül, 's általa az Istenek' tanácsához folyamodék, hogy jutalmazná meg azon hűségét, mellyel a' Szántó-vetőt, mind midon barázdát hasogat, mind midőn magot hintetget, mindenkor nyomba követi, 's mint egy barátja a' Szántás-vetésnek. Senkinek sem ötlék észébe, hogy ő bogarat 's férget les a' szántó után, magot lopogat a' vető ntán, 's a' több madarak csudáltára — hosszú élettel áldatott meg a' gyáva!

Ritkán van a' Jutalom egy arányban az Érdemmel; mert a' Világ jutalmazása vák, 's gyakorta csak az ön-kényű szerenése' munkája.

A' KERESKEDŐ RÓKA.

Egy iszákos bor Kereskedőnek — nem tudom meg értette e' ? mert ketten segítettük fel a' pinczéből — ezt a' mesécskét mondám :

A' Rókának kedve jött apró-marhával kereskedni, — Be szép kövér kappan ez ! így szóll, ezt más egye meg ? tán bolond vagyok ! közelébb én magamhoz. — Ezt a' lúdamat farkas kóma kéri, de nem szokott fizetni; jobb valami mint semmi, biz én meg eszem. — Csibéimre a' szarka alkuszik; de ő soká szokott alkudni, 's utóljára is csak körmön veszi meg, 's osztán utálom is azt a' sok alkucsergést hallgatni. Jobb ha egymás után magam el költöm. — Így az apró marha kereskedőből, utóljára is csak toll és pehely-kalmárka leve!

AZ ÖSZVÉR ÉS CSIKÓ.

A' Szerencse' új Emeltjeit rendszerént gög puffasztja, azon nemes kevélység helyett, melly vélek nem született.

Ne menjünk olly ügyeleget, járjunk begyesebben! mond az öszvér a' mellette menő Cs kónak, majd azt vélik szamarak vagyunk, — Neked szükséges hetkén járni felel ez, hogy más állatokkal felejtessd rokonságodat, mellyet nem mesze hagyál; de én nem tartok a' félre-esmértéstől.

A' CSER.

Egy Moecendóm' számára, midőn rossz verseit olvasá-fel előttem, ezt a' mesét két koholám:

Boszsúsan nézte a' szálas Cser, hogy aljában a' kis mogyoró-bokorról gyümölcsöt szed a' gazda.— Hát makkomból nem raksz a' zsebedbe? így szollítja meg epésen. — Nem, jó fám, felel az Ur, makkodat sertésemnek hagyom; hanem ha házamához oszlop vagy gerenda fog kelleni, majd meg kereslek.

A' BÉKA' ÉNEKE.

Már csak valljátok-meg, kiált önelégedten a' béka, hogy különös báj 's lány kedvesség foly-el énekemen. — Ugy van, le szoll egy galyról a' Rigó, hosszas szárazságban tiéd a' leg nagyobb publicum.

HYMEN ÉS ÁMOR.

Hymen és Amor az ó időben el válhatatlanok voltak. A' hol egyik volt ott volt a' másik is,

vagy nyomon követte társát. A' repkedő gyermek idős testvére' kedvéért meg-felejtkezett szárnyairól, 's tipegelt ő is a' halkal haladó bátya mellett. — Egykor egy nagy Ur' fényes menyegzőjében valának. Csillogott minden az aranytól, ragyogott a' drága kövektől, 's dú's pompa laktá a' lakadalmi házat. A' kis Amor, nem tudni gyermeki melábol e', vagy Psychéjének czéltott egy kis prezentet tenni? egyet a' Menyasszony' drágaságai közzül, 's tán épen a' jegy-gyűrűt el osente, 's nem lévén hova tennie, a' szárnya alá dugta. Nem sejté az új pár, kedves mámorában a' csint, 's Hymen se tudott volna róla semmit; de Mómusz — ki a' csörgő sipkát a' kinek csak lehet fejébe szereli nyomni — ki kutatta a' lopást, 's azt a' jegy-gyűrűkre a' babonáig kényes Hymen bosszújára, 's Amor' kínos szégyenére az Istenek közt el hírlélé. Enyelgett, osipkedett, gúnykodott a' kis szárnyas gyermekkel minden, 's kívált az Istennék — tán hogy nem nékik lopatott a' gyűrű — szinte a' pityergésig üldözték szegényt. Hymen pedig négy szem közzé fogá, 's nem igen válogatá a' szókat a' kis bűnös' fejére. Meg szakadt a' barátság, meg a' testvéri lágy szeretet, 's azólta is sok borsot törnek egymás orra alá. Amor pedig bosszús szégyenében fogadást teve, hogy a' gazdag Menyegzőkben a' gyanúskodó Hymennel vagy meg nem jelen, vagy csak kötelességből kurta időre tér be. A' mint hogy járja, lakja is a' szegény kunyhókat, de a' hol sok csillogóra talál, vagy magába való bizatlanságból, vagy bosszús vissza-emlékezésből rendszerént hamar szárnyra kél; húzott szemöldökű bátya mellől; ha csak hebizonyításul is, hogy szárnya alatt semmit el nem visz.

A' KIS EB ÉS GAZDÁJA.

A' kis ebet éjszakára ki zárták. Mérgesen csevegett ez elő 's hátra, míg Ura sokára reá eszmélt.

's be eresztette. — Mire ugattál, olly hevesen? kít akártál meg enni szőlga? — De bizony félttem gazdácskám, felel az öl-cb, azért ugattam 's ijjestigetődzttem, hogy ne gongolják hogy félek.

A' KÉT ÉJJELI ŐR.

Egy falu' kedves éjjeli Őre el öregedvén, az Előjárók ötlet ifjabbal cserélték fel. Oktatást kért ez öreg Antecessorától, a' ki imígy veré azt fejébe: Őcsém! híven és pontosan kiáltsd az estvéli kilencz órát, mert még azt az egész falu hallhatja. Néha meg kiáltsd az éjfélt is, de csak a' Bíró' háza előtt, ha ne talán a' Helység' gondjai, vagy nedvei, álmotlansággal találnák gyötrezni. Azontúl nyugodt szívvel menj haza, feküdj a' füleidre, 's aludj reggelig. Ha szemedre velik, hogy nem kiáltottál, vakmerőn állítsd hogy ők aludták-el az órát; úgy is a' tüzet magad el nem öltöd, a' tolvaj pedig, míg az egyik falu-végen ordít sz., a' másikon annál biztosabban zsebel. Illy szolgálatom mellett becsültetve öregedtem én el őcsém; de arra szorosán vigyáztam ám, hogy éjjel akármit tapasztaltam a' Bírák Uraimék' házai 's magok ő kigyelmek körül, hallgattam róla mint a' hal, de annál nagyobb lármát ütöttem, ha a' szegénység siklott ki a' kerek-vágáshól.

Hóhér pallosa alá való a' vén bűnös! — Lassan Uraim az ítélettel; könnyen 's kis változtatással olyan fejekre szállhatna az, a' mellyeket szívesen meg hagynánk a' nyakokon.

A' RÓKA' PACZKÁZÁSAI.

Ó mi sok gyávákat láthatni e' világon, kik az elnyomottan hetykén paczkáznak, 's ollyakat, kik a' ifelsőbbek eránt porban csúsznak, a' kissebhek eránt dolyfösködnek!

Egy úzótt Róka, a' Gerle' fészke alatt vonult meg. Félénken fülelt itt minden felé, 's a' ki-szókésre kész vala mindúntalan. Gyakran ki is ríjjana a' hamis zörgésekre fektéből, 's ilyenkor örömdöbbenéssel sejté, hogy a' kis Gerle a' bokor zörrenésére mindenkor rémülten robbana ki. — Már látom, így száll magában, hogy ha félek magam, tőlem is félnek ám! 's pajzánon kezd játékot üzni a' szegény madár' rettegéséből. Fülel míg ez meg tér fészkebe, 's ki rohan ha már benn ül. majd a' fészek-tartó fát kopogtatja, majd kérgén kapar. Örökre el vadította volna kisdeditől a' szegény anyát, ha a' gyáva kár-kedvűt a' nyomába akadt ebek mintegy könyörülve, magok eleibe nem vették 's a' vadász, czudar szíven lövést nem bocsátott volna keresetül.

A' GAZDASSZONY ÉS KAKAS.

Vén Kakast fogott az ólban, nyársra a' gazdasszony. — En vagyok asszonykám! száll biztosan a' kakas, tévedni vélvén Asszonyát!; majd nem lesz tojásod. — De épen téged kerestelek! felel ez, tán nem tudtad még: hogy mind major mind majorosné nyerne, ha a' vén kakas helyébe fiatal hagyatik?

Nevetséges azon fúvaltságok sok öreg Tisztviselőknél, mellynél fogva erősen hiszik, hogy halálok, vagy el-mozdítatások, ki pótolhatatlan leszen. Izmos fiatal által gyakorta még nyer a' Hívatat; friss erő, gyorsaság 's munkás hév lépven az únott tehetetlenség helyébe.

A' MACSKA ÉS NAGY ÁLLATOK.

A' Macska közzénk vágyik! mond a' Párducz a' nagy állatoknak. — Hívtány állat 's hívtelen! mondának némellyek. — De törleszt és tréfás, száll

az Oroszlán, préda-falás közt jókat kaczagunk rajta, 's még annál édesebben, hogy ha köztünk forog, majd fontoskodni fog, mintha ő is rangos állat volna!

A' KÉT GYERMEK.

A' gyermek, színes szappan-buborékokat eresztgetett szalma-szálról; 's vígan tapsolt mind-egyiknek, míg a' levegőben lebegett. — Mit tudsz örülni nekik? hiszen alig eresztet le a' szalmadról őket, már szét-pattannak! ezt mondja a' játszónak egy nagyobb komolyabb fiú. Szemet mereszt a' feddőre amaz: megint mást eresztet! úgymond, 's ha ez is el pattan, megint újat! 's vidoran eresztgette színes laptaíit, míg játéka nem unt.

Igy vagyunk mi nagy gyermekek reményeinkel! a' folytatott reménység úgy szövö éltünket keresztül, mint arany fonál a' drága szöveget.

A' MIVÉSZ LEPKE.

A' Lepke egy madár-seregnek

Mivész-repülést hirdetett.

„E' Cser-tető, melly fellegeknek

„Dúl méhíbe, így kérkedett.

„Legyen pályám, 's tanúk ti tollasok,

„Hogy lepke tud repülni mint Sasok.“

Egy szarkaláb' kelyhében állva

Néhányszor hártya szárnyain

Lebbent kis hösünk, 's légbe szállva

Körül-leng a' völgy' bokrain:

Lankad, pihen, 's kezd a' míg kezdni bír,

De most le sújtja egy — lengő Zefír!

A' tollasok kaczagnak erre,

Verebnek intnek, ez repül:

„Bajtára! mond, im az út a' Cserrel!“

S hegyébe könnyedén fel-ül.

'S le a' magasról illy gúnyt esirpel ő:

A' lepke-pálya csak bokor-tető!

A' HANG-VERSENY.

A' Récze és Gyöngy-tyúk azon vetélkedének: melyiknek szebb a' hangja? A' ház ebét választák bírónak. Megeresztí éles torkát mind a' két percs, hogy tőle ön szavát se hallható egy állat is az udvaron. A' kutya nyugtalan forgatja-el jobb és bal-fülét, dugná őket, de nincsen hová? 's végre kifogyva türesemből segre ül — 's vonítani kezd. El-némül egyszerre a' két vetélkedő, szemét mereszt az üvöltőre: mi haj koma? kérdik csudálva bírójokat. — Ah barátim engedjete meg, sohajt magához térve az eb, dalotokra rossz előérzetek fogtak-elő, igen elkeseredtem!

A' FOGOLY PACSIRTA.

A' Madarász vagy szárnyat nyírt fogott madarainál, vagy tollaikból szedett-ki 's így eresztette őket szabadon a' szobában. — Repüljete, úgymond, szabad kényetekre itten! — Repkedjete! akará tán mondani, száll fogoly-társaihoz búsan a' pacsirta, szabad madaré a' repülés!

A' CSIKÓ' KÁR-TÉTELE.

Egy falusi nemes, a' Miskolczi piaczon, szabadon eresztette szekere után csikáját. Ez vadulásában, egy tejes Asszony' tele köcsögjét fel rúgta. Csekélység kellett volna érte, de a' Zsib-

asszony' nyelveskedése 's csúfolkodása a' bosszús szekerest meg-makacsították, 's a' kárt nem terítette meg. A' bosszú mérge perre fakasztotta a' kofát, ügyészt választott mind a' két fél, kik gondosan lángra fűvták a' szikrát. Mi lett belőlle? Három esztendőre, a' tejes Asszony el adta tehenét hogy a' per költséget ki fizethesse; a' nemes pedig a' lóvá nőt csikót, hogy a' tej' árát le tehesse.

Jó Hazám' peresséi en miniature!

A' MAGYAR ÉS CZIGÁNY.

A' Nagy-Idai szerencsétlen harcz után, szaladt a' Czigányság a' merre tudott. — Hej More! nem így óltalmazták a' Hazát! kiált egy szaladó után a' Magyar. — De így a' testet! pedig az én Hazám csak ebből áll.

A' LÓ ÉS KUTYA.

A Fúvaros meg rakta már szekérét, hámzott lovait ki vezeté óljokból, 's kis ebe örvendő csevegéssel cikázott azoknak orrok előtt. — Örvendj bátva! így szállítja meg ez a' gyeplőst, he szép lesz Világot látni, friss mező illatját szívni az állott ólszag helyett, esmérkedni sok vidékek' hámosival, 's külömbféle rétek' fűvét harapdálni. — Te örvendhetsz, felel a' ló, mert vig szaladozás, ürgzés, falatozás közt telik útid, 's ha fáradsz is, terhünknek szöksz-fel a' szekérre; de én búsan tekintvén a' fel tornyozott fúvarra hátra, tartok tőle, hogy ostor ne fogja ébresztgetni, 's erőltetni majd gyakran lankadó erőmet.

Az eb példázza azokat, kiknek Öseik izzadván a' kincsért és tekintetért, utánnok könnyen élük világokat, 's fél vállról mosolyogják azokat, kik az élet' terheiből erőset emelnek.

A' RECENSENS CSÓKA.

A' Csókának eszébe ötlék recenseálni 's kijelteni a' jelesb madarakat. A' munka nem vala könnyű, mert csókánk nem tartozván se harczos, se dalos se más nemű jelesbekhez, nem érte a' dologhoz. Habzás és tusakodás gyötrék a' szegény bírót. A' holló és Varju, úgymond, atyafias velem, a' rigó fekete mint én, a' Vércse fiamat orozhatja el, az ölyv magamat meljeszthet-meg, a' galamb egy fán költ velem, 's a' szarka nyelvétől mentsenek egek! — Kijelelte Csókánk a' jelesbeket, de a' madárság ezt mondá reá: utánnad ugyan jó Koma, senkit se tisztelünk!

AZ ÚR ÉS MACSKA.

Az Udvar állatjai Urokról beszélgettek. — Jó de fiatal, mond a' paripa, a' sarkantyút nem szereti kimélni; 's a' szénája iszapos, így töldja az ökör. — Csak olly sok ne volna a' járás vele! sohajrt az öreg vizsla; és kése ne járna annyit köztünk; gágóg a' Lúd. A' macska kilesé mind ezeket 's megvívé az Urnak. — Haggyán, Kandúr koma! mond ez, ők csak szólnak 's néha nem ok nélkül, de te szólsz is, csalsz is, lopsz is! —

A' GYÜMÖLCS-OSZTÁLY.

Torna Vármegyében egy Falu' köz gyümölcsét szedték a' Lakosok. A' rázók a' szépjéből zsebeltek, a' szedők kalapjaikat tarták a' hullás alá, 's két pofára dolgozott mind egyik. Mi se került a' gyümölcsből osztályra — A' földes Úr mosolyogva szemlélte rétvéről a' dolgot; — Famíliája közös jószágai jutottak eszébe.

AZ ÚTAS ÉS RABLÓ.

Egy útas, vitézségével kérkedett a' fogadóban. Dél után, a' mint egy erdőn menne keresztül, a' Rabló eleibe rohan, pistolyt szegez mejjének 's pénzt parancsol tőle. Remegve nyújtja ez erszényét. melyet, a' zsiván mosolyogva vesz-el. — Nem nézted meg jól a' pistolyom szomszéd! így kaczag ez útasunk szemébe; nézd csak nincs szerszám rajta 's töltetlen. — Mit? engem bolondá tenni! kiált gyáva bosszúval a' meg fosztatott. — Tudtam szomszéd, felel amaz, hogy a' szájas vitéznek elég pistoly formát mutatni.

A' FÖSVÉNY' EGERE.

Az arany' szent éhezése rendszerint más éhezéssel is van egybe kötve!

Az egér minekutánna semmit nem talált fogára, a' Fösvény' szobájában, a' pénzes ládába régta be magát. Itt turkál, dül a' pénz-halmokban, de enni valót csak nem talál semmit. — Különös! szóll végre bosszúsággal, már számtalan házakban meg fordúltam; de a' hol e' kerek bolondságokra számosan akadok, rendszerént semmi enni való!

AZ ASZTALOS ÉS INASSA.

Az Asztalos, deszkákat gyalúztatott új inassával. Ez mind csak a' simáját válogatta a' deszkáknak, 's a' csomósokat félre hányta. — Csak reá a' gyalút ezekre is, jó fiú! szóll a' mester, észre vévén az inas' fortélyát, erődet kímélled? vagy a' keményebb munkát restelled a' csomóktól? Ha minden deszkát, mellyben csomóra akad, ki hányna az asztalos, nem tudom hogy élne el!

A' ki minden bajtól, minden csekély kedvetlenségtől retteg ez életben, 's velek meg vívni remeg, a' Világ' öt részében ugyan nyug-helyet nem talál.

A' KÁVÉ.

Egy tehetősebb parasztné, férje otthon nem létében Uri vendégségre hívta-meg szomszédnéit, 's Kávét főzött nekik. Nem tudván főzése módját csak mint babot tévé azt fel, 's főzé míg puhulását nem sejté. Rágja a' szomszéd - Koma - Sógor-asszony, 's lesi azt a' jó ízt, melly Urak kedves italává tévé. Végre ki fakad az egyik: már Néne! ha urak nem innák, én ugyan eb a' lelke kávéjából, meg nem innék egy kanállal, egy rüggött borjúért!

Ugyan nem így vagyunk e' mi a' Módi — 's Nagy Urak' számos bohóságaival?

AZ ÉRDEM.

Búsan ült az Érdem, Olymp' egy szegletében, az Istennék között. — Mi bajod leányom? kérdi Jupiter; csendes szoktál ugyan lenni, de most bánatot is sejtek arczodra vonúlva. — A' Földről jövök, mond az Istenné, tikkadtan üldöztetésemből. Ó Atyám! mellyik Istennének van oka, olly nem elégedettnek lenni sorsával, mint nekem? Tiszteltetem, de csak nevem után; kerestetem ott hol nem vagyok, jutalmaztatom idegen álорczák alatt, 's hol lappangok ritkán kerestetem, sőt sokszor még szerencse csak mellőztetnem; mert nevem büntelen bitangolja a' szemtelenség, míg a' lelketlen irigység gyalázattal bélyegzi személyemet. Atyám! tűrhetetlenek nekem e' gyakori el-esmértetések, adj kérlek csalhatalan jegyet nekem! — Leányom! nem tehetem, felel bús meg-

dúlással Zevs, természetedben áll szöve sorsod. Te átallsz magadról beszélni, pirúlsz dicsértetésed halani, csak a' szelíd Alázatosság meg hitt barátod, 's futod a' zajos javallatot futod a' kevély' csörte-tését. De vígasztalásodra, te szelíd lélek, meg eni gedem, hogy míg a' Földön jársz, magad lehess jutalma magadnak, ha pedig fel jössz, választottidat magaddal felhozhasd egünkbe, a' nap felikbe szöv-hesse leg delibb ságárait, 's én Isteneimmel együtt megosztom vélek halhatatlanságomat.

A' MÉHECSKE.

El-alélva ült hideg ősszel a' falon a' Méhecske. Meg szánta szegényt a' gazda, 's a' merevedtre langy páráit lehelgetett, az éhesnek mézet vizet tett elébe. Mind hijában! nem üdült semmit. — Szívességed gaz-dácskám nagy, sohajt bádogyattan a' veszni indult, de az ősz és telet nyárrá nem változtathatod, 's így vesznem kell vagy sínlenem!

A' QUALIFICÁLT SZARKA.

A' Szarka, fogságában, emberi szókat ejtnei tanúlt. Ki szabadulván, erőlködék hibásan ejtnei a' szarka-csergést. — Be nagy qualificatio kellett arra, hogy az anyai hangokat szádból ki üsse! így bá-mulá egy veréb-csoport a' mímelt. De a' Holló mosolygva kiáltá: gyáva felejtő! még gyávább csudálók!

ÁLMATLANSÁGOM CÚRÁJA.

Nem tudom mivel bosszonthatám meg Morpheust — a' nyugalomra zsibbasztó Istent! Mécselő Tudos nem vagyok, se dőzs-barát; a' szerelmct a'

józanodás és idő' lombikján ki párologtam, a' Kincs-
Hír- 's Dicsősség'-szomjainak csak csiklányait;
nem furdáló ösztöneit érzem keblemben; adósa
csak annak vagyok a' ki tobákkal kínál — mert
Szelenczét nem tartok — hogy az álom' Istenének
szentelt órákból lopás eshetett volna; még is ez
előtt egy pár évvel nem ereszkedék hetekig jöltérő
álom szemem pilláira. Ah talán dereng-borong
az Istenek' kedve is az idővel, mint Nagy Ura-
inké szokott!

Álmatlan forogtam éjeken ált' nyoszolyám-
ban, szemeim égtek mint parázs, bádgyatt lan-
kadtsággal vonszoltam tagjaimat, 's élő halottként
vanczorgék a' kiellen életben Próbálgattam ágyam-
ban egytől húszig számolgatni — Sok jó alvóink
szokások szerént, semmiről sem gondolkozni —
elő vettem a' deákos Urak': bene bibit, bene dor-
mitjokat is — mák-hajban fürödtem — fecske fész-
ket rakadtam szívemre — mind hijában! rés sze-
meim 's elmém nem hagyhatták, vagy csak egy
két pillantatra, az élő világot! Már már közelgeték
síromhoz, a' mint egy híres Recensens ön példája
után azt tanácsolá, hogy Narcoticus Könyveket
olvastassak fel magamnak. Nem esmérém ezen
technicus nevezetet; de ő, a' szíves, kedveskedék
nehanyakkal. 'S ím Uraim — az én olvasóm alig
mene egy két levelen keresztül, ólmot érzék lassá-
dán ereszkedni pilláimra, melly néhány percz
múlva mély álomra csukta be őket, 's únni kezdett
éltém 's világom' felejtésébe merített. — Az Isten
áldja meg a' Narcoticus Könyvek' íróit! nem vél-
ték tudom soha, a' jámborok, hogy elméjük' szü-
leményi valaha álom-hozó szerül szolgáljanak a'
közönségnek. Mindenkor hasznos és dicséretes az
elért vég, ha czélozva nem vólt is!

De mi Könyvek lehettek ezek? hallom kér-
detni tőlem. — Meg vallom, mert lehetnek ol-
vasóim közt is olly álomtalansággal gyöttrődök,
mint én valék, kiken segíthetek; meg vallom,

mellyik ága angyali Literatúránknak hozá meg-
óhajtott álmomat, bár ma már több nemei is vagy-
nak a' Narcoticus Írásoknak. Az én orvos-szereim
— Versek valának, de nem épen sületlenek, mert
az azokon való kaczagás, vagy szánakozás, nem
hagynának aludni — se nem remekek, mert azok
főt, szívet, vért hevítnek; hanem azon kaptára
ütött, úntató egyszerűséggel baktató Versezetck,
mellyeknek írásakor Apolló nem lévén jelen, Poétai
fűszer helyett, a' felettek mákot tobákoló Mor-
pheus, a' maga tobákjával hinte meg. —

El is alvék, a' természet is meg vévén rajtam
hátra maradt adóját, annyira, hogy álmom való-
ságos képe vala az érzéketlen halálnak, 's jó Lite-
rátor-társaim közzül sokan nem véltek mást, mint
hogy álmomat valóságos hídúl használtam, a' két
világ közt való által-menetelre. Némellyik Elégi-
ákkal siratott, másik hetes, hónapos írásokban,
magasztalásokkal spékelve — quia de mortuis Li-
teratoribus, secus ac de vivis, bene! — kiáltatta-
ki el-költözésemet, harmadik kétkedvén halálom-
ban csípős Epigrammákat 's borsos Meséimet tartá
szarvas-szarv-Spiritus helyett orrom alá, negye-
dike pedig valami szúróssal érdeklött — mint ké-
sőbbben hallám Recenziók 's feleletek reá, Cryzisek
's anticryzisek voltak egy csomóba kötve. Ezen
utólsóra már prüsszenteitem, de álom-ájulásom
még sem tágult, míg nem szerencsémre, örökö-
seim' Ügyészei a' Successió vitatásán ejtett dühös
lármáikkal magamhoz ocsúdtattak. Az Isten fizesse
még nekik! nem tudom hányadik hasznos követke-
zése volt ez peres vitáinknak?

Fübe fába rejtette az Úr Isten a' gyógyító
erőt — ezt tudjuk; de hogy gyáva egyszerű betűk-
be is rakta volna azt le ő Felsége, még eddig ke-
vés tudhatta olvasóim közzül. Méltó volna a' dolog
Orvos Urak' figyelmére, 's a' könyv-Cúrát, lehet-
ne tán tudós- vagy Literatúrai Magnetismusnak,
Bibliopathica Cúrának 's a' t. nevezni.

AZ ALVÓ RÓKA.

A' Róka prédát lesett 's egy fa alatt alvónak tetteté magát. A' fán élesen csevegett a' seregély-csoport. — Fogjátok be szátokat! kiált a' fára fel ravaszdi, becsületes állat nem is szunnyadhat töletek. — Nekünk nincs okunk aludni jó Koma, felel egy a' csoportból; az ártatlan szívesen cseveg, a' cselekvő pedig gondosan hallgat 's fülel.

A' TÖLGYFA ÉS RÓZSABOKOR.

Míg korod nyílik, sies élni ártatlan örömeit! Egy terepély Tölgy, irigykedve nézte mint ledérkedik pillangó és méhecske a' nyílt virággal borított rózsabokorral, az aljban. — Éltesd bájos, így szóll-le göggel, de 'kurta kis szomszéd! — Élünk csak egy, bár nem egy korú, felel a' rózsá; míg zöldelsz lombjaid közt szerelmes madárság cseveg, ha száradsz, vesző ágadon bús gerlicze gubbaszt, majd fejszét vetnek tövedre, 's a' tűz hamúvá emészt!

AZ ARABS ÉS FOGADOTT FIA.

A' Hálátlanság clébb-utóbb nem marad bűntetlen.

A' Níl mellett egy gazdag gyermektelen Arabs fel fogá hajdani barátja' ezudar fiát. — Ne véd fiam, így szóll egy biztos órában az Öreg ehhez, hogy rongy köntösöm szegény inség' bélyege nálam, a' Beduinoktól nem merek jobbat ölteni; Egyptbe csak az élhet csendes békében, a' ki szánakozást gerjeszt irigység helyett! De el ásva, szép kincseim hevernek, 's rendelést hagyok hogy holtommal hozzájuk juthass. — Fekete forralások, pokol' plánjai lépék el e' szókra a' csudarnak lelkét.

Hóltodig várjak én? ezt morgá foga közt; jól van! de uincs e' ezer módom siettetni a' Természet' rest tipegését? — Maga borzadván 's rettegven gyám-Attya' tisztos' arcjától, 's a' tett' csuda undokságától, másnap nyugtalan éjje után siet, fel-keresni azon Beduin-Csoportot melly gyilkos rablásaival több mért-földnyi vidéket tartá sáppádt rettegésben. Felét igéri néki a' lappangó kincsek, 's továbbra is kémiszolgálatra le köti-magát nála. Egy éj' csendében reá rohan a' vér- 's préda-szomjas sereg az Arabs' házára, kízzással készti őtet kincse fel fedezésére, 's fel vévén azt, haldoklani hagyja, a' rémüléshez 's kínokhoz erőltlen öreget. Mohon áhétozással kívánja a' préda' felét a' vad-lelkű fiú. Ekkor egy ősz Beduin, vezére a' többinek, szikrázó szemet vetvén az undokra: ostobáknak nézel e' bennünket, hogy a' prédát mellyet egészen meg tarthatunk, veled meg osszuk? vagy azt véled, hogy gyávák fogunk lenni azt hinni, hogy te, ki a' jó-tét' hálája eránt — melly biztosabban köt a' Természet' lánczainál — áruló tudál lenni, hozzánk idegenekhez hív leéendes? El-árúlsz minket is, mi-helyt hasznod telhetetlen lelkednek veszűnket javallja: 's míg ezt tennéd, jobb menj ártatlan gyám-Atyád után! — Egy jól arányzott döfés ki kergeté, a' hitetlen fiú' csúf lelkét testéből.

AZ ELTÉVESZTETT KÜLCSEK.

A' harmincz esztendő's hadban, egy német Városkát vett ostrommal bé Vallenstein a' Friedlandi Herczeg. Minthogy pusztítás, rettegés, és halál jártak diadalmas népével, iszonyú rémülés fogta-el a' Város' Tanácsát 's közte a' Pólgármestert. Nem csuda hát, hogy ijjedtében a' Város' kulcsai helyett, a' Tanácsház' alatt elnyúlt öblös pincze' kulcsait nyújtá hódolásúl által a' győzedelmes Vallensteinnak. Ez nem vélvén tévedést, megnyugodt; 's szokatlan kegyelme feküdt a' Városkán.

De később megtudván tévedését a' Pólgármester, jelentést tesz a' Tanácsnak 's ez a' Herczegnek. Kevélység szinte a' dolyfig, 's kegyetlenség volt tulajdoná ezen Hősnek. Most illetlen játszodtatását sejtven méltóságának, nem engesztelhető bosszúra gyúlad, dupla sacczot vett a' Városra, 's lánczokat fontolatlan Pólgármesterére.

Nem mindég tanácsos és hasznos szemeket nyitni a' tévedések körül; 's hányszor nem bődítő a' tudatlanság? hányszor nem fedí a' titok' 's ámulás fátyla bődögságunkat? Jó Barátom, ha csak kíuzó valóra bírsz ébreszteni — hagyj álmodnom!

A' FÖSVÉNY FÚVAROS.

Egy fösvény fúvarosnak szokása volt a' nehéz úton magának is tolni a' kocsit: épen ezt tette egy hegy' meredek oldalában is. — Kevés segítség jó gazda! így szöll-hátra hozzá a' rúdas; abrakot adnál inkább nekünk többetskét, erőre kapván, majd el vinnénk mi szekeredet magunk is.

Nagy Urak! ha csak a' szerencse e' részben is nem fecsérlett rátok, Maecenások legyetek inkább, mint csekély írócskák.

A' PUSKÁS GYERMEK.

Minek a' gyenge léleknek a' nagy szerencse, 's nagy pólcz a' gyáva elmének?

A' Gyermek először nyere kezébe puskát az Attyától, 's vele és egy számos társasággal vadászni ment a' Kárpát' rengetegjeibe. — Bár csak valami különös szerencsém adódnék! kiált villogó szemmel 's gyermeki hévtől dobogó mehel, be ki teunék magamért! milyen szemet meresztnének reám a' bajszos vadászok! — Kezdi a' hajtást, 's im egy vad kan egyenesen a' gyermeknek törtet. Remény 's ijjedés' döbbenése közt süti ez fegyverét reá, 's

mint gondolhatni, a' próbátlan hibáz. A' vad dühösen rohan feléje; ő pedig puskáját elvetve csak alig kaphat egy szomszéd görbe fára fel. Közel álló apja szerencsésen el-ejti a' mérges hevet fúvó kánt; fia leszáll remegve fájáról, meg tölteti fegyverét, 's nem minden szorongás nélkül új állást vesz. Csak hamar új szerencse éri. Egy nagy medve léptet feléje, 's meg pillantván ötet két lábra ágaskodik. Hüledez a' vér az újonczban, rémültében felejtí, hogy töltött fegyvert tart kezében, 's majd esztől válva omlik a' szomszéd vadászokhoz. Ezek néhány lövésre csak ugyan el ejtik az iszonyú talpast. — Ládd e' 'fiam! szóll az Atya a' reszkető fiúnak, nem elég vadásznak a' szerencse; meg is kell azt merni és tudni löni.

A' HÁROM TESTVÉR.

Három fiai voltak egy öreg paraszt bérlőnek, ki olly rendeléssel hagyá azoknak házáat kertjét, hogy a' házban együtt békésen lakván, a' legöregebb a' kertet művelje, a' középső őrizze, a' legifjabb termését a' közel Városba árulni hordja. Gond és szükség nélkül, szép egyességben élt a' három testvér e' hagyomás mellett, míg ahhoz hív maradt, de egyszerre az irigység suttogása után, bú fellege kezde borongni, a' legöregebik' homlokán: mit? én verejtékezzek, így szólla, míg testvéreim henyélnek? — Reám ne czélozz, mond a' középső, ki ezt hallá, mi kínosabb mint éjjel rongálnunk magunkat, midőn mások az álmom karjai közt ringanak? — De mi emésztőbb mint vesződni az emberekkel? kiált a' legifjabb, nálatok csak a' test rongáltatik, nálam a' lélek is. — Így egyszerre betér a' testvérekhez a' visszázkodás, más tavasszal parlagon hever a' kert, 's búja hasztalan gyomot hoz drága termés helyett. a' fák kincsei örzetlen szétlopattatnak, 's az atyai bődög házba beköszön a' szükség. Ekkor egy ősz Bátya, ki

tisztos Pap vala a' környékben meg látogatja a' rongált háznépet, 's meg értvén sorsát: buta fiak! így feddözik, hol van ez életben bú vagy öröm, baj vagy gyönyörűség, latra vetett osztállyal felosztva a' halandók között? Ön bődögságát öldökli az, a' ki míg maga baját latolgatja, más örömeire kancsalít. Csak akkor panaszkodjatok jó Öcséim, ha bajotok erőteteket haladja.

A' RÓKA ÉS CSŐSZ' EBE.

A' Róka hozzá simúl a' szöllő-csösz kutyájához: Barátom! így szöllítja-meg, méltasd érdemeimet, ím fel-adom, hogy dongó pusztítja az aljban gazdád' szöllejét. — Ugy é? felel az eb, a' dongó szemet szop, te fűrtöt falsz; míg hát amarról tennek, elébb a' nagyobb tolvajnak eredei. — De róka koma jobbnak látta elhordani az irhát.

ADDRESSZ KALAPOK.

Bölcselkedő Századunkban, nem csuda ha a' kaptán túl jár a' varga, 's némellyik ügyes fellelésével, Collegái elől a' hasznót el lesni törekszik. Ezt próbálá egy Kalapos is. Eszébe ötlek néki: minden Rendnek az Országban külön formájú kalapot csinálni és így Addressz-könyv helyett Addressz-Kalapokat hozni be módiba. Az Orvosnak gyász-fátylos kalapot készített, mert sokat forog úgymond, halottas házaknál — a' Katonának ki vágott süveget, mély egész feje hátulját fedetlen hagyta, hogy ha meg futamlík, vágghassa az ellenség — a' Prókátornak haragos veres-színűt adott, elől viasz-vászon ellenzővel, hogy az igazság' tüzes fénye szemöldökét le ne perselhesse. — Aranybojtos kalappal tisztelte meg a' Bírakat, két oldal-ellenzővel, hogy benne csak egyenesen nézhesse nek. — Arany paszomántos siphát hordatott a' ke-

reskedővel, de vászon-borítékot is adott mellé, be vonhatni azt, ha ne talán Crídára jutna — durva szőr kalapot tett a' fálusi földműves homlokára, mert minek különb annak, a' ki azt a' munka közt nem kímélheti? — nehezen járó szűk kalap szorult a' gazdag fejébe, hiszen úgy is ritkán mozdul köszönésekre — bőr karimája jutott a' szegény kenyér-keresőnek, hogy gyakor szorongattatási közben 's az örök köszönésekben izzadó keze a' kalap szélit ne szennyezze — a' fiatal nőtlemnek félre vágott hetyke kalapot készített, mintha le le kíváncsoznék a' fejről — az öreg nőtlemnek csörgő-sipkát — 's a' házasságnak? — Egek, melly gondatlanság! el felejtett kalapot készíteni! 's az ólta is ritkán hordnak a' jámborok, vagy csak chapeaubas-t tartnak a' hónaljok alatt.

A' SEREGÉLY-CSOPORT ÉS KÉMJE.

Cseresznye fán vendégeskedett egy seregély-csoport. — Ah jertek, jertek! így szól heves lobb-al egyik Kémje, én láttam itt közel dicső gyümölcsöt, a' millyet soha se csipkedtetek: messziről is kíváncsan piroslik a' madár szemébe. El csalja a' sereget a' nem messze álló — berkenye fára. Kíváncsin csipkedi a' Seregélység a' gyümölcsöt, de a' fanyart, a' keserűt, bosszúsággal hagyja ott. — Barátom! mondának a' Kémnek, elebb meg kóstold a' mit jó madaradnak dícsérni akarsz.

Hány munka kiáltatik, trombitáltatik-ki, a' mellynek csak a' Szerzőjét esmeri a' trombitás!

A' NYÍRI NEMES.

Egy nemes a' Nyírségből, meg látogatta Pesten Tanácsossá lett attyafiát. Szívesen látta ez, bőséggel adott néki enni és inni, váltig kínálhatta a' vonakodót; de le nem ültette 's a' meleg ruha a' nyári

hőségben fülőben tartotta vendégét. Kedvetlen volt a' jámbor, 's végre a' hosszas feszítés ki fakasztotta. — Hej Öcsém! így kiált fel, nem így láttál valaha Nyíregyházán szívesen! alig léptem be a' szobádba: vetközz hátya! így szólltál, ülj az asztalhoz, egyél ilyál! most csak az utólját tartod meg a' becsületnek!

A' RÁTÓTIAK.

A' Rátótiak hosszú fuvarban jártak, 's egyike a' nagy iszapban elakadt. Körül seregelve tanácskoztak a' kivontatáson. Egy rész előre, másika hátra kívánta vonatni a' szekeret, 's a' heves vita után sem engedvén egymásnak, mind a' két félön feje után fogá-be lovait. Pufogott az ostornyél, görnyedtek a' lovak mind elöl mind hátúl, pergett a' káromlás mindenfelől, 's a' szekér recsegett, de nem mozdult. A' sikeretlen erő-vesztés mind inkább forralá az epét a' felekben, egymást vádolgaták, borús torsony kezde gyúlongni az atyafias keblekben, 's már már kitoró félben vala, a' mint egy okosabb Útas hozzájok ére; fejet csóvál ez: 's atyafiak! így szóll, felittatok é vagy ártalmas gombát ettelek? egyfelé vontassatok, ne egymás ellen! Így szekerek török, lovak döglik, idétök vesz, 's még utóljára öszve is verekedtek!

A' CÁPUAI SZÜZ.

A' mint a' Francziák, Aubiane' vezérlése alatt, egyet értve a' Spanyolokkal, Cápúát el foglalták, benne ezek bélyegző emlékül, öltek, vágtak, pusztítottak, rablottak, 's Szüzeket rontottak. Ezen utóbbik a' gyalázat elöl, a' vár' sánczára futottak fel, 's kétségbe-esve ugrostak egymás után, az alant folyó Volturnó vizébe. — Mit? gyáván, bosszú nélkül haljak el? így kiálta a' Pólgár-mester' leánya, színt

olly szép lelkében, és tiszta erkölcsében, mint angyal bájos testében. Nem! halásra csak egy percz kell. Meg álljatok vitézek! ezt kiáltja az üldöző Katonáknak, én kába nem vagyok mint barátném, hogy gyáván ugorjam halálra, az élet édes, kivált egy fiatal lyánkának; ki hiúság nélkül legyen ejtve, mint látjátok, bódogíthat is. Én meg-adom magamat néktek, de csak annak leszek tulajdona, a' ki leg vitézebb köztetek! — Mint puskapor közzé pattant szikra, olly hirtelen lobbót vetett az ígésző lyánka szava a' Csoportban. Szóperléssel vitatta elébb mindegyik a' maga tetteit, és vitézségét; majd fegyvereikre bízták annak elválasztását. Folyt a' vér, tagok repültek-le a' testekről, 's testek omlottak le a' porba! Kedveteléssel szemlélte a' sánczról a' lelkes leányzó a' dühös csatát, mellynek egy érkezett fő-Tiszt, nagy bajjal vethete véget. — Angyali lyánka! így kiáltott ez el-ragadtatással a' sánczra fel, minekutánna Katonáit el-szélesztette-vólua; a' leg vitézebbnek szabad jutalomúl magadat. Nincs módóm, időm, itt annak bizonyítnom be magamat, de jelül szolgáljanak előtted vett sebeim, 's az, hogy nem rég-olta lépvén csak az ifjúi korba és hadi rendbe, már is osztályokat vezérlek. Légy enyím angyal! légy foglyom, 's leszek én holtig a' tiéd! — Ah Istenem! felel bádgyadt hangon a' lyánka — a' vérontás egészen el-borzasztott — tagjaim reszketnek — fejem szédül — jaj oda vagyok! 's alétlan rogyik le a' sánczon. Villámként ront fel a' heves Tiszt rabja' segélyére, karjai közzé emeli a' szép martalékot, 's le sietne vele a' sánczról — de a' nagy lelkű Heroína fel pattan színlett ajúltából, egybe rántott erővel derekon kapja a' nem vőő Vezért, 's le rohan vele a' tajtékzó Voltornóba.

Tetszik e' leányom, Szépjeim? vagy szebb, aszszonyibb, lágyabb, románibb, igazán ajúldozni csak egy le-ölt csirke' vérére is? a' Penthesiléak, Camillák, Jeanne d'Arc-ok csak Markotányosnéknak valók? — ám legyen! magatok szépjeim, ne

legyetek Heroínák, jobb meljetek, Amazonként megszennvedjen a' kard' forgatásért, de bal meljetek alá se' eresszetek egy ifjat is, kit vitézi. bátor, Királyát 's Hazáját mentni kész nemes tűz nem hevít. Gúnyoljátok ki a' pulyát, a' tükör előtt veszteglő kent-fent ifjacskákat, kik orvosi bizonyosságokért futosnak, 's kórok, ha Fel-kelést rendel a' Haza. Ti szépjeim egyet értve, hatalmas gátot vethettek a' naponként harapódzó korcsosodásnak, 's Ifjaink' fájulásainak; 's ez, hidjétek meg, több mint jól járni a' Quadrillt, a' Mazúrt, 's el verni a' Rossíni és Véber' remekjeit.

AZ ÁNGOLY-KERT.

Egy kis Úrnak makacs kedve jöve Háza szűk környékén Angoly kertet formálni, 's kertészének ki adá a' parancsot érta. Ez tett a' mit tehetett 's néhány hétre, meg érkező urának mutogatja munkálkodásait. — Még sok hibázik benne a' Dégi kertből! — szólla az Úr! — Fog is! felel mosolyogva a' Mívész; bajos, midőn az Angoly-Kertet formálót mindenünne sovény szorongatja!

Mélyebb ezen mese' titka a' Pharaó álmánál, 's tán csak rajta is hagyom a' leplet.

A' PARIPA ÉS SZARVAS.

Egy délczeg paripát, büszke tánczolásal, lát ülőjével, az erdő' szélénél el menni, a' Szarvas. — Istenem! így kiált-fel, hogy lehet ily kevély, a' kinek szájában zabla, 's hátán nyereg van?

AZ EBÉD.

A' minap — nem tudom hogy jöttem hozzá — egy nagy Úr méltatott asztalához. A' gazda maga vitte a' szót, ömledezett a' magyar zsenigés Litera-

túráról, ki merítgette éles Críziseit, sajnálkozott a' Magyar Literatúrai kezdetek' szegénységén, a' Nemzeti Játék-Szín 's Túdós társaság' csigás gyarapodásán, áttallóan kárhoztatta a' Neológusokat, áttallyán borostyánt fűzött az orthológusoknak. Fúlasztott a' szó-áradás bennünket vendégeket, de honnan gátot néki? Leg nagyobb Úr vala köztünk, 's gazda; mit hibázhatna az ilyen? — Sokára közepette ömledezésének, egyszerre el áll szava a' Házi-Úrnak, zseb-kendőjét sietve rántja homloka elébe, le borúl tanyérja' felibe 's egy — két — három — váró csend' pillantati múlva, szörnyű örömlőkre — olly nagyot méltóztatott prüsszentelni, hogy az occiput és hinciput' minden erecskéi rázóadásba jövének belé. — Kedves egésségére! kiáltánk egy szájjal, és könnyebbült meljel, hogy még is valahára emberi szóhoz jöheténk; mert kivált reám nézve egy napi hallgatásra való kárhoztatódás, több mint halálos ítélet. — Azólta csak otthon eszem én!

A' MEDVE ÉS MÓKUS.

A' Medve, unalmában a' Mókussal mulatta magát. Ez majd körtével ütögette orrba, majd hátára ugrosott, majd víg szökdeléseivel kacagattatta, 's a' komoly vadnak teljes kedve tölt ezekben. Azomban néhány nap múlva, egy Cser alatt több nagy vad gyűl össze, megjelen a' medve 's a' fán felettek a' játékos mókus is; ki harátnak vélvén már maczkót, biztosan a' hátára szökik, 's makkot üt az orrához. De maczko el mormolja magát, dühös szemet nyilaz a' kis állatra: fára mókus! midőn Nagyok vagyunk eggyütt! így dörög felé, 's halálos rémüléssel szökik ez fel, 's be a' mélybe.

Nem egyszer jártak 's járnak így a' kicsinek, kik a' Nagyok közzé tolakodnak.

A' SZELINDEK ÉS BORZ-LÁBÚ KOPÓ.

A' Szelindek arra kérte a' kis borz-lábú Kopót, hogy tanítsa meg őtet nyulat nyomozni és hajtani. — Szívesen! felel ez, ha te viszon-hálából meg tanítasz ökröt fogni. — Erre nincs erőd mosolyga a' Szelindek. — Neked meg szaglásod amarra.

A' természet erőszakot nem szenved, 's a' mesterség csak azon tulajdonságokat művelheti ki bennünk, mellyeket a' természettől belénk plántálva talál.

A' RÓKA ÉS JUHOK.

A' Róka, védő Ügyészül ajánlá magát a' Juhoknak: mert úgy mond mit ér a' Szamár és Kutya köztetek, mellyeket úgy is a' Juhász táplál? — Az okos Juhok ezt felelék neki: erőd nincs, Rókáról hűséget soha se hallottunk, esmeretes fortélyodtól pedig félhetnénk, hogy azt haszonlesésed könnyen ellenünk fordíthatná. Annyi bizonyos, hogyha gyapjúnkat meg mentnéd, bőrünket kívánnád fizetésedbe:

A' DIÓ ÉS ALMA-FA.

Búja lombokkal terepélyen állt a' Dió-fa a' Kert' garádjában; néhány lépésre tőle sínlett egy hernyó ette alma-öltvány. — Be boldog vagy Bátya! így sohajt ez a' Dióhoz fel, leveleid keserűk 's mentek az emésztő hernyótól, ment télben kérged a' nyúl-rágásoktól, gyümölcsöd a' nyalánk szárnyasoktól; 's díszesen állsz erőd' érzetében, míg én le-fosztva sínlem által az év szakasszait. — Azoktól ugyan, mellyeket említesz jó Öcsém! ment vagyok, felel a' lombos fa; de engem nem ápol ám

senki, sűrű árnyékomért számkivetve vagyok a' kertek' pompájától, gyümölcsömért dorongokkal vernek, mellyektől vett sebeimet, sokszor alig gyógyíthatja meg a' követő tavasz, dióimat ha a' madár kerüli is, de szintúgy fúrja a' féreg, sudar derekamon pedig, — rettegve sejtém, — kíváncsin állott már sok asztalos' szeme meg.

Mindennek meg van a' maga baja, ha neme különbözik is!

A' DISZNÓ ÉS ÖKÖR.

Kutya szökött a' tengeriző Disznók közzé, az udvaron; 's azonnal iszonyú rüfögés támadt közöttök. — Ném nagy e' köztünk a' szeretet? ezt kérdi egyike fennyen a' kérőt-rágva heverésző Ökörtől: lám mihelyt köz veszélyt érzünk, azonnal öszve-röffenünk. — Barátom! felel a' jármos, a' kölcsön-védelem csak ön-szeretetre mutat, de ha az eledelért szüntelen nem marakodnátok egymás közt — a' Kan a' szerelem dühében pajtására nem fenné agyarád — 's néha ön-fiaitokat is fel nem falnátok; többecskét tartanék rólatok.

A' PARIPA ÉS BIKA.

A' büszke paripa nehezen szívelte a' patkolást, rúgott, harapott, vágott: nem! vasat csak nem engedek úgymond, tétetni lábomra! — Mosolyogja a' hanyakodót az el-menő Bika. — Akkor kellett volna így meg makacsítnod magadat jó állat! így szöll, midőn nyereg alá fogtak! mi ahhoz képest a' patkó?

A' SERTÉS ÉS RÓKA.

Orpheus' csudás sípolására, mint tudjuk, fák, állatok meg indultak. Egykor a' disznó is sebesen

csörtetett a' sípolás felé. — 'S te is olly szép izlésűvé lettél? téged is vonsz a' muzsika' bájos ereje? ezt kiáltja a' Róka csudálva a' szaladónak. — Igen is! felel ez; mind arra láttam szaladni a' cser-és tölgy-fákat; reménylem a' sípoló körül leg több makkra akadok!

Esmerek több illy nemes hevet is a' szép Tudományok eránt!

A' GRÓF, ÉS VADÁSSZA.

A' tudomány úgy tiszteletes, ha az élet' ösvényén szövétnekül szolgálhat; külömben több nála a' tanúlatlan józan ész.

Egy Gróf' szarvas-késes czifra vadássza, a' ki a' nagy és kis Vadászat' minden szabásait tudta, fegyverét mint tükröt tisztán tartotta, minden új hozatalú püska-por erejét, míg belőle löne, meg próbálta, a' vadász-ebek neimeit, fajait újjain számílgatta, 's használások módjában hasznos jegyzéseket hordott elő; ki varrott borz-tarisnyájával rendszerént üressen tért vissza a' vadászatokból. Ellenben paraszt puskás Kerülője, ritkán mene ki rozsdás fegyverével, hogy haza-mentében vad ne csüggött volna kopott szőr-tarisnyáján. Új esztendőre, a' Gróf amazt el-eresztvén, ez utóbbit tartá meg vadászának: inkább szeretném, úgymond a' hüledező szarvas-késesnek, ha széles vadász-tudományod helyett többször találád a' vadat.

A' BAGOLY ÉS DENEVÉR.

A' Bagoly, egy régi vár fala megett vonúlt meg nappalni. Kemény szél zúgott közte, 's a' bádög vitorlát a' tornyon borzasztón nyikorgatta. Remegés szállott ettől a' Bagoly' zúzára is. — Ah most jutottam éltém' vég órájára! így sohajt, mint adok számot az általam éjenként el orozott apró madar-

kákról? Nem! csak most segéljen ki szerencsém e' veszély kínjai közzül, erővel se venne többé senki madara az orozásra. Elevent nem szaggatok míg élek; dögre szokom a' varjúval. — Az éj madarának ezen fogadására, mintha enyhülne végzése, csillapodik a' szél, nyugtan áll tengelyén a' vitorla, 's az éj el-terültével már a' fa-levélke se susog. Ki meri magát rejtekéből a' Bagoly, 's vizsgálja mindenfelé a' nappali rettentőt. Egy denevér, ő lakossa az ő falaknak, meg mutatja azt néki. — Mit? ez a' hitvány forgó szer — e' szorongatá bennem a' lélekzetet, ez kínza a' halál félelmével? De e' gyáva vitorla kedvéért ugyan keblem' leg édesebb kényéről le nem mondok. — Madárkát fojta meg még ez éjjel a' meg rögzött, a' vitorlán költé-el 's majd gúnyosan végig mocskolá azt.

A' romlott szívűt ne véld, hogy meg térítetted azzal, hogy lelkére szólltál, hogy elötted könnyel záporozott, kéz-kúcsolva esküdt, 's fogadásokat tett; ne véld hogy bal-esetek is ki józanítják az illet. Csak a' tévedőtől várhatod ezeket. Amazon mihelyt ált' megy a' gondviselés' vesszeje, azonnal a' régire tér-vissza!

AZ EB ÉS MACSKA.

Sebeit nyalogatta az eb, a' macska melléje sompolygott: bizony sokat szenvedtek ti kutyák az embertől, így szóll, mennyi a' seb sovány testeden! én ugyan szökném tőle, vagy bosszút állanék rajta. — Esmerlek, felel baját felejtve a' hív, kosztártástól kívánsz menekedni. Az még tűrhető a' mit mi ebek az embertől szenvedünk; de magunk közt marakodunk sokat 's mérgesen!

A' PÁVA

A' Pávát leg szebb madárnak dícsérték barát-néji, 's mint rendesen, ő maga volt az első ki hi-

telt adott. — Bár így hinne veletek a' több madárság is! szólla esdeklő hiúsággal a' dicsértelet. — Hm, tolladról szó sincs, mond egy öreg Póka, azt csak ki-ki tárogatni kell; de a' lábad, a' lábad! — Én azt vélném, szóll a' Kácsa, hogy mi barát-
néid úton út-félen, kiáltva és suttogva magasztal-
gassuk a' több tollas lába rovására, nem igen szé-
pecske lábadat, 's csak hamar kiki a' szárnyas se-
regből inkább fog hajlani azt hinni, hogy ön sze-
me káprázik, mint hogy a' lábad csúnya.

Használt eleinte e' tanács a' Pávának, de a'
mint a' jelen korban tudjuk, az igazságos mara-
dék csak ugyan oda tére vissza, hogy a' páva' tol-
lai gyönyörűk, de a' lába — ocsmány.

A' PISZTRANG ÉS BÉKA.

Nem gondosan választád-ki lakásodat szom-
széd! szóll a' Béka a' Pisztranghoz; húsd jó, érte
sokan törnek reád, 's még is a' legtisztább vízben
szeretsz lakni, hol szabadon lát minden ellenség.
— De én is látom ám őtet, felel a' Pisztrang, 's
ki kerülhetem incseleit.

Inkább tiz nyilvános ellenség, mint egy alat-
tomos rossz-akaró. Kivált az, a' ki barátodnak szín-
li magát, 's titkaidhoz simúl, vagy ki les hogy
ártson, ki kérdez hogy rágalmazzon, — veszélye-
sebb a' pistolyt szegzőnél!

A' KASZNÁR ÉS PARASZT.

Rémülten rohant-be a' Paraszt a' Kasznár
szobájába: Kasznár Uram' tehenét ált' döfte az én
tehenem! így kiált-be lobbál. — De azt ugyan
meg fizeted! kiált ez fel-indúlva vissza. — Vagy
is, akarám mondani, a' Kasznár Uram tehene döf-
te által az én tehenemet! igazítja magát a' paraszt. —
Ugy e'? vontat a' Kasznár — ki tehet róla fiam?

A' BÍZTOS ÉS KUTYÁJA.

Egy Úr, ki bízottságot viselt, feddette kutyáját: miért ereszté be a' tolvajt a' házhoz? — Mikor Uram! így felelt az eb, bátran jött, nevémen szólított, simogatott; sőt egy jó darab sültet is vetett! — Hát nincs neked mit enned? kiált bosszúsán az Úr. — Van — van — mond az eb, de a' sültnek mindenkor igen kellemes a' szaga előttem; elég Uracsám, ha azt duplán bántom 's ugatom, a' ki sültet nem ád.

A' Biztos ön kebelébe nyúlt — 's nem bántotta ebét.

A' KAKAS ÉS PUJKA-GÚNÁR.

A' Házi Szárnyasok parancsolót tettek magok közt, az udvaron. Rendesen szín számra választották azt, 's most épen a' fejér színén volt a' sor; ennél fogva egy fejér Kakast ért a' voks. Fennyen kezdi ez azonnal a' maga parancsait, begyesen lépdél az udvaron, 's mellőzi még hajdani barátjait is. — Ó Barátom! mond a' pujka-gúnár néki, úgy látszik el felejtetted, hogy csak a' sor ütött, 's az is csak színedet, nem magadat.

A' BÉKÁK ÉS RÉCZE.

A' Békák' kedvtelve kuruttyoltak a' tó szélén a' mint közikbe nagy czuppanás esett. Rémülve bukott alá az egész sereg: mi ez? mi lehetett ez? így remeg mindnyája. Rémekeket küldnek ki a' dolgot meg vizsgálására, kik csak hamar olly tudósítást tesznek, hogy egy gömbölyű vízi test jelent meg a' tavon. Most kellett volna a' számlálhatatlan véleményyt, jóslást, aggodást, hallani, melyekre a' békaság fakadt! — E' nem jót jelent! így bre-

kegtek. Tán ismét eger-harcz lesz! mond az egyik, vagy Jupiter bűneinkért újra Hydrát vetett le gyilkolásinkra! szóll a' másik, vagy tavak közönséges apadása éri csapásúl Nemünket! mond a' harmadik. — A' Récze csak nevette az ostoba jövendöléseket, mert jól látta midőn a' gazda' gyermeke almát doboított a' kuruttyolók közé.

Hógarth' ecsetjére való jelenés, midőn kapta-réf-láb-mérték után dolgozó mivesek, 's más illy szőrű 's be-látású embercsék politizálnak, fejeket öszve dugva, sutlogva, ser, bor 's pípa közt jóslanak, Országok változásain aggódnak, szálkába gerendát, szikrába iszonyú égést látnak; 's míg messze Karzatokat igazgatnak, tulajdon házaikban jövevények.

A' LEPKE ÉS VIRÁG.

Lódúlj állhatatlan, te hitetlen csélcsap! ezt hányja szemére a' virág a' lepkének; édelepsz te minden virággal, 's csókod hányunkal nem köz? — Békélj; felel a' kis csapodár; tévedek — tévedek, de te is szépecském! nem adsz e' szíves szállást minden lepkének?

A' Férjfi állandóbb é vagy az Asszony? örök kérdés, örök vita, örök kétség!

A' VEREB ES CSÍZ.

Zúgott a' szél, zúgott utánna az erdő, 's a' fák hajlongtak, a' zajló levegő erejétől. Egy buta gögű veréb azt vélte, hogy terhe alatt hajlong egy izmos Cser, mellyen ül vala. — Tovább innen! így szóll a' szomszéd Csíznek, terhem alatt le török a' fa! — Úgy e'? felel mosolygva emez, tört már valaha fa le alattad? — Tán volt eszem, hogy tovább repültem, míg ez esett volna. — Ha jónak látod, mond a' Csíz, menjünk az aljba, a' tó ná-

dassába, ott nem ér a' híves szél bennünket. Oda repülnek, 's kettőjüket egy gyenge nádszál fel-fogja, melly alig leng a' csekély teher alatt. — Különös így kaczag a' Csíz, hogy most kettőnk alatt is alig görbed-meg e' vékony nád-szál, amott a' hegy-oldalban magad alatt recsegett a' vastag cser. — Hát nem sejtéd, mond a' hiú veréb, hogy félig szárnyamon függök a' levegőben, 's nem is merek a' nádra nehézkedni. De fáraszt is ez az erőltetett állás, biz én a' Csöz' házára megyek! — Repül és vele a' Czíz; de a' szél fél úton le veri a' földre őket. — Meg térsz e' már, így szóll a' Czízecske, 's hiszed e': hogy csekélységeddel csak tollként játszik a' levegő; csak gögöd nagy, de tested kicsin? — Miért? felel a' Veréb, tán hogy alattam a' földön néhány szép búza-szemet látván, azokat fel csipkedni le szálltam? — Már látom; mond tovább repülve a' csíz, hogy a' gög nem orvosolható, 's csak a' gögössel együtt veszhet el.

Úgy van! az okosság nem győzheti, a' sors csapkodása nem alázhatja, nem törheti azt meg. Bukhat a' kevély gögös, süllyedhet, 's nyomoroghat szinte az élet' unásáig; de gögjét fel tartja, mint a' fűbe simuló kígyó taréjos fejét.

A' ZSÁLYA ÉS NAPRA-FORGÓ.

Nagy szeretet, mély tisztelet az a' tiéd a' Nap eránt, hogy a' merre ő fordúl, te is utánna fordítod orczádat; így szóll a' Zsálya a' Napra-forgónak. — Ó de szóllj: nem érdemli e' ezt tőlünk? felel ájtatos fohással emez, ő kinek jóltévő melegének köszönjük létünket, díszünket mindenünket? — Esmerlek kép-mutató! mond mosolygva a' Zsálya, a' Napra forogsz, hogy szép arany-szint játszék virágod, 's pompásabban tűnj ki általa a' több virágok között.

A' SZÍV ÉS NYELV.

Igen régen, tán még az arany-korban öszve veszett a' szív a' nyelvvel. — Én szolgálatomba vettelek gyáva! így kurholja amaz emézt; még is hűségtelen vagy hozzám. A' minap mint lángoltam a szép Phillisért! neked akarám ált' adni érzemé nyeimet, 's te gyáván hebegtél. Emlékezhetsz, midőn a' czudar Menalcás kecskémét — igaz jó szágomat — magáénak perelte, mint forrt bennem a' méreg, 's te illetlenül el-akadtál. Jól eszmélhetsz arra is, mennyi mondani valóm volt Philisemnek 's Pásztor barátimnak a' tegnapi el-válás óráján, csak könnyeim beszélhettek 's te a' halnát némább levél! Nem! rajtad ki adok hűségtelen szolgál! — A' Fej, ki mindenből hasznót les, meg hallá a' perlést — 's magához szegődteté a' nyelvet.

Azóltá ritkán is jár szív és nyelv együtt!

AZ ÚR ÉS LOVÁSZ.

Egy Úr két csikót taníttatott. — Uram, a' fekete derék állat! így szól a' Lovász; már is olly szelíden jár, mintha régen kapuczánozták volna; de az az átkozott Deres taníthatatlan; nyerrít, kapál, szökik, vág, ki-rúg! — De jó fiú! felel az Úr, erő, tűz és bátorság kell a' szökésekhez és ki-rúgáshoz; az ilyen veri majd idővel, nyereg alatt a' kengyelt. A' jámbor csikóból, legfellyebb is — lusta ló válik.

A' melly Ifjú korán meg ért, a' melly Író soha se bohóskodott, rendszerént, közepszerűk maradnak.

A' RIGÓ ÉS VARJÚ.

Egy kalitkás Rigó a' síp-láda' nótáit próbál-gatta az ablak előtt. A' Varjú egy szomszéd fáról

hallgatta. — Nem! már ezt csak nem tenném, így kiált a' Rigónak, már az alacsonyság ám, más kénye után énekelni! — Hallgass szomszéd! felel emez; a' kalitka mellyben lakom, az étel mellyet eszem, épen azé a' kié a' síp-láda, melly után énekelek.

A' GÓLYA-FIÚ ÉS ANNYA.

A' Gólya-fiú gyönyörködéssel szemlélte a' fészekből, a' fiatal macska játékát és nyájaskodásait. — Ó anyám! be kedves állat az a' Czigza! így kiált fel, be nyájas és hízelkedő mindenhez! — Hagyd el fiam! csak addig van az, míg semmije nincs; midőn eszik, étket féltve mörög.

Az a' jó ember a' ki ön hasznából szíves közlő. A' csapodár rendszerént önző 's maga haszna a' vég határ, a' meddig szívessége terjedez.

A' HÍVATALOS EB.

A' Kutya, mint apáink korában több háznál szokásban volt, kerékben sültet forgatott. A' szakács ki fordúlt, a' kutya éhes volt, a' sült ingerlő szaga nyálat húzott, a' nyílt ajtó szökéshez reményt adott, ebünk ennyi kísértetnek ellent állni gyenge volt — 's mohón állt a' fűlsülésű pecsenyének. Be toppan véletlen a' Szakács, látván a' szép gazdálkodást ajtót csuk, és botot keres. — Tartom a' hátam gazdácskám, mond a' bűnhődött de máskor kérlek, tarts elébb jól, míg ily kísértő tisztet bíznál reám.

A' BIKA ÉS ÖKÖR.

A' Bika bosszonkodva szemlélte a' zöld gally között, mint paczkázik az Ökrész' gyereke egy szálas

Ökrön, mint csavargatja a' legelészöt pajzánon majd ide majd oda, pattogó ostorával; 's az Ökör túnya béke-tűrését nem tűrheté tovább. Ki rohan bömbölve rejtekéből, 's a' gyerek ijedt sikóltással szalad a' sürűbe. — Miért hagysz így magadon kifogni bátya? engem ki nemed vagyok majd meg ölt már a' bosszú. — Én mindég azt hittem, felel a' Jármos, hogy jámbor erkölcsöm; békes indulatom, 's szolgálataim meg mentnek a' bosszontásoktól. — Ugy nem esmered a' világot bátya; sem urunkat az embert! öklelőzni kell néha köztök, nem azért hogy ártsunk, hanem hogy tartsanak bennünket bántani.

Ugy van! a' pórság a' csendes elmét és békés indulatot hajlik túnyaságnak venni.

A' NAPSZÁMOS ÉS FELESÉGE.

A' szegény Nap-számos estveli barna kenyérét ette; az éhség' fűszerén kívül nem volt hozzá semmi. Könnyezve szemlélte az asszony a' jó ízűn falatozót: édes férjem! így szól bánatos arczal, dolgozol a' lankadásig, 's nincs e' szűk időben, mit nyújtnom elődbe, a' sovány kenyéren kívül. — Te szegény vagy annyok! felel mosolygva a' paraszt, de én nem; nézd csak mint csóvál farkat Sajó kutyánk, 's im néki is vethetek, amott pedig látod é az egeret, mint rácsálja el vetett kenyérhajamat? A' ki a' maga emberségéből ennyi állatot táplálhat, 's maga se fekszik le éhen, mi baja annak?

Nincs teljesen boldog helyhetés, de vad sors sincs! mind a' kettőt azon szempont szűli, melyet szíved választ, hogy tekintsd belőlle állapotodat!

AZ ÁCS ÉS LEGÉNYE.

Az Ács gombot teve fel egy torony' tetejébe. Taps és öröm-robaj közt szállt le a' néphez, 's

essőzött az ettől szórt pénz, süvegébe. — Ó mint féltettelek Mester! így szóll könnyedő meljel az Ács-legény; tudja az Isten, nekem a' szokott magosságon felyül szédeleg a' fóm. — Ennek oka az, felel a' mester, hogy nem tudod a' fortélyt: ha magosra sietsz, ne azon lépcsőkre tekintgess, mellyeket már meg hágtál; hanem azokon függjön szemed, mellyek még előtted hágandók, 's így nem fog gyenge főd szédelgeni.

Be veheti sok büszke Tisztviselő-is ez értelmes Ács' tanácsát. A' melly Úr előtt délig hajlongnak, de dél után ő hajlong mások előtt — még nincs oka miért szédelegjen!

AZ OROSZLÁN ÉS MACSKA.

Hadat viselt az Oroszlán. Az élés-tárt a' Macska gond-viselésére bizta, 's ez, a' czudar, a' leg szebb falatokat magának orozta. — Hogy meréd ezt tenni? harsan a' Király feléje, a' mint csínjei fülébe mentek. — Hát hűséges szolgálataim, nem érdemlenének-meg egynehány hitvány falatot? visszanoz a' Tár-mester. — Pakolj udvaromból gyáva! így dörög az Oroszlán, a' melly Tiszt, mindég rováson tartja a' maga érdemeit, 's jutalmaikat maga szabogatja, menjen napi-béresnek; de a' köz hivatalokat ne bitangolja, se a' becsület' fokain ne fukarkodjék.

A' PAP-VÁLTOZTATÁS.

Egy Község Sveitzban más Papért esdeklett az Egyházi Gyűlés előtt. — Hát mi ki-fogástok a' mostani ellen? kérdi az Elöl-ülő a' követeket; az tudunkra jeles ember. — Hiszen Uraim! felelnek ezek, az ő Kegyelme' beszédét a' gyermek is meg érti. Mi azért tartjuk, hogy papoljon, nem pedig hogy beszélljen mint akármellyikünk.

Hallottam több efféle gáncsokat is, melyek kiáltó magasztalások voltak.

A' NEVETLEN LEVÉLKE.

Egy híres Zsiván és tolvaj' fel akasztatásán, el lopták az exequens Szólga-Bíró' óráját, és Esküdt zsebbe-valóját. Másnap órája helyett egy nevetlen Levelkét kapott az első, illy szókkal: fel akasztatott jó barátomnak torára, egy kevésbé késsön jelenvén meg az akasztó fánál, el vittem a' Tekintetes Úr zseb-óráját, hogy másszor ne hibázzak. Egyszer'smind szegény Czímborám kínjain meg esvén szívem, magamhoz vettem a' Nemzetes Esküdt Ur' kendőjét, hogy omló könnyeimel tudjam miibe törölgetni. Tudom nem fogják rossz neven venni a' Tens' Urak, hogy bűm' felejtésére, és gonoszúl veszett pajtásom' torára, ezen utóbbi portékára, a' Messze-látói Csárdában egy pár ittte borocskát ittam-meg.

Nem a' büntetés szörnyű volta rettentí a' gonosz szívűt, hanem annak bizonyossága, hogy csínjén rajta fog kapattatni, 's büntetése, bár mi csekély is, el nem marad.

A' SZEGÉNY HÁRSFA.

Húllott a' fákról az őszi levél, 's a' hívült szellő egy szerelmes párra, kit csak az imént kötött a' szent kötél öszve, reá lengte azokat. — Nézd angyalkám! így szólt a' bódog mámoros férj, eme Hársfa alatt esküdtünk először örök hűséget, szerelmet egymásnak; a' jövő tavasszal árnyékában üljük barátinkal a' szerelem innepét! — Nem érheté meg az Innepet a' szegény Hársfa, sőt még új lombjait se! átok közt vettetett az Úr fejszét a' derékára — mihelyt a' divortialis-per incamináltatott!

A' SORS' PÁCZOLÁSAI.

Istenem! hogy lehet kevély az ember? e' semmi, ez eleven por, e' rekedező nedvekből, kópható inakból, in-szálakból, porczogókból, töredező csontokból, minden perczen ki reppenhető lehelletből álló, gyáva alkotmány? hogy lehet gögös agyag-társa eránt, ő, a' ki leg közelébbi lélekzet-vételének se bizonyos ura, 's nem tudhatja a' jövő perczben mi éri?

Egy Uracs, szép mint Adónis, hetyke mint — mint — sok Ifjaink! (más hasonlatosság hirtelenibe nem ötlök eszembe) szerelmes levelkét kapva kedvesétől, pénzel töltet Szüléitől, szépnek sugdosta ötöt a' szép Nem, gazdagoknak becsülte Szüléit a' világ, ő maga magát, mint illik, tanultnak és bölcsnek. — Lehet é még több czím az el-szelesedésre? — Lehet! mert még most jut eszembe, hogy a' Szabó épen most hozá el új köntöseit, melyek öntve valának sугár természetére. 'S ezekbe munkásan be öltözködve, tele magával és bődög sorsával, lép be Ifjünk, kedv-teléssel fűtyörészve, oldalra vágott kalappal, Pesten a' Hét Electorhoz. Negédesen parancsol kávé magának, hetyke szitkot küld a' késedező Marqueur után, majd le ülén kávéja mellé, vidoran, de finom mej-fodrárt 's köntöseit óva hörpölgeti azt. Már csak egy hörp maradt csészéje fenekén, 's ím — a' mint azt a' többi után le eresztetni készül, nagyon hátra találja neki nyakát szegni, 's a' feje búbján könnyen állt kalap, hátra perdül a' Biliárd megé. Hirtelen, utánna kap uracsunk, de az Isten-adta, a' kapásban, a' csészét ki ejti kezéből, 's belölte a' tejes kávé-hörp melly torkának vala szánva, újdonna új és szépen álló köntösére ömlik, a' find'sa pedig darabokra török! — Nem guta-ütést okozható eset ez? de még nincs vége! A' görgő kalapra, egyik a' biliárdozó Urak közzül olly nyomosan találja hágni, hogy az asszu gombaként sugorodék öszve, 's hegyet, völgyet

kapa oldalaiiba. — Ki hozta ezen kettős bal-eset Ifjúkat, külömben sem igen erős nyergű phlegmájából, durva hangot ejtett ki a' kalap-taposó ellen, ki éppen tüzes Katona-Tiszt vala; ez, mint vélhetni, nem hagyta azt magán száradni, pattogtak a' szavak oda és vissza, 's a' mindég hangosabb, hevesebb szó-váltásnak, utóljára is — bajvívás leve a' vége. Szegény Ifjunk, töldásúl kalapjára, köntösére, egy kereszt-vágást kapott rózsas tej-vegyületű szép poszájára, egy másik pedig bal karját zsugorította össze!

A' VERES HAJÚ GYERMEK.

Egy asszony, fűnek-fának dicsérte a' maga veres hajú fiát. Én csak kereken ki mondtam: hogy csúnya, nagy fejű rőt gyermek biz az! — Ugy de hányan dicsérték már? szölli neheztelve az anya. — Előtted meg lehet, mondtam, 's gondolom a' dicsérők mind gyermekes asszonyok és férjek lehettek, kik féltek hogy te is vissza gyalázni fogod az ő gyermekeiket; de én nőtelen gyermektelen vagyok.

Ritkán gyanútlan előttem az Író-társ tömjéne.

A' MACSKA ÉS SÁRMÁN.

A' Macska egy légy után ugorván, a' második emeletből az útza köveire le esett. A' Sármán szánakozva közelített feléje: szegény Czicza! bizony zúzamból sajnállak, így szólja a' jó madár; nem tört valami tagod? — Émezt, az álnok, felésmélvén esése szédültéből, egyet ugrik, 's a' szíves szánakozót el kapja. — Egy légyért ugyan nagyolnám tett ugrásomat, mond a' hitetlen, de egy sármán-pecsenye csak meg érdemli.

Ne hidj a' rossz lelkűnek, ha a' sors meg zúzta is!

A' HÁZAS PÁR Á LA MODE.

Enyím, enyím vagy hát valahára Angyal! Ó bódog érzés, ó határtalan kény, téged nevezhetni sajátomnak! De szölj Julcsám, egyedül hozzám vonsz e' szerelmed? így érzelge egy szegény elő-hetes férj tizenkilenczedik századunkból. — Hogy kétkedhetsz abban? felel neheztelve, ugyan azon századbéli Nője; én egyedül néked élek, néked szentelem ezentúl óráimat. — De hát azon ifjasskával mit akarsz, a' kivel a' múlt héten, olly lágy 's epedő pillantatokat váltogatál? — Ő gazdag, tudod Lelkem, hogy szegények vagyunk, 's a' pénz nem rossz dolog a' világban. — Hát azon vén Tanácsossal, a' kire olly szép szavakat vesztegettél? — Ő téged, hivatalokra segíthet angyalkám! — De azon Tisztetskének csak ugyan ki mutathatnád az útát, kitől tegnap előtt levelkét kaptál! — Igen, de szívem! ő szépen muzsikál, tánczol, mulattat; pedig unalmas óráink csak vagynak 's lesznek mind kettőnknek. — No hát leg alább Gróf Szelesy maradjon el házamtól! — Mit beszélsz fiam? Ő dísz, fényt hoz a' házunkhoz. — De édes Julcsám! így fakad ki végre a' szem-meresztő férj, a' melly Asszony már az elő-hetekben, fényt, pénzt, mulatságot óhajt, 's ezekre kémlelődik, rosszul áll annál a' szegény férje dolga!

Ugy is lett! csak hamar ollyá leve a' szegény férj a' háznál, mint a' könyvek elein az elő-beszéd, mellybe tizedik se kukkan, a' ki a' könyvet olvassa.

A' RIGÓ ÉS BÜDÖS-BANKA.

A' Rigó edelt víve szájában, egy бүдös-banka esmerőse odújához repült. — Engedd ozsonnámat itt végezni odúdnál, kéri a' Bankát, messze az enyím ide. — De fészkembe ugyan nem szemetelsz,

felel ez; azt tisztán szeretem tartani. — Esmerlek jó barátom! mond a' Rigó: de ha másoktól annyira óvod fészkedet, annál inkább kíméld meg azt magad' 's ház-néped' undok szennyeitől.

Azoknak szólljon ez a' mesécske, kik Nemzeti Játékszínben 's közhelyeken féktelenkedvén, bélyegzik Nemzetjeket, 's még is azt az idegenektől vakon kívánják tiszteltetni.

A' PARASZT HOLLÓJA.

Egy szegény eggyűgyű Paraszt, Hollót nevelt magának, 's nagy gondal, kényént hússal étette, míg maga sovány kenyeret rágott mellette. — Mit akarsz ezzel a' madárral? kérdi a' házában el menő földes Ur. — Lidérczet szeretnék belőlle nevelni, Tekintetes Uram! felel biztosan a' jámbor; majd csak ki venne nyomorúságomból. — Tudod e' barátom, mit? mond az Ur: tekerd ki a' Hollód' nyakát, úgy meg nyered azt a' sok húst, a' mellyet vele meg étetsz 's az időt a' mellyet táplálására vesztegetsz; 's ennyit nehezen hajt be valaha lidércsége.

Nem ily hasztalan speculálnak e' sok szegény Szülék, midőn Úrfiaknak, Kisasszonykáknak, kényeztetve nevelik fiaikat és leányikat?

A' SZEKÉR-ÚT.

Az Uraság majd felfordult kocsi-jával ön faluja' közepén. Hívatja a' Bírót: mi ostobaság az, így kurholja, hogy a' sáron, a' leg dülösebb helyeken van csapás a' Helységben, 's új jobb út nem vágtok? — Nagyságos Uram! így mentekedik a' Bíró, esés után, az első szekér ezen kátyúknak vágott nyomot, a' többi így tanakodott: hogy tört nyomon járni könnyebb mint újat törni, és osztán én vágjak' kínosan új útát azért, hogy más kön-

nyebben járjon utánnam? Így mind az első után ballagott; 's ámbár kocsi fordul, ló dül, kerék törik és hám szakad, arra jár most az egész Helység.

Valjunk igazat, hogy gyakran ily gondolkozásból vagyunk ellenei az újításoknak!

A' LÉGY ÉS AZ ANNYA.

Hallod e' fiam! így szól a' Légy' anyja a' fiához, nagy apád a' mézbe fült, apád maszlagot kóstolt, bátyádat az Átányi Bíró' orrán ütötték agyon, és így egész nemzetségednek a' nyalánkság és szemtelenség voltak veszedelmei. Hagyd el kérlek ezt a' két veszélyes vétket. — De hogy is ne! felel a' czudar, hiszen ezekben áll minden örömünk, bódogságunk; hanem majd okosabb leszek én az apáimnál, nem könnyen vesztek én rajta. — Ezt szölvén vakmerőn neki szállt a' tejes köcsögnek, 's belé vezett.

A' Példa azért oktat keveset, ha kivált szemmel látott tanúi nem valánk, 's azért jobbit keveset erkölcsünkön 's éltünk folyásán, hogy mindég okosabbak reménylünk lenni a' kár-vallottnál.

MOSZKAU' ÉGÉSE.

Egy Poéta utóbbi tizedünkéből, Moszkau' égése le-írásával kívánt a' Pimpla' csúcsára, 's néhány forintocska birtokára jutni; melyekre inkább? nem vitatom. Utolsó álmatlan éjjelén dolgozott már a' munkán, melly néhány sorig készen vala, a' mint éjjel tájban, a' természet a' maga elvont adóját vévén meg rajta, Versgyártónk fél hóltra el aludt munkája felett. Hosszú kanócczal égett gyertyája, közel hozzá fáradságos kéz-íratja, mellyen a' teremtésbe fáradt feje, könyökére támasztva nyugodott. A' hív éj, mint mondják, gyakran nappalunkat adja vissza; ez is a' jámbor gazdag prédáról

álmodozott, melyet Moszkau üszkei között ragadt ki. Láttá álmában a' borzasztó lángokat, érzette fojtó gőzét az égés szeneinek; de ő bátran forgott a' tűz' veszélye között, hordta rakásra kincseit, míg nem a' lángok bele kaptak ruháiba. Erre felriadt, 's ím — a' koppantlangyertya, szörnyű borzadására, kéz-íratját, benne reményét, sőt még egyetlen köntöse egy részét-is, el emésztette már, 's csak egy közel álló korsó víz mentheté meg magát és szobáját is a' harapódzó lángok' dühétől!

Nem azt akarám mesémbe festeni, mint seprí egy percz el a' szegény legény arany reményeit gyakorta; mert az a' Lafontaine teljes lyánkája után, igen sikertelen törekedés lenne; hanem csak azt akarom a' vége után kérdeni: nem jól-tévő égés lenne e' ez a' Moszkaué, ha sok kéz-íratokkal ily kíméletlenül bánt volna, mint Vers-írónk ezen boldog emlékezetű versezetjével?

A' BOLOND-TORONY.

Bécsben jártomban, a' többek közt megtekintém a' Bolond-tornyot is. Esmerősöm lévén az egyik felvígyázó, kitudám több ide zárt szerencsétlenek sorsát és esetét. Bámulék, mert úgy lelem, hogy mindnyájában a' ficzomodott képzelet abban veve erőt a' józan eszen, hogy magát nagy, fontos, hatalmas, tudós embernek tartá, 's egy is rangjával egyaránt, vagy épen azon alól nem ítélte magát. Eggyik homályos képpel járdalt, mintha Világ' gondjai feknének rajta, másik szegzett nyakkal gögösködött, 's mellőzött mindent; harmadik tudományos titkokat feszegetett. Egy szóval az egész toronyban, a' fontoskodás pestise dühösködött. Szívemre hatott a' dolog, 's minthogy tapasztalám, mint dül jó Hazámban is, minden Rendben a' fontoskodás dühe, mint emészt az erőlködés többnek látszatni mint vagyunk, felfogadám, hogy haza-tértemmel, meg súgom hazámfiainak a' dolgot — 's ímé teszem.

A' KOPÓ ÉS AGÁR.

A' Kopó és Agár vadászni mentek. Az elsőbb felveri a' nyulat, az utóbbi kergeti 's könnyedén elfogja. Már megfojtá martalékját az agár, a' mint szégyelve látja, hogy fogott nyúla hasas. Állatok, kik látják gunyolják kaczagják. — Átkozott kontár te! így rival fortélyos dühösséggel a' Kopóra, miért veréd fel fektéből a' nehéz anyát? te, te vagy gyilkosa szegénynek! — Barátom, felel igaza' nyugodt érzetével a' Kopó, én csak szagoltam, de te láttad, kergetted, fogtad. Hallgass arról a' mit menteni nem lehet — 's elébb elfelejtek.

AZ OROSZLÁN-KÖLYÖK.

Egy Oroszlán' kölykét el-lopták annyától, 's egy Úr udvarában kutyaként nevelték-fel. Egykor rést vevé magának a' vad' 's visszaszökek szüleihez. Örvendő fogadták elébb ezek, de majd elszomorodtak, lassadán kitapogatván nevelt erkölceit. — Fiam, fiam! így ordít búsan az Oroszlán-atya, formád ugyan az enyím, de farkat csóválsz, törleszkedel, legyet kapkods, szunnyad szügyedben nemed' 's erőd büszke érzete — formád az enyím, de hitvány kutya vagy fiam!

A' CSELEDSÉG' VITÁJA.

Egy nagy Úrnak a' gombos botos Kaptissa, Kengyel-futója, inasai, vadászai 's több ácsorgó cselédjei, pipa 's bor közt — mert a' nagy Urak szolgálatjaiban sok a' reficiens otium — azt vitatgatták: hogy melyik a' leg hasznosabb szolgája az Úrnak? — Az Úr' eleibe került a' heves per, ki is egy Törpéjére mutatván: ez a' nyertes így végez, mert ennek leg kevesebbe kerül a' Livréje.

A' FORRÁS - ERECSKE ÉS TENGER.

Egy kis forrás' erecskéje be folyt a' Tengerbe. Istenem! így sohajt a' szerény, mit érnek e' mérhetetlenségben, az én' néhány cseppjeim? — Bátorodj fiam! felel az anya-tenger, azok is segítik hordozni a' kevély árboczos hajókat.

Be-szolgál az egészbe minden Kör, bár melly csekélynek látszék is az, csak annak csekélységén való tünődésünk le ne hádgyasszon bennünket róla, 's annak megfelelni ne restelkedjünk.

A' SZAMÁR, FONTOS FOGLALATOSSÁGÁBAN.

A' Szamár, est-alkonykor, egy domb' tetejére állt fel, 's réfes fülein kívül nem mozdult semmi tagja. — Ugyan mit mivel füles bátya ott fent? kérdi az ürge a' nyúlat, a' nyúl az ökröt, az ökör a' lovat. — Nem tudta egyik is. Egyik vélte, hogy a' juhok' javára főz bölcs plánt, másik hogy nemzetsége emelésén költ az esze', harmadik reménylte, hogy ha szája nyílik, a' rendes undok ordítás helyett, valami különös hang fogja a' bámulóknak elő adni, ezen mély fontolás' szüleményét. — Jó állatok! találgathattatok volna a' Szamár' nemes munkálódását, egy második Noé bárkájáig is! — Csacsitok oda fent a' dombon — a' maga nagy árnyékát csudálta, 's fület konyítani tanult, hogy annak ocsmányságát a' több állatok' társaságában bölcsen el-palástolhassa.

A' PROFESSZOR, ÉS SIKET SZOMSZÉDJA.

Egy siket, kedv - teléssel dalolgatott. Hangos torka bosszontotta a' szomszédban olvasgató Professzort. — Ugyan barátom miért dalolsz? hiszen nem hallod a' mit dalolsz! ezt kiáltja be végre al-

kalmatlan szomszédjának. — Igen, de hallják mások! felel ez.

Már mi Írók, ha siketek vakok volnánk, csak ugyan nem íránk, sem Poétáink nem énekleének. Mi magunk szoktuk a' munkáinkból áradozó gyönyörűségnek le szedni a' tejfelét. Köztünk maradjon a' szó: akármit gyönyörködjék Közönségünk bennünk, de csak ugyan leg jobban gyönyörködünk mi ön-magunkban.

A' MACSKA ÉS PUDLI.

A' macska, és a' Számtartó' pudlija — hogy? ki nem nyomozhattam — az Uraság roppant gabona tárába záródtak. — Hogy éljünk itt el Cizcza? kérdi az eb; én ugyan hála a' gazdámnak jól kitanultam mesterségeimet, de te — szegény állat! — Hát mit tanultál? kérdi viszont a' macska. — Tudok szolgálni, lámpást kosarat hordani, apportírozni, ajtót zárni, és két lábon tánczolni. — Ugyé? no jó szerencsét mesterségeidhez! én nyomorult — csak egeret fogni tudok. — A' macska meg hízott, míg a' szegény kutya — nem tudván gazdájaként az Uraság búzájából el-élni — csak hamar fel fordult éhen.

Szülék! terjedjen ki odáig is gondotok, hogy a' mázos ki műveltség mellé, leg alább egy olly hasznos tudományra is oktassátok fiatokat, mellyel a' szükség idején, kenyerét megkereshesse.

A' HÁZI-GALAMB ÉS ÉLŐ-FA.

A' Héjától üzettetett Házi-Galamb, reá szállt egy élő fára, 's lombjai közé vonúlva, meg menekedék. — Az ég áldjon meg! így remege hálát a' madár; hálásan látogatlak meg gyakorta míg élek, te mentőm, szabadítóm! 's kicsineimet is el hordom jól-tévő gallyaidra. — Nem hiszem, felel a'

lombos, te Palotákat laksz, udvaris vagy az emberek között, hol tanulnád a' háládatosságot? — He-lyesen! azolta se szállt a' házi-galamb élő fára.

A' MÓLNÁR ÉS VERÉB.

Csekély emberben nagy méreg, 's óriási-bosz-zú-forralások nevetségesek.

A' veréb szentelenül be szokott a' malomba, búza szemeket lopdosni. — A' mólnár a' lisztet! én a' búzát! így szóll, 's egy fel-öldött zsákra rep-pen. — Hess te szentelen állat! kiált a', bosszús Mólnár (lopása bosszontá e' inkább vagy szemre-hányása? nem vitatom) 's a' csipkedőt el hajtja. — No meg állj! te nagyobb tolvaj másoknál, meg-bosszúlom ezt rajtad, ki iszom malmod' vizét, hogy ne foroghasson! — Mosolygva fog korsót a' Mólnár: no hát csak előre meritek, hogy magam is szomjan ne haljak el!

A' GÖRÉNY.

Sibériában egy Görény fenn-látásból a' Nyuszt-Czoboj - és Ermelin - drága bőrű Menyétek közzé fúrta magát, ezekkel járt-kelt, ezek után kívánt becsültetni 's a' döllyfös ön feleit mellőzte. Egy alkonyaton, a' Muszka száműzöttek menyét - vadá-szatot tartván, lest vetnek azon csoportnak is, hol görényünk vala a' türt vendég, 's jól intézett lövé-seikkel sokat elejtnek, sokat meg sréteznek belőlle. Srélet kap a jó görényünk is. — Jól esett neked! így kiált, a' magát kínosan vonszolónak egy görény-atyafi; miért nem maradsz te, buta, a' magaddal egyszőrüeknél?

A' VAD ÉS SZELÍD RÉCZE.

A' vad Récze a' szelídek' eledelére szokott, 's gyakran közikbe vegyült. Végre be fogattatott, 's

a' Gazdasszony örvendve szerzeményén, vágott el a' szárnya' hegyiből, hogy el ne repülhessen. Bús volt a' szegény fogoly, kivált szárnya' csonkultát nehezen szívelé. — Már pajtás! így szól egy a' szelídek közül; az emberek között az a' szokás, hogy a' ki az ő kosztjokra kegyelmekre szorúlt, egy kicsit elhaggyon csippentni a' szárnya' hegyiből.

JUPITER ÉS A' KANKUTYÁK.

Minekutánna Jupiternél a' Kan-Kutyák (mert ők voltak nála követségben; a' szukák nálok is, emberi mód szerént, többnyire csak kölyköt nevelni használtatván) ijjedtekben az Audienz-Szálával olly dísztelenül bántak, egészen elvesztették tekinteteiket a' szukák előtt. Képtelenítették tehát újra Jupiterhez folyamodni, valamely elsőbbségi különböztetésért. — Hm, mosolygott az öreg Ur, én különben a' Kan-nemnek az erőt és bátorságot rendelém czímjéül, de ha ti azt el vesztettétek, egyebet nem adhatok, hanem hogy láb fel-emelve peselhesetek mind annyiszor, a' mennyiszer néktek tetszik.

'S az-ólta is a' hol a' férjfi nem' meljéből a' bátorság ki aludt, vagy ki-óltatott, igen csak ilyen forma elsőséggel bír a' más nem felett.

A' RÓKA ÉS MACSKA.

A' Róka, vadászása hevében, két bokor-derék közzé szorúlt, honnan se előre se hátra nem mozdulhatott. Elcsüggedve 's bús elszánással meredeztek az elmenő vadakon tekintetei. — Úgy kell gaz állat! kiált az ürge; te ragadozó! mond a' menyét; te hamis lelkű ravasz! szidja a' nyúl; bár így járva egész nemed! átkozódik az egér. — Némán 's nem ügyelve fülel mind ezekre ravaszdi, míg utóbb a' macska is feléje sompolygván: ostoba pöfeteg fejt!

így gúnyolódik 's kaczag, most lássa a' világ: van e' butább állat mint te? így fogódni-meg! — Ekkor egyszerre lángra gyúl a' fogoly, elfutja az epe, a' harag kettőzteti erőlködéseit, 's kifejtven nagy erővel magát: megálj, czudar gyalázó! kiált 's a' macska után szökik, ki már régen fa tetőn ül. Nem férhetett hozzá a' róka, de bár a' többi állatra később nem neheztelt, a' macskának meg nem tudott engedni soha.

Nehezen szívéljük ha gazaknak mondatunk, de még nehezebben ha valaki eszünkben kétkedik, 's legnehezebben ha gúnyoltatunk.

A' GAZDA ÉS KOMONDORA:

Szolgálj! kiált a' gazda a' Komondorának; fel állította, ez lezuhant, falhoz támasztotta, ódalt dült! — egy szóval semmire se mehetett vele. Szidja, veri, ügyetlenségeért: nézd e' kis öl-cb, úgymond, ki fog rajtad. — Bízd csak a' nyájadat reám! ki fakad végre a' Komondor, helyt állok én ott, de oda mopszlid lesz gyáva.

Sok vitéz udvarolni nem tud, de be-vág ám a' Quarreba; sok munkás 's egyenes szívű pölgárja Hazájának és Királyának, csúszamlik az udvarok' síkos padozatján.

A' KATONA ÉS KAPITÁNYA.

Egy hátor Katona állott éjjelre strázsát egy Klastrom' omladékainál. A' Denevér karczogott a' setétség ülte falakon. Strázsánk be-fogja lélekzetét, hallgatódzik; el-el áll a' csúszongás, majd ismét kezdődik, 's nem tudja vitézünk mit véljen? Boszadás lepi-meg a' csatákon nem dobogott szívet, haja-szála meredez, rémek ülnek képzeletjére, 's csak a' szégyen, becsület, 's kötelesség' érzetei tartóztatják, hogy posztot ne hagyjon. Azomban bosz-

szúsággal látja reggel, hogy mi hozta rémülésbe. Szégyenletében, sokára vallotta meg Kapitányának a' dolgot. — 'S te, ki olly esmeretes bátor szívvel bírsz, számtalan csatákban vitézül forogtál, egy denevértől tudtál meg ijedni? kérdi a' Kapitány. — Hm, vitéz Kapitány Uram! felel a' Katona, több éjjel egy denevér, mint nappal egy káplár-alja ellenség!

Esmerek többeket, kik nagy Philosophusok — mint szoktuk a' szót venni — nagy Mathematicusok, Astronomusok 's a' t. 's még is gyakran, kis babonácskákon hajó-törést szenyvednek.

AZ ÉHES KUTYA.

A' Kutya igen meg-éhezett; el kezd tehát Urának hízelkedni, 's elő-szedni minden tanult mesterségeit, mellyekkel gyakran kedvét töltötte néki. — Bravo, édes Kutyám! kiált gyönyörködve a' gazdája, 's nyájasan simogatja meg ehét. — Nem elég Gazdácskám? ki fakad emez, kenyérkét is vess a' dicséret mellé!

JÚNÓ ÉS VÉNUSZ.

Júnó meg leste Lédával való mulatozását hitetlen férjének, 's a' feltés borús dühe dült keblében. — Már e' szörnyűség! agg vagyok e', vagy ocsmány fél-szeges? van e' hiba negédes teremben? szeplő, ráncz, szemölcs árczaimon, szag számon? vagy a' tűz aludt ki szemeimből? hogy így mellőz — hitvány halandónékért mellőz férjem! így epedez, így búsong, így tanakszik magában, a' meg csalatott Istenné. — Szép vagy asszonyom, szép! így szól néki Vénusz, fogható, bár melly férjfit, bár melly repkedő férjet is le-lánczolni; 's hogy ezt nem teszed csak magadban a' hiba! lám férjed vén léttére szíveket hódít, mert —

mindég nyájas, kedveltető, örökké változtatgatja csábító alakjait, majd bika, majd hattyú, majd arany csepp — egy szóval az a' mi lángja tárgyának kedves: te pedig mindég a' haragos Júnó — a' duzmadt feleség vagy!

Asszonyok! ne véljétek, hogy a' fő-kötő minden tetszeni-vágyás, minden csinoskodás, minden illés, 's kedveltetés alól fel öldött már benneteket! Meg maradnak ezek továbbra is, férjetek eránt, szoros kötelességül. Ne véljétek; hogy már befogott férjetek szeretni fogja nőjét, bár millyenné vált ez, mert — kötelessége. A' pongyolaság, komorság, örök zsémb, 's az illendőségek' mellőzése, a' leg hívebb férjet is eleinte bosszússá, vagy únottá, majd hideggé, végre hívtelenné teszik. Az élet' bajaiba, a' hivatal' és pálya' gondjaiba fáradt férj, enyhülést mulatást óhajt; 's azt háza falai közt nem lelven, lassadán hajlik ott keresni a' hol találja, vagy találni véli.

DEJÓCES.

Medeában, hajdan Dejóces, az egyenes lelkű és haszon nem leső bírószkodás mellett, majd éhen hala-el. — Szegény állapotját fel vette a' Tanács. — Rendeljünk, így szóll az egyik Tanácsbeli, fizetést a' Biráknak. — Csak Dejócesnek Uraim, csak! felel a' másik, félek tőle, hogy a' Successori jóval okosabbak lesznek.

A' KASZTÍLIAI NEMES.

Columb' fel fedezései után, egész Spanyol-Ország szerencse-próbálásra hevült, és zúdult. A' többek közt egy Kasztíliai tehetős nemes, majd minden vagyonát pénzé tette, hajót építtetett rajta, hajósokat, élelmet szerzett belé, 's Világokat, Szigeteket fedezgető útra készült. — Maradj itt Lelkem! sír kezét tördelve, a' minden rosszat jósó

és remegő asszony, maradj itt békes Hazádban, hol
 Óseid bődögöltek és nyugosznak; maradj csendes
 lakodban, kedveseid karjai között! Mi hajt téged
 a' hívtelen tengerre? Mi az esmeretlen világok'
 esmeretlen veszélyei torkokba? — Enyhülj Feleség!
 felel ölelve a' hajthatatlan férj, felsőbb erő hajt-
 ki honomból, titkos belső unszalom ragad ki kar-
 jaitok közül. Engedj a' felsőbb végzésnek, 's előre
 azon poutra szegzett öröm vigasztaljon édesem, ha
 felém fogsz búsongni: midőn majd mint Vice-Ki-
 rálya az általam fel fedett szigeteknek, téréndek
 Királynémért vissza, 's a' kis Korona-örökösökért.
 — El ment a' dicsőség-lihegő Férj, ezer meg ezer
 veszélyek között küzdött, habokkal, vészekkel,
 szirtokkal, vad-állatokkal és emberekkel; nem
 lele fel-fedezni valót, 's rongált hajójával, és scor-
 bútos Legénységével a' leg nagyobb inségben kötött
 ki egy Spanyol Szigetnél. — Vice Királyságomnak
 már vége! így tanakszik a' bús Szerencse-járó; de
 gazdag birtokos csak ugyan lehetek, 's gazdagabb
 itt mutatotthon, vagyonom' maradványából is. — De
 im-egy éjjel, emberei vigyázatlanságából, szikra
 pattan a' hajó aljban álló puskaporos hordóba,
 's levegőbe reppen hajójával mindene. Szerencse,
 hogy maga épen a' szárazon mulatott. — Hová már
 most? Csekélység vala a' mivel még bíra; de még
 ébreszté csüggedését azon remény, hogy a' gazdag
 Mexicóban, munka, csere, szorgalom és kereske-
 dés által, ebből sokra mehet, 's a' példák nem rit-
 kák valának előtte. — Ha Vice Király, ha gazdag
 birtokos nem lehetek is, úgymond, de csak vissza-
 egészíthetem régi vagyunkám, mellyet irígy sorsom
 el ragadott tőlem. — Békélni látszott most Sorsá
 véle, 's egy pár év múlva, szépen vissza nyéré
 nagy részét el vesztett vagyonának. Most az epedés
 Hazája 's el hagyott kedvesei után, szálltak szívébe
 a' hír 's dicsőség' el-aludt szomszja helyébe: haza
 megyek! így kiált fel, nem mint nagy Úr ugyan,
 de az új világ ritkaságaival rakodtan, 's melly nagy
 kincs lesznek ezek Európában!

Hajóra szegődik 's utaz vissza felé; de még nem haladja a' Reménység-Fokát midőn az égi ború borzasztó vészre fordul, a' hajót szirthez zúzza, 's keserves szerzeményéből semmit, magát is nagy bajjal menti ki a' habok közzül. — Mibe fogjon most az idegen földre vetődött Köldüs? csüggedten, hámsz kétséggel, meredező szemekkel tekint a' tengerre és sorsára: ah bár csak leg alább otthon lehetnék! kiált könnyező szemmel 's Hon felé terjesztett karokkal, meg se sohajtuám kínos veszteségemet! be bődög a' ki békés nyugalomban, élhet az övéi között! én balgatag, én esztelen! mint Úr jöttem el, mint köldüs térek — ah csak úgy is térhetnék — haza! — Hónapokig kelle várni Spanyol Országba menő hajóra, melyen mint Matrósz evedzé magát haza. Szegénységgel inséggel küszdve, élt ház-népével a' jámbor, de még is elégedten és örvendezve, hogy Hazájában 's az övéi közt lehet. — Még is van haszna utazásomnak 's szenvedésimnek! így kiáltott fel gyakran, az: hogy most becsülni, és ízelni tudom sorsomat 's a' nyugalmat.

Így zsgorodnak rendszerént öszve a' heves Ifjú' tündér ideáljai, így rogynak képzeleteink' vágyaink' 's Reményeink' arany várai halomba, a' sors', élet' 's korok' hánykódási között!

A' VENDÉG GÓLYA.

Egy helység felibe vendég gólya érkezék. Alig pillanták-meg az ó szállók, azonnal mérges kelepeléssel körül-fogák 's távozni parancsolák. — Miért kergettek atyafiak? így szól az üzetett; madárnak a' világ osztatlan, a' helység nagy 's tavai bővösök titeket 's engem eltartani. — Mit, még jussunkat vitatod, mellyet idő 's erő adnak nekünk? riad a' sereg a' vendégre, kit dühében bizonyosan halálra csipked, ha egy szerencsés gondolat ki nem menti veszélyéből. Párul kér hirtelen egy páratlan tojót közzüle, 's egyszerre — lelohadt a' méreg, 's

egyszerre — a' vendég — ó és igaz lakossa leve a' tavas helységnek.

A' VIZA ÉS HARCSA.

Egy Vizát, Paksnál, meg szállít a' Harcsa: Miért jössz te víz-ellenébe, a' Fekete-'Tengerből ide; holott mi halak inkább hazád felé le sietünk? — A' fejem viszket, felel ez, 's úszásom a' víz-ellenébe enyhíti.

Emberek 's józan ész ellenébe is azért járnak sokan, mert — a' fejek viszket.

A' BAGOLY ÉS SAS.

A' Bagoly panaszkodott hogy ötet a' szarka rágalmazta; a' szarka tagadta. A' Sas' trónja eleibe került a' dolog, melyet ez így intézett el: te szarka! miről tudnál egész nap cseregni, ha nem rágalmaznál? te rólad pedig jó Bagoly! sok rosszat lehet szólni a' nélkül, hogy rágalmaztassál.

JUSTITIA ISTEN - ASSZONY.

Justitia Isten-Asszony — már régen lehetett — meg jelent egykor a' földön. Eggyügyű pompa vette körül. Szép korona ült a' fején, nyájas komolyság homlokán. Bámulta a' Község, azomban: kár hogy vén; ezt monda az' eggyik, — hiszen menyecske felele a' másik, — az ám! csak hogy csóka szemű, sugdosta a' harmadik, és egek! az orra viaszból! csudálkozott a' negyedik. — Nekem egy kevésse szemtelennek látszik, rágalmazá az' ötödik — sokat mernék reá tenni, hogy a' koronája csak réz, hanyakodék egy Resóvi Zsidó! — Fejet csóvált a' mindeneket hallott Istenné. Kérte az' Isteneket, egébe vissza-térve, hogy igazítsanak a' ha-

landók' szem-lencséjiken: mert ha így össze-vissza fognak látni, úgymond, mint most látnak — jaj nekem, és az enyímeknek! — De biz ezen Mótioja a' serpenyős Istennének, mint látjuk, elvettetett!

AZ ÖKÖR ÉS GAZDÁJA.

Ne csak hibáit vetegesd a' szegény szolgának, hanem használásait is rováson tartsd, 's meg lásd, hogy méltatlan ne légy eránta.

Egy hosszú télen, síkos jég borította az útát. Sok fa kellett a' házhoz, de a' gazda csak a' lovakat küldhette ki az erdőre, a' patkolatlan ökör nem mehetett. — Hitvány állat! így fakadt ki bosszúsan ez ellen. jó útban lassan haladsz, télen a' jégen nem járhatsz, essőben nyakadat kirontja a' járom! Csak nincs jobb a' lónál! — Igen Uram! felel a' jármos, de sokat bírok, földednek zsírt adok, abrakodat nem eszem, 's vénségemre nem pusztá bőrrel fizetek.

A' KÉT CSÖSZ.

Két Csöszök egymás szomszédságában őrzöttek két kertet. Az egyik éjjel-nappal kerülte a' magdét, 's jó lélekkel meg őrzötte gyümölcsét. Nem így a' másik! míg kényént aludt, lophattá boldog 's boldogtalan az őrzetére bízott fákat, 's maga is csak arra ébredt fel, hogy segítsen pusztítani azokat. — 'S Csöszség az ilyen? kérdi a' másik. — Mit? felel a' czudar, a' mi gyümölcs meg maradt, azt én őrzöttem meg; a' mi el-kallódott, azt nem termette a' kert!

Nagy Csöszöket, czifra Csöszöket, hiutón kerülgető Csöszöket tudnék nevezni illyeket.

AZ ORVOS ÉS BETEGEI.

Egy Orvos' elő-szobájában, bajaikat panaszlók egymásnak a' betegek. — Nincs iszonyúbb fajda-

lom a' fog-fájásnál! mond az egyik, sziszegve nyom-
ván pofájára kendőjét. — Ki-véven a' gyomor-gör-
csöt! mond a' másik görnyedezve. — Es a' számár-
hurút, köhög a' harmadik. — Mind tréfa ez
Uraim! szóll sohajtva a' negyedik, a' vízibetegség-
hez képest. — Hát az átkozott Podágra, mond egy
éltes pólyás lábú uzsorás, mit vélelt? Ez az ördög
conventiós hóhéra, ez! — Folyt a' vita a' szegény
nyomorékok közt, kiki a' maga betegségét szörnyir-
tette, a' mint a' be-lépő Orvos: hagyják el az Urak!
így szólla, mindég a' magunk jelen baja a' leg go-
noszabb.

A' MEDVE ÉS ATTYAFIAI.

Az Ínség és szükség meg törik a' nemes negé-
det, 's a' kevély erkölcsi principiumokból is tör-
delnek.

A' Medvét így kurholták attyafiai: azt halljuk
az embereknél lánczot hordtál, tánczoltál, 's tsúffa
tevéd tisztes nemünket a' kevély ember előtt? —
Éheztem, felel Maczkó, 's rab voltam; szerettelek
vólna helyemben!

A' HÖRCSÖK ÉS ÜRGE.

Gyanús előttem a' magas erkölcsöt 's érzést
fitogtató. Rendszerint Isten akarván lenni, felejt
bár ember lenni!

A' harczos hörcsök, beszakadván ön lyuka, a'
szomszéd békés Üрге'lyukát foglalá-el. — Egész té-
len, így szóll a' búsnak amaz, én tartalak téged
's házad' népét eleséggel, sőt meg biztathatod ked-
vesebb atyádfiait is. — Barátom, felel savanyún
mosolygva az ürge, míg nagy lelkű tudnál lenni,
légy igazságos, 's add vissza a' lyukamat!

A' KÉT SZABÓ.

Egy Amerikai Gyarmathban, két Szabók gyakran hevertették ollóikat, és szerzés között Vallásos, Politicus, vagy Philosophiai kérdéseknek vitatásai-ba vegyültek, 's mind a' két tudakos tört ilyenkor le-lármázni egymást. Egykor nevezetesen olly heves lett a' vita, hogy végre réfre került a' dolog, 's a' győztes majd halálra verte ellenfelét. A' Felsőségtől illy Rendelés jött, ezen eset' fel-adása után: hogy ha tanulatlan emberek, nevezetesen mív-esek, fontos tudományos tárgyat vitatgatnak egymás közt, addig míg a' szó-váltás és vita tart, üres kezeiket keresztibe vetve tartsák a' hátaikon; mert az efféle bölcs kérdések, becsületesebb embereket is hamar kézhasználásra ingerelnek.

A' TEHÉN ÉS GAZDÁJA.

A' szegény fogatlanodó Tehén könyörgött az Urának, hogy utolsó borját hagyná meg vénsége gyámolának. — Jó Anyó! felel emez, vén Tehénnek hús-tartó fogas a' gyámola!

AZ ÖKÖR ÉS BIKÁ.

Az Ökör szántott; kevély gúnnyal szemléltet a' Bika. — Ugyan derék munka, ha mondom! mennyit nem hallottam róla? pedig ezt a' hitvány ekét a' tavalyi borjú is el vinné. — Nem szóllanálak meg, ha nem ingerelnél; felel csendes vérrel az Ökör, de annál szégyenebb heverned, hogy telnék a' munka töled.

Ha csak illyet én is tudtam volna írni! ezt kiáltja pamlagán heverészve, minden munkára, Tunyaváry. — Csak rajta! pennát a' pipa-nyomogató újjak közzé, tentát a' ki asszott tenta-tartóba!

Csak az a' kár hogy a' remek aprónként fejledez ki a' toll végire belőlünk, nem ömlik, mint a' gúny, és gáncs, a' pipa-potyogtató, 's csókokkal ledérkedő szájon!

A' MACZONKAI BÍRÓ.

A' Maczonkai Palócz Bíró tekintetes ember volt a' maga falujában; végzésének, tanácsának rendszerint fejet hajtott nagy és kicsin, 's szava Delphuszi szó volt a' Helységben. Egy nap, Tanácsot parancsolt a' szűrös Dictátor; a' Falu háza az esős időben ki ázván fundamentomából, össze dült, 's új építésen kelle tanácskozni. Körüljárnák a' Bírák a' romot, lépnek, mérnek, vizsgálódnak, de bölcsen hallgat mindegyik, ne hogy eleibe vágni láttassék az Öreg Bírónak, 's mint szokásban vala, ledörögtessék. Végre megállapodik ez, körülötte társai, le üti méltósággal lába eleibe botját, könyökét reája támasztja, megrázza nehányszor előfelé fontolgtató fejét, 's halkal illy módon decidál: Ez, mint látjátok öszvedült! a' romot hordja el a' Falu 's építsen helyén új Faluházat. Nagyobb erejeül szavának egyet döbbent botjával a' földön! — Egy-másra néznek a' Bírák, 's vállvonítva hallgatván — consentiálnak. De a' Falu együgyű Kanássza, egyet rántván gombos szűrín, 's szilva nyeles baltájával a' romra ütven: már nagy Uram Bíró Uram, így szóll, én csak azt valló vagyok, hogy erre a' posványra kár a' falunak építeni; esztendő ekkorra a' sertésem is kidönthetné a' Faluháza falát; hanem van itt part elég, építsen partos helyre! — El merednek a' Bírák e' vakmerőségre 's főt csóválnak, az öreg Bíró pedig villogó szemeket nyilazván a' bűnhödöttre: ki kérdez téged hitvány Sunka-lopó! így dörög felé. nyájhoz pribék! 's pufog a' bírói nemes pálcza vállain. A' Falu háza itt fog állani, mondom, 's majd meglátom én ki mond mást! — Javallást bicczentnek a' Bírák, segítik szidni a'

Kanászt 'a rendelést tesznek az építésről. — De Komán, mond a' betérő öreg Birónak, a' Notárius, kivel biztos barátságban élt; a' kanász csak ugyan nem mondott rosszat! — Ugy ám! felel amaz, mintha én azt által nem láttam volna, de ha híre menne hogy a' huta kanász hozta észre az okos Birót, végem lenne nékem a' Faluban. Nem az én számból gördült-ki hogy szárazon álljon a' ház, tehát álljon a' régi posványban, ha épülése napján össze-roggyan is; punctum!

A' köz ügy dolga világ-szerthe az a' mi Maczonkán mert a' magunk ügyében egész vagyunk, a' köz ügyben csak rész!

A' MEDVE-KIRÁLY.

Egy erdőből kipusztult az Oroszlán, 's a' Medvét tették meg helyette Királynak. Szerencsésen mímelte ez sokakban az oroszlánt, tudott parancsolni, prédára serény, 's nem utolsó erejű volt, vitéz bátorsága se hibázott; de még is két tetemes hibája el-árulta, hogy nem Királyságra szülte nemét a' természet, tudnillik: ha le ereszkedett — a' köz rend közzé vegyült, ha méltóságot meredezett — döllyfös lett.

Figyeljete! ezen újj-mutatásomra ember-esmérgetők, 's nem fogtok hibázhatni annak meg ítélésében: ki született nagy póltzra, ki nem?

AZ ÖL-KB ÉS KOMONDOR.

A' Mopszli egy Dáma öléből kényesen morgott az elmenő Komondorra. — Már ez mi? kérdi gúnyt vigyorgva a' meg-ugatott. Vagy ott ne ülj, vagy ne morogj!

Az itthon vitézkedő, ki-csapongó, vas-gyúrókat játszóató Ifjacsáknak szólt ez a' Komondor. Én meg ezt tanácslom szavai mellé: menje-

nek a' melegire, oda hol vitézségeknek, tágas és díszes mező nyílnak.

A' SZÉN-ÉGETŐ GYEREK, ÉS MAJOROS FIA.

A' Szén-égető gyerek azt vitatta (esnek néha efféle ütköző vitái a' hiúságnak) hogy az ő keze feje, mint a' gyócs. — Más fiú, így szól fejcsóválva a' Majoros csinos fia, tej, vaj, író közt forog, kesztyűz, mosdik, szennyet, nap-hevet kerül, még is munkájába esik szép feje kézre tenni szert, 's ti a' szén' korma közt óvhatnátok azt meg?

A' magyarázattal, félvén a' savanyú képektől, most az egyszer adós maradok.

A' KÜLÖNÖS CAZDÁLKODÁS.

Rongyoltott tetejű nagy Kastélya volt egy Úrnak. Vagy sajnálta a' költségét, vagy nem tartotta szükségesnek az egész fedelet meg újítani, csupán a' maga szobája felett igazítottatta azt meg; egyéb részét martalékul hagyván, hónap, essőnek, vésznek, 's a' naponként harapódzó roskadásnak. Mi lett belőle? — A' Ház el hagyatott részének, utánomlott az Úr' szobája is?

Kérdés: jó gazdaság é ez?

A' CSEVEGŐ EB.

A' kis Kutya idegenre és esmerősre egy-aránt csevegett. — Mi kedv-telésed ebben? kérde a' gazdája. — Én csak ezzel tudom meg hálálni sziveséged, gazdácskám! felel az eb, hogy csevegek elő 's hátra körülled.

Képe ez a' tányér-nyalónak; rágalmazás minden hűségre neki!

A' VARJAK ÉS A' SZARKA.

Lövés esett a' réten, 's a' bogarászó Varjak iszonyú károgaással repdesték körül a' vadászt. — Mit akartok ezzel a' robajos lármával? kérdi őket a' Szarka. — Szokásunk próbálgatni, visszanoz egy a' Sereg közzül, ha nem ijeszthetnénk é a' veszélyes vadászt haza. — 'S ha meg nem ijjed? — Ugy magunk szélledünk-el! — Szép egy fortély! mond csergő kacajjal a' Szarka, kár hogy nem fogatosabb!

A' HOROGRA AKADT HAL.

Horgon akadt a' Hal; el kezd azonnal viczkándani, 's a' horog után folyni vére. — Barátom, így szóll búsan pajtása néki, ha már horgon vagy, feküdj békével, mert a' rángatással csak magad sebet nagyítod.

Szerencsétlen Házások! bajos kebletekbe fojtani a' sínlesztő bút, az emésztő bánatot, melly halkal érlel benneteket a' sír felé! De túrjétek inkább néma küszdéssel keserveteket, mint gyakori ömledezéssel 's panaszokkal sebeiteket nyitogassátok, rágalmat költögetsetek, van épen idegen gúnyt vonjatok súllyesztő terhül, alá nyomott szívetekre.

A' NYÚL FOLYAMODÁSA.

A' Nyúl a' négy lábuk Tanácsához folyamodott, az eránt — hogy ne bántassék, ne üldöztessék. — Micsoda vakmerő kívánság ez! kiáltá nak egy szájjal mindnyájan, olyan állattól, a' ki nek egyébb óltalma, egyébb véd-fegyvere nincsen mint — lába az el-futhatásra.

A' MEDINAI ÚT.

Egy Töröknek három fiai a' Próféta Koporsójához indulának. Elérnek a' kereszt-úthoz, hol többfelé ágazott-el az út Medina felé, 's mind-egyik fiú más más utat választ magának. Halad a' leg kissebb, eleinte gyorsan és vígan; de hová tovább nehezedik az út, egető homok, sebző köves ösvény, gázlandó posvány, éjlopó fereg-légio, tikkasztó éhség és szomjúság váltogatják egymást hosszú útazásában 's ellankasztják testét szinte az aléltságig. De ki vala fáradva lelke is a' folytatott szenyvedésekben. — Atkozott legyen Uhlemánk, így kiált fel, ki minden Hívót ezen útra kárhoztatott; de kivált én balgatag! hogy a' sok előttem nyúlt utak között épen a' leg rosszabbat tudám választani. Melly kies, melly öröm-váltó lehet testvéreim utazások! — El ér nagy tikkadtan Medinába 's későbbben utánna, vonszolja magát egyik testvére elő, inkább hasonlítva hó'thoz mint élőhöz. — Öröm és kény volt a' te utazásod az enyímhez képest! így kiált fel ez, midőn az első kinjait panaszlá, azon rosszakkal mellyekkel utadat vádold, mind bírt az enyím is, de azokat nevelte azzal, hogy minden lépten ragadozó vadak rettentettek, 's nézd im mint marczongott egy éhes párducz össze, mellynek csak a' kegyes Alláh mente-ki körmei között! — Várak a' testvérek hátra maradt bátyokat sokáig. Hijában! néhány napra Szarándokok azt a' hírt hozák nekik, hogy az útban lesekedő Beduínok ölék-el!

Ritkán bóldogítja nyugodt elégedés/sorsunkat! Epedő vagy irigy szemeink idegen örömeken csüggenek, 's nem sejtjük, hogy ennek vékony fátyla, az arcz' csaló mosolygása, a' szív mámoros zajlása alatt, nem ritkán véső bű, gyötrő epekedés és senyvesztő gond tanyáznak, 's mi vagyunk a' bóldogabbak!

A' FESTŐ' TANÁCSA.

Egy Festő, ezt a' tanácsot adá, már ki-tanított fiának: Fiam! a' vakot profilba, a' púpost szemközt arczal, a' sántát tánczolva, a' veres hajút sipkába fess; egy szóval arra ügyelj, hogy festőtőidnek testi hibáikat el fedezni törj; de a' döllyfős, az álnok, a' bűja vonásokat bátran meg hagyhatod, a' mint az eredetiben találod őket; mert azt egész életemben tapasztaltam, hogy az ember egy testi fogyatkozást tíz lelkinél inkább szégyenl.

A' GÖRGEI EMBER.

A' Görgei ember két rossz lovával és öreg komondorával utazott. Egy iszapos pocsolya közepén, rakodtszekerével el-akadt. A' józan ész azt tanácsolta volna, hogy pakoljon-le szekeréről a' mit lehet, de ő meg szánván a' vízben eviczkélő ebet, még ezt is fel vette szekerére, 's helyette — ki cserzett lovait ütötte-verte.

A' RÓKA ÉS FARKAS.

A' Róka dicsekedett, mennyire meg tisztelék őtet a' medve: a' minap, úgymond, látogatására mentem, 's egészen ki kísért a' barlangjából. — Tudod é mi okból tette ezt? szóll a' Farkas; azért mert félt hogy el-lopsz valamit; fel-vígyázat' jelez, nem tiszteleté.

Gyakran veszi a' nagy Urak' hiúsága tiszteletnek, a' félelem', hízalgés', 's e' féle fel-vígyázatok' jeleuségeit.

AZ IFJÚ ÉS JÓSLÓ.

A' szerelmes Ifjú jövendőt kért egy Jóslótól: ha meg kapja e' Kedvesét? — Meg, ha érte álha-

tatosan vívsz, felel ez. — Ó mi érte maga a' halál is? kiált lángoló szemekkel az Ifjú. — De szegénység lep-meg benneteket. — Gazdagabb leszek Királyoknál, ha szívét bírhatom. — Az inség, gond, szükséggel-vívás, korán le fogyasztják ifjúi erődöt; szépséged virága le foszlik. — Érte és vele szenvedni kény, és boldogság! — Gyermekeid el halnak mellőled. — De kedvesem meg marad? — Meg-fonnyasztja ötet is a' bánat, be esnek a' viritó arczák, pókháló homályozza-be a' szikrázó szemeket, le hull a' gömbölyegség a' tele tagokról, vánczorgás lép a' nimfai szökdelésnek, tüzetlen komorság a' nyájas enyelgésnek helyébe, 's asszott csont-vázát fogsz bírni mostani angyalod helyett! — De szerelme nem tágul? szíve, angyali szíve enyím marad? — Tiéd mind a' sírig! Im lásd harmincz évek múlva képét mostani bálványodnak! — Egy leplet ránt-le a' Varázs, be-fedett tükréről — 's a' szerelmet lángoló Ifjú borzadva hökken hátra iszonyú látásától. Imádottja, fonnyadt vén kísértet formában, rogyott állásban terjeszti ölelésére karjait. — No ifjú! kiált a' Jósó, nemes lelke ugyan az, érted lángoló szerelme nem enyhült semmit, nézd mi forrón vágyik ölelésedre! mit késel? — Bádgyadtság állta-el a' rémült ifjat, 's hideg verejtéket törölt sáppadozó homlokáról. — Illy csúf lesz egykor kedvesed; szóll biztatva a' Varázs, de lassadón hervad-el, 's hervadsz te is mellette, 's szerelmek boldogságában, nem fogtok eszmélni, a' naponként szálló kölcsönös süllyedésre. De im tanúld meg, 's tanítsd meg ifjú barátidat is, hogy ne csaljanak 's csalattassanak akkor, midőn azt vélik 's eszközszik; hogy kedveseikben előbb a' lelket, 's csak mellékesen a' testet szeretik!

A' SZAMÁR.

Velünk született gyengénk a' hiúság.

Ugyan Apám van é ocsmányabb állat a' számárnál? mond röhögve a' juhász-fiú az apjának,

's szeme gúnyosan lés a' nyáj előtt kullogó Csa-csira. — Alig ha van! mond a' juhász. — Azonban kis időt várva, megfordúl fülesünk 's: gazdátskám! így szóll, faluba érünk már, vedd-le kérlek rólam a' bundádat, egészen ki vesz a' formámból. — 'S formád is van? kiált fuldokló kaczajjal a' gazda. — Tán több mint eszem is, felel amaz, hol van jelesb egy pár fül, szerényebb szín, 's méltóságosb járás az enyímnél?

A' POMPA ÉS FÉNY-ÜZÉS.

A' Pompa és Fény-üzés, a' Szaturn' arany korában még szunnyadtak. Majd a' Jupiter' ország-lásában, latogatóul be-szálltak a' nagy Városokban, hol csak hamar gazda leve a' vendégből. Nagy ajtókat ablakokat vágattak későbbben a' Gazdagnak házában, hogy fennyen jár hassanak ki 's be, a' gazdagságot meg nem szenyvedték a' néma dugaszokban, hanem hajon-fogva vonczolák azt ki elégedett rejtekéből, 's bútorra, lóra, hámra, kocsira, cselédre rakaták azt, hogy csillogás azokon 's bámulatás érte, legyen bő pótlék, a' szédelgő Urnak Asszonyinak más veszteségekért; mert ah! mi-helyt a' nagy ajtó-és ablak-szárnyak el készültek, ki suhant azokon a' jámbor Élégedés, gyenge szemleinek ártalmas lévén a' fény-üzés csillogása, és pompa ragyogásai. — Elmegyek! ügymond ez, ki a' falura, sőt hintek a' paraszt kenyerére, ízt vizére és álmod szem-héjjaira. — Elment, 's a' sőt, ízt, álmod el vitte a' háztól magával; de nyomán be lopódzott a' leg szemtelenebb lakó-társ e' világon — az Adósság!

Eleinte ritka vendég volt a' fény-üzés Hazánkban is; bezzeg fájdalom! otthon van most benne! Kártékony keze után veszendőbe megy Barátság, Hűség, Hazafiúság, 's a' Magyar' tulajdona a' nyájias vendég-szeretés! Istenem! merítsd a' Dunába!

A' QUADRÁNS.

Coóknak egyik útazásában, el lopták az Otahaitiak a' Quadránsát. Bús zavarba jöve ezen vesztésére Coók, 's úti-társai Banks és Szolander. Már hasztalan egész útunk! így szállának bújokban, vigyázatlanul, a' hajós cselédség előtt. Bámúlt ez, hogy illy kis csecse-becsének 's gyermeki játéknak, mint véleik, ezen nagy emberek illy becset tulajdonítanak. Meg került a' Quadráns, de Banks és Szolander sokat vesztettek tekintetéből a' hajós népnél, helyettek a' Quadráns rukkolt fellyebb előttök.

A' Pórság előtt magadat, tetteidet, 's tudományodat a' titok 's mysticismus fátylával sződd körül, 's bámúlni, tisztelni fog; de ha azt gondolatlanul fel rántod előtte, minden becsednek vége!

A' VÉN-FA KÉRESE.

A' régi francz Kertészi mételyes ízlés' korában, egy vén-fa a' Versailli kertben nyíretni kívánt. — Vén vagy már te olló alá! mond a' Kertész néki. — Majd neheztel szavaiért a' félig tuskó. Engede vágyának a' nyíró, 's formákra csonkította gallyait. De im a' fonnyadt erekből vissza-húzódtak az élet-nedvek, a' számos sebeket nem bírták pótolgatni a' kórhadó tövek, 's a' vén hiú még azon nyáron ki-száradt.

Öszbe csavarodott szerelmesek! hagyjátok már a' hódítás' nehéz mezejét fiaitoknak és leányitoknak; 's inkább azoknak bohóságait kaczagjátok, mint a' magatokéit kaczogtassátok.

A' VÉN BÚTOROK' ÁTKA.

Egy falusi Bérlo meg vonva élt, csak oda költött a' hová kellett, okosabb volt mint sem költsön

adott volna, nem épített, dologtalan cselédség udvarában nem emésztett, szobáit alkalmas de csak együgyű bútor töltötte, 's így, mint gondolhatni, szép pénzecskét gyűjtött rakásra. De fia, egyetlen egy örököse, neuntelen paraszt dolognak tartotta a' szerzést, urasnak a' költést, 's hogy meg mutassa a' világnak uraságát, derekasint hozzá látott attya gazdag hagyományához. A' többek közt az agg házi-bútorok, már attya életében szűrták szemét, 's most újakat fénylő lakkal és bronzal csillogókat, Ébén, Mahagón 's más Amerikai gazdag fa-lapokkal bélelteket vásárolt, a' kék 's zöld enyves festésű régiekért, mellyeket a' padlásra rakatni parancsolt. — Lódúljatok innen! így kiált büszkén, szűnek, póknak valók! — Szégyen és fájdalom fogá-el az agg szoba-szolgákat e' méltatlanságra, 's méltó bosszújokban átkokat szórának az új házi-bútorokra, — Téged új ragyogó szekrény, ne álljon a' pénz soha! így kiált az agg szekrény — néked pedig új ki-vonó asztal vendéged legyen, elébb barátság helyett hízelgő tányérnyalás 's későbbben a' szegénység! így átkozódik az ó körte-fa asztal. — Tégedet kajla szélű cifra nyoszolya, fusson az enyelgő szerelem, kerüljön a' jól-tévő nyugalom! így kiáltnak e' régi nyoszolyák. — Ti reátok székek, együtt üljön le a' gond adós uratokkal! lármáznak a' lóczák. — Ah, mind egy szálíg meg fogta az átok az új bútorokat!

A' GENIES CSIN.

Egy Úr, ki nagy kedvellője volt a' virágoknak, drága cserepjait kirakta a' lanyháló essőre, azonban feledte bezárni kedves kecskebakját. — Csapok egy tréfát, mond ez nagyot szökve a' ház ebének és macskájának, drága osonnuám lesz ma; 's nem ügyelvén a' hív eb dorgálására, legelni kezdi a' ritka virágokat. — Mit? úgymond, kedves állatja vagyok a' gazdának, ha esze van tudja

a' kecske pajzán természetét 's jót kaczag rajta. Leg alább lesz mit emlegetni rólam mind néki, mind néktek. — Már meg tévé a' nagy kárt, a' mint azt az Úr észre vevé, dühös haragra forran rajta. 's míg megcsillapodhatnak — kést vettet kecskebakja' nyakának!

Kérem Hazám' nagy reménységű ifjait, hogy az ifjúi kor' rovására, néha nagy születésök védő palástja alatt, ne vadásszák soha az ollyas tetteket, mellyek törvény- 's illendőség-gázlással vagynak öszvekötvé. Az illyes gázlások, ha ki búvhatnak is néha a' törvény' bosszúja alól, mindenkör Hazát, Nemzetséget 's tevőt gyaláznak.

A' PIÓCZA ÉS BETEG.

A' Beteg véréből magát tele szítt Piócza, dicsekvék, hogy millyen nagy jót teve véle, 's melly nagy hála'ra lenne érdemes. — Ha még is tudnám, felel a' beteg, hogy értem 's nem hasad' meg tölteséért tevéd e' szolgálatot, bizony holtig köszöném azt néked.

Illy formát lehetne gördíteni sok öreg Tisztviselő eleibe, ki harmincz 's negyven esztendei szolgálatjával kérkedik, 's érdemet tulajdonít magának azzal, hogy húzomos ideig vólt nyűg a' hívatalon.

A' PAP ÉS PARASZT.

Egy paraszt, jámbor és józan életet élt; de egy véletlen tűz mindenét meg-emésztette. Az inség, szegénység, 's még inkább a' rossz társaság, annyira süllyeszték, hogy lopásra vetemedék. — Nem nagy csimjéért a' Törvényszék huszonöt bótót ítél néki. Sógor-asszonya' ingerléséből, ki különös harátnéja vólt a' Lotteriának, fel-teszi a' huszon ötös számot, 's szerencsésen megnyeri. Így

újra vagyonkához férévén, józan életet fogad 's meg is tartja szavát. De ugyan azon egy nyáron, egy iszonyú jég el-veri mindenét, ökrének pedig a lába, midőn Papjának szántana, el-törik, 's újra szegénységbe bukkik. Eszébe jut hajdani könnyű keresetje, 's bár meg lakolt is érte, de jobb siker', 's lappangás' reménye alatt, újra arra adja magát. Most egy gazdag bóltos Zsidót ver-fel, ki által jó lábra kapván, újrolag az egész falu bizonyosságára, fedhetetlen életet él. Szaporodott naponként vagyonya, de im — a' pusztító háború ki-üt, s egy rabló ellenséges elő-csoport, fel-dulja szét-rabolja mindenét. Elő-veszi tehát ismét gyakorlott ingyenvásárlásait; de az Isten-adta csak hamar rajta veszt 's a' háborús világban becses lévén az ember, Katonának vitetik. Ezen új pályán a' leg-tisztább vala erkölcsé, a' csatákban pedig olly vitézül viselé magát, hogy minden órán az érdem-pénzt reménylhetné — a' mint egy bődögtalan ütközetben, az úgyú jobb lábát el-szakítja. A' fájdalom, és sorsa' kíméletlen hányásai. kifakasztják végre az embert, el-megy a' Helybéli Papjához, 's el-beszéllvén neki élte folyását, így szól bosszús illetődéssel előtte: Szent atyám! adj tanácsot, úgy vigyem e' életemet mint emberséges ember; vagy mint gaz? mert jó erkölcsöm 's tiszta életem mindég rosszal fizettek, a' bűn' ösvénye pedig mindég meg-jutalmazott. — Fiam! így felel a' Pap neki, sok rossz, és jó tettek uzsorára maradnak a' jövő meg-fizető életre. E' világon az ember élete 's annak szövevényei gyakran olly találós mese, mellynek meg-fejtését csak a' síron túl várhatjuk!

SZOCRATESZ.

Szokratesz kurholtatott barátjaitól, hogy miért nem tudja zabolázni zsémbes Xantippéjét? — 'S hogy tehetném ezt? kérdi a' bölcs. — Előbb szép

szókkal, felelnek ezek, majd szitokkal, végre pofokkal. — Mentsenek az Istenek! úgymond Szocratesz, ebből rendes csata támadna; az asszonyokkal való harcz pedig leg hálátlanabb a' harczok nemei között. Benne nincs gyönyörűség, a' diadalom se dicsőséges, a' veszteség pedig gyalázatos.

A' GERLE-PÁR.

A' hosszas távol-lét, rendszerént sirja a' hűségnek, 's olly szikla, mellyen az többnyire törést szenved.

Ritka liget vólt lakhelye egy pár Gerliczének. — Itt nem fészkelhetünk így szóll a' Hím, hanem Isten hozzád kedves! én el megyek idegen vidékekre, alkalmasabb lakhelyet kerlelni; hűségemet keblemben viszem, 's kérem viszont a' tiédet. — Ó én száraz gallyon ülök, felel a' Nő, utánnad epedve turbékolok, 's hosszú nappalaimat még hosszabb éjek fogják fel váltani addig, míg téged várándlak! — Tán véled hogy kedvezőbb leszek magamhoz, hogy könnyebb lesz sorsom? hízelge a' hím; bolyongni fogok, vissza lengem hozzád nyögésimet 's esdekleni fogom azt a' pillantatot, mellyben érted jöhessek. — Sas körmeitől lengjenek szélllyel tollai a' hit-szegőnek! kiáltának a' a' forró szerelem hevével mind ketten; 's bűt lihegve vála meg a' pár. — Száraz gallyon ült a' nő, epedve nyögött férje után, hosszúak valának nappalai, 's még hosszabbak éjei. De vigasztalni jöve a' szomszéd hím, kinek párját vadász ölé el, 's a' közös bánat a' viszont-közlésben enyhülést lele. Zöld gallyra reppene nem sokára, szomszédjáért kezde nyögdelni, 's nappalai éjelei mindég rövidülének. Perczenként enyhült nyugtalansága férje után, majd kezdé óhajtni késését, végre minden fa-levél zörrenésére rezzene, hogy jön. — De a' hím — nem jöve el. Új szövetség fojtá el a'

régit; tollaik még sem szállongának szélllyel a' Sas körmeitől; mert a' Szerelmesek' fogadásit nevetik az Istenek!

A' HOLLÓ ÉS SZARKA.

A' Holló bámulta a' cseregő szarkát. — Okos szavaimat fontolgotod úgy e' ?' kérdi a' csudálót emez. — Nem biz én barátom, felel a' holló, inkább azon jár eszem, hogy a' sok szótól vallyon reá érhetnél e', valami okosat, mellyhez fontolás kell, mondani?

A' GYÖNGY-ÁG,

Szokásba jöve egykor a' nagyobb tollasoknál, fagyöngy-ággal mint ékességgel jelenni meg a' Sas udvaránál. Mint mindenütt, úgy itt is a' nagyok után omlának a' kisebbek, 's csak hamar gyöngy ággal orrában kezde repkedni az apró madarság is, olly naggyal némellyik, hogy alig tehetné tőle repülését. Az okos holló mósolygá a' hiúskodást: tudjátok e', úgymond, miből készül a' lép, néktek veszedelmetek? Rabság czíme az nálatok, a' mi nálunk ékesség!

Romlás a' kicsineknek, ha a' fényűzésben a' nagyok után omlanak!

A' JÁNUSZ' TEMPLOMA.

Augusztusz, fiatalságában, mint rendszerént szokott a' heves lfjú, csatákért lihegett. — Nincs szebb, nincs dicsőbb, így kiált fel, mint harczokat nyerni, 's a' diadal-szekérben vonattatni! — Szép, szép! felel a' Mentora néki, ha a' haza mentésért esdeklik; de különben jusson eszedbe fiam! hogy a' Jánusz Templomát mindég csillgó köntösül büszke poroszló nyitja-ki 's rendszerént rongyos mankós lábú zárja-be.

A' GALAMB ÉS SAS-KESELYŰ.

Egy pompás Palota' fedelezetjén lakozó galamb, uras finnyáskodással pillantott az erdőre, mellette ejtett repülése közben. — Ugyan hogy akadhat olly durva ízlésű madár, így kiált a' társának, melly e' vadonban szeret lakozni, meszsze minden nemesebb társalkodástól? — Esmerjük nemes érzelmeidet! kiált az erdő szélről egy agg tölgy lombjai közt ülő Sas-keselyű, irtódzol az erdőtől, mert nincs bátorságod benne lakni, nincs ügyességed belőle élelmed meg szerezni, nincs erőd ön körmeidre szorúlni!

Hidjétek' el: a' finnyás érzélgés, 's uras érzelmek fitogtatásai gyakorta nem egyebek, mint elpuhult gyávaság.

A' SZAMÁR ÉS KUTYA.

Lám hogy bennünk is lakik hűség, nem csak ti bennetek! így szól a' Juhász' szamara a' kutyához; kezd már erántám is igazságos lenni a' gazdám, nézd a' bundáját hátamra kötötte, 's gondviselésemre bízta. — Azt tehette, felel az eb, mert tudta, hogy el nem szökhetsz vele, de fel sem éred ésszel, hogy el-kellene szökni. Ostobaságodba bízik nem hűségedbe.

A' CSERE-BOGÁR, ÉS MÉHECSKE.

Be jól van dolgunk! így dongott a' virágborított fák között a' csere-bogár: bár csak soká tartna bődögságunk, bár csak tovább élhetnénk! — De atyafi! kiált a' közel virágban mézelő méhecske, olly kártékony állatnak, melly csak emészteni él, sok volt születni is!

A' MÉHEK ÉS CSIGA.

Kis gazdaságunk ugyan meg lehetősen foly, így szóll az Anya a' méh-kashoz; de csak még is jó volna látni, hogy megy a' Gazdaság más állatoknál is. Sokat halljuk a' csigáról, hogy hitvány eledellel él, hazúlról soha el nem megyen, kétség kívül mint jó gazdasszonynak, szép rendben lehet a' háza tája; küldjünk oda! — El-mennek a' követek a' csigához; az igaz, hogy ötöt otthon, 's hitvány dudván nyammogva lelik; de szörnyű csudáltokra házát is — ocsmány nyállal tele találják.

Ne véljétek, hogy a' melly Gazdasszony mindig otthon ül, 's a' czúdaságig zsugorog, mindig jó Gazdasszony, 's háza rendbe-tartására fordítja azt az időt, mellyet minden becsúletes társalkodástól el von.

A' SZARVAS ÉS ÖKÖR.

A' Szarvas gyönyörködve hallgatá rejtett fekhelyéből, a' mellette legelésző ökör' szép hangú kolompját. — Be irigyellek! így szóllítja-meg a' jármost, ezért a' szépen csengő szerért, engedd nyakamba kérlek. — Atyafi! felel mosolygón amaz, ez arra való nékem, hogy mindig tudhassa Uram: hol járok? kérdlek te keresett Vad, kívánnád e' tudatni: hol rejtezel?

Jámbor Szegény! kérüld a' hír 's fényűzés lármáját! burkozz szegénységedbe 's lappangj bődögül!

A' SELYEMBOGÁR.

Szép élted és hasznos! így szóll a' méh a' selyembogárnak, csak azt nem hagyom helybe,

hogy midőn szárnyakat kapván már repülhetnél, te repülés helyett — tojssz 's elhalsz!

Számos magyar Ifjú van így! Langeló kebellet öleli a' szépet és jót, buzog a' nagyért és nemesért; megházasodik — 's falujában peshed!

A' TELE DÉZSA.

Távol vala a' Palócz' kertje a' falutól. Dézsát vitt ki, és fiával öntözte veteményét. Az éj setéte munkájára terült. — Haza czipeljem úgymond a' dézsámat 's reggel ismét ki? hiszen az ész talál módot hogy innen nem viszik-el könnyen. — Megtölté a' bohó az üblös edényt vízzel, vélvén, hogy így nehezebben emelhetik el 's eggyes ember nem is bírna vele. De az okosabb tolvaj ki fordítá a' vizet, 's odébb állá az üres dézsával.

Illy bohó az olly férj, a' ki eggyügyű azt vélni, hogy az ő okossága, vigyázása és bánása menti meg az asszonyt a' félre-csapásoktól. Tele dézsa biz az Uraim! magát őrzi a' derék asszony; idegen őrzés vagy veszélyes tűz szikrát pattant az asszonyi meljbe, vagy a' már találtat fújja veszélyes lángra.

A' BÜDÖS-BANKA ÉS VARJÚ.

A' Büdös-banka húzomosan mosdott egy forrás szélén. — Mit művelsz? kérdi a' Varjú, azolta magamat is fejérré tudtam volna mosni. — Azt a' nehéz szagot akarom le mosni magamról, mellyért gáncsolódtok belém; felel a' mosakodó. — Hagyd el! mond a' varjú; veled született az: születése' szennyét szagát pedig, semmi sem moshatja le a' madárról.

Rólunk emberekről visz-le a' gazdagság ezekből valamit; de egészen az se moshatja-le.

A' STIGLICZ ÉS CZÍZ.

Farkat tárt a' Páva 's minden madár-torok el-
tölt magasztalásával. — Ó ha farkában egy tollacska
lehetnék! kiált magát felejtve a' hiú stiglicz, mint
bámúltatnám! — Igen, de csak mint páva' része;
mond a' Csíz; már én részemről, inkább leszek
magam szárnyára kis madár, mint nagynak farka!

Néktek e' tudomány tolakodók, és tányér-
nyalók!

AZ ÖKÖR ÉS MACSKA.

Egy koros Úr fiatal Feleséget vett a' múlt
nyáron, 's szálas ökröket a' múlt Kecskeméti Vá-
sárban; mind a' két felet — drága pénzen. Egyik
az ökrök közzül szép tetszelős szarvaival dicseke-
dett, 's jármos társai között fennyen kérkedett
velek. — Van e' több ilyen szarv, mint az enyim?
így kiált fel. A' Házi macska sokáig hallgatván a'
kérdést: van bizony jó bátya! a' Házi Urunké,
pedig csak esztendő növés!

A' CZIGÁNY ÉS FÖLDES URA.

A' Czigány a' falu-végen kovácsolt. Arra lo-
vaglott el a' földes Ura egy délczeg paripán, melly
is az izmos pöröly-ütésekre, elébb fület hegyez,
majd horkan, majd félre szökdel, 's gyenge lo-
vas Ülőjét a' földre teríti. Méregre lobbánva szidja
az Ur a' Czigányt, mint okát szerencsétlenségé-
nek. — Ne engem szidj Uram esdek néki a' Pha-
raó ivadéka; hanem lovadnak adj kevesebb abrakot,
és szoktasd-el a' bokrosságtól, hogy ne ngorjék
minden csekélységtől félre.

Be gyakori a' Szüléknél az a' méltatlanság, mellynél fogva ha kedves gyermekök bakot üt, vagy erkölcstelenséget követ-el, azonnal az azt környező Cselédet, Nevelőt, Tanítókat, és Oskolát vádolják körülte! Minden bűnös előttök, csak szeretett fiok, 's ők magok a' kárhozatos kényeztetők ártatlanok.

AZ ÚTAS GAVALLÉR.

Az egyszeri Gavallér, sok pénzel indult útnak, országokat látni. De a' balgatag, czélt vesztve feneklett meg a' leg első Városban, 's haszontalan bohóságokra fecsérlette el pénzét. — De már csak ugyan ideje, hogy elő-vegyem útam! így szöll végre pénze fogytán az ostoba. Utazott — többet éhen mint lakottan, többet gyalog mint vonatva, majd tikkadtan majd bosszúsan, 's átkok között az utazás és javallói ellen. Köldülva tért, mint váz, hazájába vissza.

Kárhoztatjátok ezen útast Ifjak? de mit szölltok azon társaitok felől, kik az élet-erőt, az Ifjúi kor' szép virágait, 's ön magokban a' Haza' és Szüle' reményeit ledéren el-fecsérlvén, korok 's éltek únott hajlásán mernek házasodni? Pedig melly hosszú út a' házasságé! 's melly hosszú sor a' böldogtalan unokák' sora!

LAISZ ÉS ALCIBIAD.

A' begyes Laisz, minekutánna Alcibiad körül való lépezéseit ki-merítette volna, bízakodó hiúságában arra vetemedék, hogy magát néki első Szüléink fige-leveletlen köntöseben mutatá-meg. — Szép vagy szép! kiált Alcibiad a' diadalt váro lyánkának de még is szebbnek képzeltelek. — Hogy hogy?

kiált neheztelve Laisz. — Jó Lyánka! felel az Ifjú, a' képzelet igen szépen színezi, 's a' sejtett kecskek mindég szebbek, bájolóbbak, mint a' ki-tálalva fekvők.

TAMERLÁN.

A' Tatár Tamerlán, véres győzelmei 's foglalási után meg-pihene Szamarkándban, hol székét fundálá széles Birodalmának. Pompa, fényűzés, gazdag vendégségek, Játékok, Vitézi, Tűdős és Művészi Viták váltogatták egymást a' leg hatalmasabb keleti Khán' udvaránál, 's mint szokott ilyenkor lenni, ki-meríték a' kincs-tárt. Nyomóbbak levének az adózások, kivált az Örmények sanyargatásának, kiknek főképp tulajdonítá Tamerlán a' Bagdádi zendületet. Számosan jelentek meg ezek kegyelemre bírhatni a' Monárchát. Köztök sokan messze tájakra kereskedvén, nem csekély kincseivel bírtak az Európai műveltségnek. Esmeretes vala a' Khán' kedvtelése az Astronómiai és Physikai Tudományokban, 's egy Örmény kegyclmet esdeklé ki magának ezekben adhatni elő ügyességét. Örömtelven szemlélte Tamerlán az Örmény próbáit, melyeket a' babona tündérségnek hajlik venni, sokakat meg is fejtet magának, 's a' szegény Örmény édes reménnyel Nemzete java eránt, folytatja mesterségét. Most üveg alá zár egy madarat: im Felséges Uram! így szól, én a' nélkül hogy a' madárhoz nyúlnék, meg döglesztem azt. — Ki szívatja a' Levegőt 's a' Khán csudáltára, a' vígan csevegett madárka élet' jele nélkül rogyyan-le; míg majd a' be-eresztett új Levegő új életre költi. — A' levegő teszi ezt? fel kiált csudálva Tamerlán; de hát úgy méltó, hogy ti Örmények jó adót fizessetek tőle!

Vad' kezében a' Tudomány el-veszti a' maga szentségét, 's éles késsé válik a' dühös markában!

A' VERBUNKOS.

Burkus hádkor, egy Verbunkos Káplár sok sima szókkal csalogatott egy deli ifjat a' csárdában. Ez némán ült palaczk bora mellett, 's a' Káplár hajlásnak vévén a' hallgatást, jártas nyelvének szorgalmát kettőzteté. Meg iván borát a' rekrutának szánt, fel kél, ki indul a' csárdából 's ekkor látja kínos csudájára a' Káplár, hogy az ifjú — tete-mesen sántít! — Ejnye Öcsém, felkiált átkot morogva a' Verbunkos, mért nem maradtál ülve? akkor Generálisnak, szántalak — most látom nem érsz egy ütet taplót!

Hánytól nem kérdehetnénk ezt minden Karban: Öcsém miért nem maradtál ülve?

FLÓRA ES VIRÁGJAI.

Tüzes vita támadt a' virágok között ez eránt: hogy melyik szín a' leg szebb? A' Liliom hévvel harczolt a' fejéért, a' Rózsa nem kissebbel a' pirosért: mindegyik ön-színe mellett vívott. Flóra elébe került a' per: hát te kis lbolya? száll az Istenné; miért nem dícséred a' magad kékjét? — Asszonyom! most hallom tőled először mi a' szí-nem, felel a' kis bohó. — Bár ti se tudnátok! száll, a' két büszke virághoz fordúlva a' Gyám-Istenné, csak az az igaz szépség, csak az az ígéző kecs, melly ön magát nem esmérven, ártatlan szemérmébe burkozik, 's másban irígység' marása nélkül csudálja ön-báját, ön-kellemét.

AZ EGÉR-ZSINAT.

Az egerek bosszút esküdtek a' macska ellen. Meg tartott zsinatjuk, a' hetyke láрма és fenye-

getődzés, a' mint a' szegről a' gazda' sipkája közibe pottyant. Rezzelve szaladt széllyel a' pór-sereg. — Sipkához szokjunk elébb, mond egy okosabb, meg térve a' tévedésből: míg a' macskával mernénk szembe-állani.

A' SEREGÉLY ÉS TÖBB MADARAK.

Volt e' 's lesz e' olly arany kor, mellyben az alacson lelkű, 's kaján haszon-lesés, a' jámbor jó szívű együgyűségnek és habonának gyengeségeit ne használná, ne lesné?

A' fukar seregély, így szóll nyár elején, egy reggel, áhétatos képet színelve a' több madarakhoz: atyafiak! különös álmodtunk az éjjel, tele még most is zúzámmal, eszem, képzetem, a' tünemény csuda képeivel. Ős-anyánk, Íbisz, kinek, a' mint tudjátok, az ó időben, óltárok emeltettek Egyiptben, ki mint Szent Madár reppene-fel vesztegetett földünkről az Elyzeum' Élet-fájára, le-reppene ezen fa arany gallyáról ez éjjel hozzám, 's megjelenek nekem. — Hallod e' te tollas por! így szólítam meg, esmerem nemed hogy a' csergést nem restelli, áltad adatom az egész madár-nemzetnek tudtára, hogy magamnak szent fát a' Cseresnyefát választám, tiltsd-el őket a' reá-reppenéstől, vagy piroslik rajta gyümölcs vagy sem: veszély száll a' tilalom' rontóra! A' te nemed legyen öröm, 's híradom, mivel távolról úgy is atyafias vagy hozzám. — Atyafiak! tiltalak titeket Íbisz Ős-anyánk nevében a' Cseresnye-fára reppenéstől, vagy piroslik rajta gyümölcs vagy sem! veszély száll a' tilalom-rontóra!“

Szent horzadással hallja ezt a' madár község. hitelt ad az ámitónak, 's messze kerüli bár mint ingerlő is pirosló gyümölcse, a' szent fát. De mosolygva a' gyávákat, tanyáz rajta a' dévaj seregélység, 's csipkedve az ért szemeket, cseveg egész nap

rajta. — Örök ők! Így nyúgosztalák egymást a több madarak, kik a' pajzán csevegést hallák, a' szent fa körül nékik a' helyek. Csak akkor vevék-észre a' csábítást, midőn a' rakott fa már gyümölcsstelen áll, 's meg undokítva a' szemtelenek, szennyeitől!

A' TANÁCSKOZÓ VEREBEK.

Egy veréb-csoportból kettő öszve ozivódott az Udvar' eper-fáján. Mérges czibálása közben, felejtkezve pottyant mind a' ketteje a' küszöb elébe, 's a' leső macska' körmére került. — Min vesztetek illy dühösségig öszve? kérdi bírói képpel a' Kandúr-őket. — Ellenzeink ellen tanácskoztunk, mondának hunyászan a' bóldogtalanok. — Megtanítlak, úgy-mond a' vigyorgó macska, ha bár későcskén is, hogy a' ozivakodó tanácskozás, még közelébb ejt azon veszélyhez, mellynek elhárításán tanácskoztok; 's leg elébb is a' buta két főt nyelé-be.

A' HANGYA ÉS BÉKA.

A' Béka mosolygva nézte, mint fúladozik a' kis Hangya, egy reá esett esső-cseppben. — A' gyáva, ki nem tud egy cseppből vergődni! így szól. — Ah nekem ez tenger! sohajt a' fúldokló, és segély nélkül vesze belé!

Hány dúzs mosolyogja a' szegény' sorsát, midőn ez kétség közt hanyatlik, gyakran olly csekély-ségért, mellyet amaz ledéren egy kártya-figurára fel-tesz!

AZ ÁNGOLY-PARIPA.

Egy kurta farkú, szikkadt lábú paripa, ki Angliában számos futtatásokban nyere jutalmat, új

tulajdonosával Sveitz' hegyei közé került, egy sziklák közé szorult faluba. Lustává hizott itt néhány hónapra, 's az állásban lábait a' pók mocsárnyira dagasztá. — 'S te nyomorék! lehattél valaha Angliában diadalos? kérdi kétkedő mosolygással az ígás-ló; nem nézem ki lábaidból! — Hja barátom! felel búsan a' háta, nem csak láb, de tér-mező is kell a' futáshoz!

A' VÖLEGÉNY ÉS ATTYA.

A' Völegény, mátkája' hibáit mentegette attya előtt. — Csekélységek ezek, édes Atyám! mond a' fiú, 's el-olvadnak, mint tavaszi hó, szerelmünk forró tüzenél. — Nines időm vitatnom reményedet mond az atya, mert már hallom vadász társaink' robajjokat, a' kürtöt már fújják, készülünk kell; majd szöllünk a' dologról meg-jövetkor. Válassz fegyvert magadnak! — Ki választ az ifjú egy jeles Burkus csőt, 's vállára veti. — Nem rossz fegyvert választál, mond az öreg, jól hord, de bizony nehézke, alig ha estig meg nem vonja válladat. Le kapja az izmos ifjoncz válláról a' puskát, 's játszva hányja, könnyen mint pálczát, kezei között. — Én csak ennél maradok, Atyám! így szöll, nékem könnyű. — Foly a' vadászat nap-estig, buczkákön, cseréken, hegy oldalakon; fárad a' vadász sereg, sok el-tikkad közte, 's, alkonykor haza menett, csak vonszolja lábait. Most érzi ifjúnk is fegyvere súllyát, 's próbált Attya szavait; váltogatja a' puskát egyik válláról a' másikra, hogy könnyítsen nyomásán; majd kezébe fogja, 's minduntalan cseréli fogásait, mert cselédnek adni a' szégyen tiltja. Lankadtan tér haza, 's még más nap is panaszkodik attyának, hogy alig bírja meg nyomott vállait. — Így fiam, így vagyunk a' Feleséggel! mond az öreg. Elő-mámoreában házasságunk szerelmének mi tetszhetnék nehéznek? mi győzhetel-

lennek, mi nem tűrhetőnek? Kedvesünk vétkeit hibáknak, hibáit mulasztott szoktatásnak, fonák-ságait ifjúi éretlenségnek nevezgetjük; 's a' szerelemtől forró szív csak mentegetni kész, vádolni nem tud. De tűnnek a' varázs napok, az idő, szokás, 's állapotod kor, le vonják szerelmünkről a' tündér leplet, 's most kezd nem tetszeni, a' mi egykor igézett, ránczokat fűzni a' homlokra a' mellyre az csak mosolygott, nyomni a' mit elébb nem érzénk, 's a' kétségig csüggesztni, melly valaha Elysiumunk vala! — Hévvél nyúlj Ifjú a' jelenhez mert csak ez biztos sajátod, de vess számat a' kétes jövőddel is!

A' VADÁSZ ÉS EBE.

El-tévedt a' Vadász a' rengetegben, 's fáradtan leült megenni egy darabka megmaradt sültjét. Éhes ebének egy falat száraz kenyeret vetett. — Vess azonsültből is, könnyörög a' vizsla, mellynek kedves szaga orromat veri. — Ostoba! hagymát eszem sovány kenyerem mellé, felel az Úr. Az eb el sompolyog; de estve felé egy nyúl-süldőt nyomván-meg fektében, híradatlan 's mohón neki áll prédájának 's már félig készen van vacsorájával, a' mint a' Vadász hozzáér. — Mit falsz? kiált a' Vendégeskedőnek. — Egy vakondakot fogtam, felel az eb. — Bolondnak nézel gaz pribék? tán nem látom hogy nyulat szaggatsz? — Gazdácskám, így szóll-fel, húsrá hasalva ebünk, én az imént kedvedért megtagadtam az orromat, tagadd-meg te most kedvemért a' szemedet.

VULKÁN ÉS AZ ISTENEK.

Az Istenek' Tanácsa eleibe sok panasz gyűlt Hymen ellen. — Sok rosszat kohol biz ő keme!

így szóll sóhajtvá a' menyköves Elöl-ülő; de tudják e' Uraim, Asszonyaim, hol a' bibe? Szárnyakat — szárnyakat felejtettünk el a' lustán tipegőnek adni, 's így lehet gondolni, melly únt vendég lehet ő ott, a' hol magát le-telepíthette. Lám a' repkedő Ámorral, minden csínjei mellett is, ki jön mind Isten mind ember! — Szárnyat resolváltak Hymennek sokan, 's köztök — a' vén férjű Vénusz is, de az öreg Vulcán, durván ütve a' pörölyével az asztalra (sok szabad a' Jupiter fiának 's a' menykö-Kovácsnak), én csak azt mondom, így szóll, hogy szemesnek való a' játék! 's Júnó javallván a' szót, a' régínél maradt minden, és szárnyatlan Hymen!

A' HÍR' SZOMJA.

Vernet a' halhatatlan festő, azon híres Mar-seilli ki-kötőben, mellyben szünetlen egy árboz-erdő fekszik, midőn épen üvöltő vész dühösködék a' tengeren, csónakra üle, hogy mint látó tanú, hívebben festhesse a' természet ezen borzasztó scénáját. Esdeklő karokkal, szókkal tartóztatta szerető nője vissza: nézd édesem, mint rémít a' halál a' fel forgatott habokon! tekints kedveseidre vissza! 's kisededét tartogatja a' vakmerő eleibe: maradj! mi hasznod a' ki-ált veszélyből is? — Hagyj kedvesem! hagyj mennem! így szólla a' hajthatatlan, nem érzed te szomjam hevét; ha el veszek szerencsétlenségem, ha meg térek festésem adnak a' kőáó maradéknak által! — Meg tőre; 's csudáljuk ma is ecsetje' lángját.

AZ ÖSZVÉR ÉS SZAMÁR.

Az Öszvér, Szevilla' útzáin hetykén lépdelt czifra szerszámjában; szemközt jött vele a' Szamár. — Ki az útból, füles bátya! ezt kiáltja gögő-

sen ennek. Mosolygva felel a' Szamár: no el ne felejtkezz szegény atyádról, szép öcsém!

A' PÁRKÁK' OLLÓJA.

Egy szegény napszámos, annyira meg-tudta érdemleni vagy nyerni — mivel? nem írják a' Historiák — a' különben hajthatatlan Párkák kegyét, hogy egy Ollót nyújtnának néki: fogd ezt! így szólván hozzá, ez az olló van szánva élted' fonala el-mettzésére, hosszú élted meg-únásával, majd magad add azt kezünkbe vissza, hogy egy jól-téved kocczantással át fektessünk az örök nyugalomra. — Század múlt, meg is felejtkeztek az élet' asszonyai a' magok kedveltjeikről, a' mint történetből egyszer eszékbe jutott. — Szegény! mondanak, tán nem is engedi szerénysége, hogy hozánk folyamodjék, be terhére lehet aggott vénsége néki. — Tavaszi sétálás gyanánt meglátogatták a' napszámost. Épen öltványokat ültetett ez az unokák' fiaival. — Mit csinálsz jámbor öreg? kérdik a' halhatatlanok. — Nyomorgok Asszonyaim! felele ő, erőm, kedvem, fogaim el-hagytak, helyettek unokák. szegénység, inség, betegségek leptek meg! — Meg engedj jó Öreg! sok fonásaink közbe, bizony meg-felejtkeztünk mi az ollóról. Ide tvele szegény szenyvedő, hadd könnyítsünk rajtad! — Még csak hadd maradjon egy kevés nálam, kedves Asszonykáim! esdekle nehezen köhécselve az ősz, míg leg alább ezen ótványkáim' gyümölcsseit kóstolhatom!

Csak a' kis lelkű, és gyenge elméjű, vagy romlott vérű embernek lehet unalmára az édes élet.

A' MEDVE ÉS MÉHEK,

Ügyed igazságára, ha hatalmassal van dolgod, né merj egész bizakodással támaszkodni, inkább csekély áldozatra hajolj.

A' Medve, just koholt a' méhek mézéhez magának. — Meg nyerem, így szől ezekhez, de ha egyezni kívántok, fele mézetekkel megelégszem. — Takarodj talpas! így zúgnak a' falánkösök; nem te fáradtál azért! — Adjátok hát negyedét kiált Maczkô. — Lódúlj míg jól dolgoz! — Nyölözadát! — Fulánkot néked szemtelen! — Adjatok hát csak egy falat kóstolót, nagyon mézre éheztem. — Semmit! takarodj! — El kullog morogva a' Medve, de estvére borúlva előjön, iszapot hoz a' szomszéd tó széléről, felmászik a' köpös fára, a' méhek kijáró lyukát vastagon betapasztja, és befojtja a' szegény sejtrakó népet. Így idő múlva, hozzá jut gonoszúl az egész mézhez!

AZ ORVOS.

Egy pajkos azt tudakozá az Orvostól: ha éjjel nem lidérczezik é az általa elküldettek? — Én nyugodtan alszom. felel Aesculáp, mert hiszem, hogy a' kigyógyúltakat tudományom tartá-meg, az elhóltakat a' természet ölé-el.

A' DULEDEKES FAL.

Egy helység felett borzasztón állt le-felé hajolva, egy ó vár omladék-fala, 's minden perczen le-omlással fenyegetődzött. — Az Istenért! ezt kér-di meredező haj-szálakkal, egy vándor a' lakosoktól, hogy mertek a' vár alatt vívő úton járni? nem Isten-kisértés e' ezen vakmerőség? — Mindegyik el-menő azt véli Uram! felele mosolygva a' Bíró, hogy ha ös-apáink, nagy apáink és apáink idejekben meg-állhatott a' fal, meg-áll addig a' kis ideig, míg el-haladhat alatta. — 'S áll még máig is a' fal.

A' tanúsággal adós maradok.

A' DEÁK PÉLDA-SZÓ.

Egy deákos köteles sokáig nem bódogúlhatott minden szorgalma mellett is, iszákos, és préda felesége miatt, 's már már akadozni kezdett mestersége. Végre az asszony, ittas korában fel-akasztá magát egyik új fonású kötélére a' kötéljártónak, — No csak ugyan officium non fallit! így kiált elégedten a' jámbor, 's új erővel fog most még egyszer olly kedves mesterségéhez. —

Bár minden ember csak illy formán használná ezt a' járt példa-szót!

A' KÉT RÓZSA.

Nehezen szívelte az ablakban, a' hónapos Rózsácska, hogy asszonya, Pünkösd' táján, red kesveset ügyel, 's a' virág-tartójába a' kertből hordogat más fajukat. — Melly hálátlan újságon-kapás! így békétlenkedik; engem, ki egész télen gyönyörűsége voltam, új vendégért mellőzni! — Engesztelődj bohócska! így felel asszonya, télen volt a' te időd, most sorsod az, hogy becsed vesszen, midőn az ezerlevelű nyílik.

Sok egykor kedves Irónak ki telt már az ideje; de szünjön neheztelni érte, sőt hálára emelje kezét az égfelé, hogy az óriási haladással el maradt. Ki korának eleget-téve élt, az örökké-valóságnak élt az!

A' CSIGA ÉS KÍGYÓ.

Tiszt-választást tartottak a' Csúszók, 's a' Csigga sem akarván el-ásni talentomát, tisztséget kért. — Ugyan mit vélnétek, mire vágyott? — Kurirságra, az isten adta, 's gyorsaságot ígért. — De

be barátom! ezt felelé neki a' Gyűlés nevében az okos kígyó, mászás a' csigának a' leg gyorsabb sietése is.

LOUDOVIGI.

Loudovígi arany-míves, egyik. Rómának múlt Századbéli leg-nagyobb Míveszei között, a' Trájan oszlopa végzett modelljét, mellyen húsz éven keresztül dolgozott, ki tévé a' közönség szemének, és ítéletének. A' reá fecsérlett arany, ezüst, és pompás Lázuli, szemet vakítottak, a' mívészi pontosság, és tökéletesség szívet ragadtak, csudálta minden a' remek mívét; csupán csak a' szomszédja egy Kovács fintorított reá orrot. — Cifra gyermeki játék biz az! így szólla. — Mosolygva szorítja meg a' gúnyoló kezét a' Mívész: A' te vasad, Szomszéd! hasznosabb ércz az enyímnél, és így mesterséged is szükségesebb lehet; de kérlek csak a' pöröly alá valókat íteld meg, mert kovácsoknak nem dolgoztam.

Ódák! versezetek! Poémák! Regék! és szegről végről Mesék és Aphorizmak! Studium quid inutile tractatis? ezt hallom sok fontoskodó uracska' szájából, kinek a' kenyér-adó hivatalos munkán kívül minden egyéb csak játék. En nekik feleletül e' mívész' szavait mondam.

AZ ARANY KOR.

Csal a' szín, 's arany korunk már ma csak Kőrmöcz' bányái körül tanyáz!

Kecskemét' pusztáin egy Juhász-bojtár gondtalan dudálgatott nyája után. — Be kies élet! felkiált, vágyakba merülve, egy tanyás Nemesnek ott vadászó belletriszt fia; igazán aranykori ártatlanság, tájon, júhon, pásztoron és daljain! Még

ki se mondá szavát, a' mint poroszlók érkeznek a' juhos gazdával, bilincsre verik Pásztor Coridonunkat; és az Urfi prózás csudájára; kurta-vallatás után ki vallja, hogy czimboráival jócskán megfogyasztá a' nyáját, sőt dudának is a' bárányt — gazdájától lopá.

AZ INDUS FEJEDELEM.

Egy Indus Fejedelemnek az Írás' mesteriségét tolmácsolta a' Spanyol Vezér. — 'S ezzel a' huszon-nég betűvel írtok ti okos és bolond Könyvet egy aránt? kérdi amaz. — Úgy van! felel a' Spanyol, az okos okossat ír velek, a' bolond bolondot. — De tán nem szabad nálatok mindennek könyvet írni? — Mindennek a' kinek tetszik. — Ó be sok bohó könyvetek lehet! kiált az idióta Fejedelem.

Míg áttalýában beszéll ő Fejedelemsége és senkit nevéen nem nevez, transeat!

EGY PER' KI-VONATJA.

A' Pesti vas-áros meg alkuszik egy Gömöri Hámorossal vas eránt, olly nyilvános fel tétellel, hogy első Júnusra Pesten legyen az. A' hámoros fúvarosai ideje-korán meg indulnak Gömörből, de a' be állott essőzés miatt, a' határ-napnak csak éjféli tizenkét órájára érnek a' Pesti vám-fához, 's csak másnap adhatják által fúvarjokat. A' vas ára szállott, 's ilyenkor könnyen rést keres a' má' időben a' vevő. A' vasáros is nem fogadja el a' vasat; azt le kelle Bírói-Zár alá rakatni. Perre került a' dolog. — A' vas-áros ügyéssze azt vítatta: hogy a' fúvar a' kötött időre nem érkezett el; az akadályok a' vevőnek nem árthatnak. — A' Hámorosé azzal harczolt, hogy a' nap éjféli tizenkét óráig tart, akkor pedig a' szekerek már a' vám-fánál voltak,

melly már Pesten van; a' rossz idő közbe-jöttével mentegetődzött 's a' t. — Le folyt a' per 's gondolják el az Urak! a' vas — egyiké sem leve. Azt a' per le-folyta alatt — a' rozsdá emésztette meg!

A' BOKROK.

Be szép olly magosról le nézni a' szomszéd vidékre! szóll a' fenyő' tetejébe irígyen meresztve tekintetét, egyik bokor a' másikhoz. — Szép! szép! felel ez, csak az nem tetszik nékem, hogy Fenyő nénéink olly szellőcskére is zúgnak oda fent, mellyre mi itt az aljban nem is eszmélünk!

A' MÓLNÁR ÉS A' FIA.

Igy szóllt a' Mólnár a' Fiához: menj el fiam a' Rima-szécsi vásárba, végy egy jó fejős tehenet, de meg nézd a' marhát, vigyázz meg ne csalódj. — El megy a' fiú, be sem ér jól a' vásárba, már az árosok körül veszik, a' tapasztalatlan, de derekán tele gyűszűs vevőt, 's reá tolnak egy sovány szárazkórásagos tehenet. Morog az attya otthon, 's újra a' Losonczy vásárra küldi más tehenet venni, erős meg hagyással, hogy jó esmerősivel értekezvén, meg nézze és nézesse a' mit venni akar, 's esmerősit-is meg-kéri a' fel-ügyelésre. Ezek meg hordozzák az Ifjat a' vásárban, 's ki irigységből, ki nem-értésből, ki nem-gondolásból, ki részre-hajlásból, addig javasolnak egyet 's mást, hogy végtére is jó testűvel ugyan, de fogatlan vén tehénnek kerül haza a' Mólnár-fiú. Már ekkor csak a' barátok' kérelmei menték ki a' bot alól szegényt. — No még egyszer meg próbáltatom veled, a' Rima-szombati vásárt, így szóll a' Mólnár, de szemem

eleibe ne jöjj, ha még egyszer rossz tehenért hányod ki pénzemet! — El megy remegve a' fiú, járja kerüli a' vásárt, meg áll soknál meg ott bagyja, egy se tetszik; 's addig válogat, míg a' jámborra rá estvéledik. Meg indul búsan tehen nélkül haza felé; de még is szerencséjére utól ér egy Hajtsárt, kinek még néhány darab marhája kezénél maradt. Alkuba vonja ez az Ifjat, ki tehen nélkül átalott haza menni, 's a' setétben sok dicséretre meg veszen egyet. Haza siet vele, örülván izmos tehenének; de bú és bot várta szegényt otthon, mert a' vett marha, szörnyű rémültére — ökor volt!

Ne bánts d a' fiadat Mólnár! ki tudja valamelyik Apád, Nagy-Apád, Ős-Apád nem tett é, 's valamelyik unokád nem fog é tenni még butább vásárlást ezeknél, mellybe hitvány pénz helyett élte' nyugalját, 's boldogságát vesztheti belé?

AZ OROSZLÁN-TÁNCZ.

A' majom, ruhástól haza szökött gazdájától az erdőbe. Ekkor csendes béke lakta ezt; mert a' hatalmas Oroszlántól rettegett minden. De mint szokott lenni, a' béke' szelid nyugalma elébb unalmat utóbb puhulást szül, az Oroszlán is és udvara ezekre kezd hanyatlani. A' majom tréfás szökdelései csudás köntöseben, üzték az Udvar' unalmát, 's a' puhulás arra bírta a' rengeteg' komoly Urát, hogy hasonló tánczot próbáljon. A' majom köntöse szűk vala Ő Felségének, de sárga szattyán sarúi fel illének lábára, 's javalló riadások között foly a' nemtelen táncz-típegés. Leste azt a' sűrűből a' Tigris, halálos ellensége az Oroszlánnak, 's látván a' kedvező alkalmat, iszonyú robajjal a' tánczolóra rohan. Szét-riadnak az udvariak, csak az Oroszlán, bízván gyakori győzelmeibe, nem tágit ellenén, 's izmos lábait most is elhitten ölti annak derekára. Ah hasztalan! nincs sikere öröklődésének, nem

használhatja veszélyes körmeit, 's a' sarúk le-le siklanak a' Tigris sima bőréről, míg emez mindég öldöklőbben újtja ostromait. Meggyőzetik az erdő egykori rettenetje; 's a' Medve, rejtékből szemlélvén halálozó Monarcháját, így kiált búsan: látom nagyoknak kicsíneken kapkodni veszedelem 's halál!

A' KIGYÓ ÉS TÖBB CSÚSZÓ.

A' Kígyó, Királyságra tört a' Csúszók között. — Mellyik állat mutathatja annyi tanúságát a' köz tiszteletnek mint én? így szóll a' többiekhez. Maga az állatok' ura az ember is az ó időtől az újig, nem adta e' szakadatlan jelét a' becsülésnek Nemem' eránt? A' Mindenség' alkotója Kemphisz Isten, hajdan Kígyó képében tiszteltetett, Kígyó vesztetével Edent az Emberrel, Egypt' ó lakosi két Kígyóval öleltették a' föld-golyóját, annak bátor ellensúlyát adván elő; botra tekergődve az egység jegye valánk, 's majd minden Indus Isten egyet tarta közszülünk markában. Farkunkat mardosva az Örökké-valóságot ábrázoljuk, gyűrűbe foglalva pedig a' nős szerelem és hívség örök lánczát mutatjuk. — Mind való lehet a' mit mondasz, felel egy a' Gyűlésből; de mindég rejtezel az emberi szem elől, titok fátyla leplezi minden tettet, mi csuda hát, hogy a' babona, melly már szárnyakat is fűzött gyakorta nemednek, olly tulajdonságokkal emel, mellyekkel nem bírsz? Mi kik közelebből esmerünk, tudjuk, hogy gyáva vagy, mint akármellyikünk; a' bosszú, mérges fulánk, és két-színűség pedig czudarabbá tesz nálunknál.

A' ki mysticismussal érti körül-árnyékolni magát, vagy csak ritkán szóll, ki-fejtés helyett gyakran két-értelműleg mosolyg, fontos komolyságot

mímélget, fontolásokba merült képet szemet hordoz, 's áttall nyájaskodásokra le ereszkedni: könnyen el érheti azt, hogy többre nézettség a' porságtól, mint becse, érdeme tartná.

A' PYRAMIS.

Cheopesz, egy sarczó Fejedelme Egyptnek olly szerencsés vala, hogy ötlet átkozó Jobbágai közepette, egy Barátot, Nicopszot, bírhatta. Már készen állott iszonyú Pyramissa, mellyen száz ezer emberrel húsz évekig dolgoztatott. Századok ne híztek ennek órmára, az idő pihenni ült-le vállaira, 's szem és elme el-állott e' vakmerő alkotmányon. Most Arétesz az Építő-mestere jelenté magát a' Királynál. Szűk bért vont munkájától a' Mivész, de nem gondolván vele, nemes önérzéssel így szólítja meg Cheopeszt: Uram! mint izmos férj kezdtem Pyramisodhoz, 's im meg ösztültem rakásában, engedj egy kérést hív szolgádnak! — Engede Cheopesz. — Hadd véshessem úgymond, nevemet eggyik oldalába az alkotmánynak; említsen engem is az Után-Világ, alkotóját nagy kezdetednek! — Ránczba vonúl egyszerre a' Királynak homloka, méreg villan szemébe, 's a' bosszú szemöldökön nyilaz: vakmerő por! te gyáva eszköze tetszésemnek! így dörög felé, vívni akarsz é vélem a' halhatatlanságért? 's ki csikarni Urad' markából a' Pyramis' léte érdemét? — Bárd szállana a' szegény Arétesz' nyakára, ha Nicopsz, koronás Barátja bosszúját enyhíteni, nem lett volna szerencsés. — Méltatlan vagy Király! építőd eránt mond ez hűlven a' harag lángja; a' mivészt esmeretlen is minden csudálni és magasztalni fogja, ki Pyramisodat látandja, míg téged a' kegyetlent, a' jelen-világ átkozni, az után-idő pedig kárhoztatni fog, hogy kényednek, majd nem érző tagjaid' nyugalmanak, annyi időt 's verejtéket áldozál. En helyedben feledtetni óhajtnám nevemet!

Ugy van Nagyok! kik Nemzetek, Várad, tes-
tek' omladékin törtök ált a' Halhatatlanság' Tem-
plomához; mint sem átokkal és borzadással emle-
gettetni, jobb feledtetni! Hajthatatlan bíró a' ké-
ső maradék, és az Után-világ! Nevén nevezi ez a'
vétket, arany csillogó porát le törli róla, 's un-
dokságát úgy árulgatja a' mint van; de egyszer'-
mind nem hervadó koszorút nyújt hálás keze az
érdemnek, melly egykor embert bódogíta.

A' TEVE' PÚPJA.

Egy részeges már-már túl-adott mindenén; tor-
kán le-korcsolyázott szép öröksége. Épen a' korcs-
ma felé hajtotta szomja, a' mint az Olasz egy Te-
vét, majmokkal a' hátán, mulogalott az útnán, 's
pergő nyelvel számlálgatta a' tolakodó népnek, ál-
latjai tulajdonságait. — A' Teve így szóll a' többek
közt, tizennégy nap is el türi a' szomjúságot. —
Mit? tizennégy nap? fel kiált bámúlva a' Bachusz'
embere. Ah jó teve, teve! így sohajt magában sze-
gény; csúnyák púpjaid, csúnyák! de él viselném
őket szívesen a' hátamon, ha addig tudnék szom-
jazni mint te!

Hogy ketten legyünk: el én is Aezop mes-
terem' púpját, csak meséimből egy kettő valaha
olly avas izre juthatna, mint az övéi jutottak!

A' GYÓCSOS TÓT, ÉS MAJOROS.

Egy vásznas Tótot, körül-vettek a' Major ku-
tyái. Mérgesen hadazott ez réf-hátú botjával előre
's hátra maga körül; de az ingereltetett ebek még
dühösebben ostromolták. — Állj meg! vagy ballagj

esendesen! ne hadazz! kiált a' ki-riadt Majoros
hozzá. — Úgy cselekvék; nyugvásra tévé hónallya
alá botját — 's a' kutyák egymás után el-hall-
gatának.

Író-társaim! így bánjatok a' gáncsoskodókkal!
Nékem ugyan minden feleletém hozzájok csak e'
leendő: írjatok jobbat!

A P H O R I Z M Á K.

A P H O R I Z M Á K.

1. Az öröm-leélésben, nem félni a' jövődöt; a' bú sínlésében pedig biztosan reménylni a' jobbat — csak e' teheti sajátunká a' földi hőldogságot. Ez ad hatalmat, erőt, diadalt a' sors felett, 's függetlenné teszi szívünk nyugalma a' szerencse kényétől 's kedvteléseitől.

2. A' köztünk forgó nagy elmének, Genienek, ritkán szabhatjuk-meg illető érdemét. A' mindennapiság letörli a' glóriát feje felől; a' vetélkedés pedig és irigység kisebbítésre bír bennünket. — Hajlunk ötet reánk nézve úgy nézni mint örök szemrehányást. De annál inkább bámúljuk az elhalt és távolas Genieket; mert ezeket csudálhatjuk a' nélkül, hogy érzésünk csonkúlást szenvedne 's magunk érdemére homályt vetnének. Itt az oka, hogy élteben 's hazájában rendszerént jövevény a' nagy elme.

3. A' gyarló ember hajlóbb szánni bukkott barátjait; mint örülni a' szerencse szárnyain emelkedetteknek. Tán azt véli, hogy amott ők maradtak-el tőle, itt ő maradt-el tőlök.

4. A' barátság, szerelem, olyanok mint a' hegedű-húr. Ha megereszkedik ez, még felvonhatod; de ha elszakad, hijában kötözöd-össze: mindég hamis hangot fog adni.

5. Ha kis hivatalnál nagyságoskodol, dolyfösködöl, oly formán teszel, mintha sipkából akarnál köpenyeget csinálni.

6. A' rágalom, irigység olyan mint a' festő ; nem adhat színt a' tárgynak a' nélkül, hogy árnyékolást is ne adjon hozzá.

7. Gyakorta ha megkérdeztetnénk, jó tanácsot tudnánk másoknak adni abban, a' miben magunk bakot ütünk.

8. Az ember legnagyobb ellensége magának ; egész életében küzd, vesződik magával, 's még se lehet személyével készen. Ugyan azon kebel, melly liheg a' bődögsáért, dúlja-fel azt rendszerént maga előtt.

9. Az okos 's szertartó Critica olyan mint a' kalapnak a' selyem kefe ; a' kíméletlen gáncs pedig durva serte kefe, melly a' porral együtt a' szőrit is kiviszi a' kalapnak.

10. A' kik sokat pengetik szájokon a' rényt, szoros bírái a' mások cselekedeteinek, kérlelhetetlen fenytői a' mások bukkásainak, hidd-el kétszínű hypocriták. Épen az által hogy iszonyodva marczongják a' mások hibáit, kívánják az emberekkel elhitetni, hogy ők azoktól mentek.

11. A' melly ember a' régiség által beavatott, 's az emberektől közönségesen bevett vélemény szerint tisztes dolgokat, közönségesen szeret feszegetni, vitatni, gúnyolni, 's nem áll kérkedni a' társaságokban, hogy ellenkező ítéletben van ezek eránt a' világgal ; hiú az, észt fitogat 's az a' viselkedés bántja ; másként gondolkozni 's bölcsesbbnek lenni, mint milliommok.

12. Kis elme úgy van a' különös nagy elmékkel, mint az olyan emberekkel szoktunk lenni, kiket éjfél után egy két órával járkálni hallunk vagy látunk. Nem tudjuk ha fel keltek é már, vagy tán le se feküdtek még?

13. Nincs részegesnek rossz bor, gyermeknek rossz gyümölcs, rossz gyomornak jó étel, pórnak jó ember, rágalomnak jó tet, gáncsolónak jó munka.

14. A' sok tudós és tudóska egy Karzatban, olyanok, mint sok virágzó ákász a' szűk udvaron. Jó illatjaik fojtó nehéz gőzzé válnak 's fej fájját okoznak.

15. Századunk' módiai közt legemberibb 's nemesebb az alázatosság 's nyájas leereszkedés. Ma csak nem bizonyos mértéke 's aránya annak, hogy valaki nagy Úr é, 's nagy pólczon áll é? az, hogy mennyire leereszkedő 's nyájas? Ezt a' cselédség is mímeli, 's már ma a' nagy Úr cselédje ha kocsisát ki-veszed, becsület-adó. Apró Tisztviselőknél maradt meg csak a' gőg, kik e' nélkül tartnak, hogy észre sem vétetnek, hogy ők valamik; 's a' nagy Uraságok Tisztjeinél, kik nagy számadásokhoz szokván, hamar felejtik hogy másoknak számolnak, 's Uroknál kisebb Urakat kicsinre néznek.

16. Nincs a' remény után az emberiségnek nagyobb jöltévője, mint a' feledés 's idő enyhítése, mellyek vérző sebeinkre lassadán gyógyító hártját vonnak. Ennél fogva a' sors csapásaival rendszerént úgy vagyunk, mint hideg ümöggel, mellyet midőn magunkra veszünk, végig borzasztja testünket, de nem sokára hozzá melegszünk, vagy az melegszik hozzánk.

17. Haszonlesés ingerli a' társaságos embert minden tetteiben. Haszonvágy lappaug, bár véknyan is mint hajszál, annak világ-csudálta, költő-harsányozta nemes tettei alatt is. Méltán állíthatjuk tehát, hogy valamint a' természet' embere szántóvetőnek: úgy a' társaságos ember igazán kalmárnak, kereskedőnek születik. Amott a' földből, itt ember-társától tör annyi hasznót kiesikarni, a' mennyit lehet.

18. A' Románokkal épen úgy vagyok, mint álmaimmal. Ezek közt némellyeknek csudáalom csinos öszve-illéseket, bámúlom a' képzelet' tüzes erejét. 's kelletlen hajlok hinni, hogy valóságok; ellenben sok álom agyafurtsága bosszont. A' Román író, úgy

veszem észre, fonák arányban van az álmodóval. Ez minél telibb a' gyomra, annál esztelenebbet álmodik; amaz mennél éhesebb, annál ostobább románt ír.

19. Az úgy nevezett világ, vagy is község' véleményei 's ítéletjei valakiről, néha csalhatnak ugyan, de többnyire helyesek; ámbár a' törvény előtt próbákkal ritkán tudná bebizonyítani. Olyan ez a' vélemény, mint a' vad szaga a' kutyára nézve; homályos szaglódás vezeti azt a' vad' biztos nyomára 's fekvésére.

20. Környűlmények segítik ugyan elő, de az ember maga viselése, 's annak nyilvános kiadása, mint vélekedik ön maga felől, határozzák-el azt a' néző pontot a' világban, melyből magát kiki tekintetni kívánja 's azon becset, mellyet másoknál magának kívív.

21. A' ki kevés pénzel költséggel kíván perelni, kenetlen szekérrel utaz, gyantátlan vonóval hegedül.

22. A' ki minden harmadik szavában magáról beszél, bár ha nem dícséri is mindenkor magát, vagy szokásait menti, vagy ízlései elő-terjesztésével úntatja a' társaságot, vagy környűlményeivel kívánja az unalomig megismertetni, jele hogy felette vastag egoista; bár vigyázz reá!

23. Ha tisztelnem kell is néha, de kikerülöm az olly asszonyokat, kikben férjfiás lélek 's passziók vagynak; külső gazdaságot hévvel visznek, Haza', törvény' dolgaiban tudós feszegetésekbe, vitatásokba vegyűlnék, észt, talentomat fitogatnak, 's nagy képzéssel kérkednek. Olyanok ezek mint az olly tézta-mív, melybe czukor helyett, sőt tett a' szakács. Az asszonyi kellemes légység rendszerént veszendőbe megy itt, 's a' Nem' caractere.

24. Nincsen gyávább indulat, fájdalom! eredetibb sincs, mint az irígység. A' többiben az ön szeretet 's haszonlesés lévén a' rúgó-toll, magunk jövünk mással ütközésbe. Ez fúr, ás, vés, epezt ott

is, a' hol nem veszünk semmit, sőt örölnünk kellene gyakran rokonink' szerencsájén. Ó mi sok jónak bedugja ez!kútfejét a' társaságokban, többnek majd mint a' mammon' szennyves szölgálatjai!

25. A' ki nagy Criticus lévén, ebben szörzálhasogató 's miatta írni nem mér, olyan mint a' fősvény, a' kinek' minden étel sokba látszván kerülni, enni sem mer.

26. Legszemtelenebb része az emberi társaságnak a' gazdag és a' földhöz ragadt szegény. Amaz, mert pénzével mindent kipótolni gondol; ez mert a' szegénység mentsége alatt, magának mindent szabadnak lenni vél, 's külömben is a' szegénységet olly gyalázatnak nézi, mennél már alább nem sülyyedhet.

27. A' melly ember veled hamar barátkozik 's a' legelső fertályban dolgotat mint a' magáét emlegeti, egyszerre lángoló barátodnak mutatja magát, — kerüld! gyengeséged' akarja használni.

28. A' nagy lelkeket sokképen ítélgetik az emberek. Egyik vakon imádja mint olly tüneményt, mellyet kurta elméje meg nem foghat; másik tiszteli, mert érdemet keres tisztelésében, 's azt véli hogy tiszteltetik vele; harmadik epéjét fcdezi nyilvános dicsérésével, míg azt aláttomban veszélyesen kiönthetné; negyedik rágalmaikkal igyekszik lehúzni magához, hogy a' közt kisebbítse. Ötödik: csak azért is keres gáncsokat, hogy ne mondassék vakon csudálni 's nem érteni a' dolgot. Van ollyan is, kinek felérhetetlen lévén a' nagy elme' magassága, inkább hajlik képzelgőnek nevezni azt, mint hozzá felgebeszkedni.

29. A' ki egyyügyű Feleséget, kocsit lovat, és órát vett, annak egész élete csupa igazításokban megyen-el, mint Correctoré a' Typographiában.

30. A' Tisztviselők ellenkező arányban vannak a' torony-keresztel-gombak. Ezek, mennél magassabb tetőn ülnek, annál kisebbeknek lát-

szanak; amázok, mennél magassabb pólczen állnak, annál nagyobbaknak tetszenek.

31. Többekre akadtam e' világban ollyakra, kik azt velik: hogy ha mást főkép' velek egy korút, egy vívásút, egy osztalyút becsülnek, tisztelnek, magokat gyalázzák-meg, 's magokból csippentnek-le.

32. Némely ember úgy van nem csekély tudományával, mint sok magyar paraszt a' villával; kezében tartja ezt, de az újjával nyúl a' tálba.

33. Némellyek igen olly formán segítik-elő! Literatúránkat, mint azon bohó tenne, ki a' fa árnyékát akarván nevelni, annak leveleit koppasztgatná.

34. Háromszor születik az ember. Szüli őtet az anya, nevelés, és szerencse; 's rendesen mind-eggyik másnak szüli őtet. Ha egynek szülte mind a' három, jóban vagy roszban nagy ember lesz, 's a' Históriának született.

35. Sokan azzal halmozzák magokra az életterheit, hogy ezeknek forrásait, míg csekélyek, bedugdosni mellőzik, 's a' rendet, melly egy kis erő-ráfordítást 's csekély de folyvástas gondot kívánna, beállítani 's fenn tartni gyávák, lámpát sütni környülményeikre irtóznak, 's ezen visszaborzadás kedvetlen szempillantásától iszonyodván, készebbek örök mámorban élni 's rejtőzni ön lelkék elől, mint férjfiásan meg vívni a' süllyedéssel.

36. Ott lobog tiszta szerelem, hol a' test nemesen lelkesül; hol a' lélek gyáván testesül, ott búja láng lobog.

37. A' ki a' Képzelet' világában él, ideálokat keres e' földön. glóriázza az életet, gyakran jár úgy, mint szoktunk, ha idegen helyen hálunk; éjjeli felébredésünkben ablaknál keressük az ajtót, ajtónál az ablakot 's felfordúlt arányzatunkban nem akadunk nyoszolyánkra.

38. Ó melly kíváncsi font-körte gyakran a' születés és gazdagság! hogy ott, hol egyebet nem adott a' Sors, még is valamit nyomjon az ember, 's mint pelyvát a' szél el ne kapja!

39. A' ki csecsemő Literatúránkat a' szomszéd férjfi-kort értékekkel teszi latba, úgy tesz mint a' német Fogadók' szolgálói; még főzni se kezdtek a' konyhában, már ők asztalt terítnek a' vendégnek.

40. Akkor élsz másoknak, midőn magadat felejtet. Ha használsz de fénylesz, ne kérkedj! — ki vagy fizetve.

41. Se nagy Publicista, se nagy Oppositionista még nem hazafi nálam. A' ki a' lehetőségek közt a' leg jobbat akarja nyújtani hazafi társainak, 's csak ezen hévből szóllván, kész szívét, eszét, önjét megtagadni ott hol más jobbat mondott, vagy éppen ellene célarányosabban szóllt — ez a' nemes hazafi nálam.

42. Azt, ki senkiről soha kedvetlenül nem szóll, 's még azt is ki világ' tudtára czudar, mentegeti, kevésre becsülöm, de többnyire inkább kerülöm mint a' ki rágalmaz. Vigyázz reá: az ilyen vagy gyáva ostoba, vagy — a' mi gyakoribb eset — hideg önző, 's ezen tekintetből két színű. Szép mód-dal ki akarja ragadni a' fegyvert ön hibái ellen a' világ kezéből, 's rendszerint így gondolkodik: mi gondom nekem arra, ha valaki világot forgat is rosszaságával, csak velem össze ne akasszon. — Van olyan is, a' ki a' Jó' nevét igyekszik illy módon ki-csúszni, 's az ilyen gyanakodó szokott lenni; tart tőled, de te is méltán tarts tőle! Ritkán nem sügdöső az ilyen, ellesi hevültebben ejtett szavaidat, 's meg viszi azokat kegy-vadászából annak, ki ellen ki találál fakadni.

43. Számos embert tudok, ki nagy becsültetésben van a' világ előtt, 's nehezen tudná, mint a' fehér Elefánt Sziámhan, okát adni: miért tiszteltetik?

44. Ha érdemedet csak fejben szívben hordozod, hibázol ha azt véled, hogy meg-kerestetik. Égő lámpa gyanánt hordozd, süsd az emberek szemébe, 's kiáltsd, hogy napot hordozol. A' vak elhiszi kiáltásodra, a' gyenge szemű fényt vesz, a' jólátónak pedig dicsérd a' lámpáját, hogy viszont-hálából ő is dicsérje a' tiédet. Ez a' világ folyása!

45. Sok csekély hívatalka' körét kiterjesztheti az akaró nemes szív, és munkás nagy elme. Ollyan amaz mint azon kesztyű, melly kis kézhez készült, de nagyra is kifeszül.

46. Addig vagy élted' arany szakában, míg a' Világ nem képes betölteni kebledet, míg az élet-től óriási csoport örömeiket vársz sőt zsarolva kívánsz; de ha már csak csendes nyugtot keresel 's ez minden vágyod — vége napodnak, est borong felett, 's olly formán vagy mint alkonyatkor a' tyúk, midőn el-úlni készül!

47. Különös ideákat szoktunk össze-kötni ezzel a' nevezettel Philosophus. Néha mordot, társaság-kerülőt, csintalan öltözködőt, a' nemesebb illéssel nem gondolt tisztelünk meg ezzel; néha pedig azt, a' kit a' bűn el-hagyott, 's ő is ezt kénytelen lévén el-hagyni, hidegen nézi a' Világot, mellyben már rölleját ki-játszotta. Így mi férfiak igen akkor jutnánk a' Philosophiához, midőn némelly vén banyák a' kegyeskedéshez, tudni-illik: ha már érzékeink' csiklányai el-múltak; 's mint ívott körték mar csak a' rothadást várhatjuk. — A' Philosophia, Bölcsesség, az elmének és szívnek azon érett meg-állapodottsága, mellynél fogva a' sors' kedvezését elbizottság, csapkodásit csüggedés nélkül fogadjuk, a' dolog becsét az emberek érdemét, azon mellékes salakoktól, idegen tulajdonságoktól, mellyeket a' pórság ítéléte, a' babona, ostobaság, 's kis-lelkűség raggatnak reájok, mindenkor külön választni 's tisztán szemlélni tudjuk 's éltünköt e' tudományhoz értjük és merjük szabni.

48. Szerencsétlen az, 's nyílg azon az élet, a' kinek mindent a' rangjához kell méregetni: illik e' nem e'? örömeiket szalasztni mert nem illenek, búkat, bajoskodásokat el-fogadni, mert illenek. — Sklávja az ilyen a' maga Rangjának, mint a' Chínai Mandarin az Etiquette-nek; 's fel cseréli magát a' Rangjával.

49. Van egy szint olly gyáva, mint szerencsétlen neme a' mai úgy nevezett Gavallérságnak, melynél fogva szégyenl valaki jó gazda lenni; 's pénzt a' hol lehet okosan meg-kímélni. Nagyon meg csalatkoznék, a' ki ezen nem-gondolást Philosophiára vagy bölcslet illető hidegségre magyarázná. — Koránt sem! ezt azon ostoba mutogatás szokta szülni, hogy nekik van elég vesztegetni való, 's személték minden esetre nemesebb és becsesebb, mint-hogy azt gyáva pénz-kímélés' gondjával terhelni kívánnák.

50. Barátot bor közt, 's bort sajt után, lovat istállóban, pagy Urat mulató Ferdőben és lyánt bálban ne ítélj, ne válassz.

51. Ha valaki jó embernek magasztal valakit előtted, tudakozd: osztozott e' az Úrral? vólt e' adóssa? vólt e' Tútor, vagy köz jószág fel ügyelője? forgott e' köz jövedelem kezén? Mert ő be sok óriási Lelkeknek képzeltek zsugorodnak le törpékké, midőn az enyímről 's tiédrről van a' szó, 's az önzés kísértget!

52. Ön gyengeségeinkel úgy vagyunk, mint szemeink pillantásaival; ezereket pillantunk napjában a' nélkül, hogy eszmélnénk rólok. Ezer apró gyengeségek suhannak-el bennünk a' nélkül, hogy szívünk elménk sejtne azokat.

53. Hivatalokra törekedő 's emelkedni vágyó ifjú! a' nagy világ ezen reguláját el ne veszítsd szemed elől: add meg mindennek hogy ő az első, úgy senki sem fogja kétségbe hozni, hogy te vagy a' második.

54. Némelly gyenge fejű emberrel a' ki hivatalokról hivatalokra rúkkol, úgy kéne hánni, mint az útban szoktunk a' keményet húzó lóval; meg kellene rántni homlokán az üstökét, hogy ne szédüljön.

55. Ha jobb szemed azokra kacsint, kik náladnál szerencsésebbek, bal szemed azokra tekintsen kik szerencsétlenebbek; 's az irigység és szánás közepette ülend a' sorsoddal való bődög megelégedés.

56. A' makacs ön-fejű mindenkor gyenge ítéletű; leg alább, bár mi elmésen vitatgasson is, köz józan ésszel bizonyosan nem bír. Mert a' józan eszű ember ált' látja azt, hogy több szem többet lát, több ész többet fontol, 's a' hasznos tanács mindenkor kíváncsatos előtte, vagy több tanács-adásokból vonja ki a' maga el-határozását. De a' gyáva ön fejűt azon esztelen kevélység bántja, hogy ha más tanács-adását el fogadja, 's ön tévedését el-esmerni kénytelen lesz, a' Világ bal vélekedésbe jön elméje' tehetségei eránt, mintha magának se tudna tanácsot adni. Innen kárt vallani, bukni, sülyyedni is kész, éretlen plánjai mellett. Tapasztalhatod: hogy az ön-fejűnek, meg-gázolhatatlan zavarba keveredve vagynak dolgai.

57. A' magyar Írónak Országunkban épen semmi rangja, vagy meg-határozott állapotja nincsen. Ő róla, bár mennyire becsültessék is, a' leg-csekélyebb hivatalú ember is, ezt mondja Nagy Sándori elégedettséggel: ha én nem volnék magam, szeretnék ő lenni.

58. Ne nevesd, ne gúnyold az Ífjat, ha kora' lángjában szerencséje vitorláit ki duzzasztja 's szemével merész czélokra meredez; mert szerencsénkel úgy kell bánnunk, mint csónakunkal a' sebes folyón: fellyebb kell igyekeznünk, mint a' hol ki akarunk kötni, hogy a' habok lejjebb ne csapjanak.

59. A' melly embernek attyáról, nagy attyáról nem maradt semmije, 's minden töke-pénze csak esze, egészsége és szorgalma lehetne, még is henyélve kényént élni kívánná; hasonló ahhoz, a' ki a' földre ülvén-le, lábat szeretne lógázni.

60. Isten mentsen az ollyan baráttól, kinél a' fej lesi minden mozdulatját a' szívnek, kit az indulat meg nem lephet soha, hanem csak akkor forró, midőn a' fej azt jónak 's illendőnek látja! Az én barátom ollykor-ollykor inkább bakot üssön. A' mindég józan, a' mindég eszén járó, kinél a' szív a' hideg zúzos észnek sklávja, nem kellene.

61. Némelly csekély gyávának jó takaró a' nagy születés; belé búvhat minden semmiségével, hogy még is mutasson valamit: épen mint a' görbe lábunál a' pantalon-nadrág, el fedi a' természet' mostohaságát.

62. Meg merni köz-helyen vallani, hogy ítéletünkben hibáztunk, bak-ütésünket, melly kacajzt von reánk, palástalan adhatni elő, színlett alázás 's irigység nélkül esmerni-meg, hogy vetelkedünk külömb nálunk, 's azt nem gyűlölni; más szerencséjének nyílt szívvel örülni, 's kik hiúságunkat meg sértették, azokat bosszú-forralás nélkül hallani dicsértetni, látni elő-menni — ezek meg meg annyi glóriák a' halandó feje felett, 's a' ki ezeket teheti, fél Isten a' mozgó agyagok között. — Így: a' ki mást szívesen dicsér, 's örömet ment, rosszat nehezen, jót könnyen hisz másról, a' ki vítatván az igazságot, szívesen enged, 's inkább tekintetét szennyvedleti mint az ügyet, nem rágalmaz, nem irigyel: az derék ember, de ritka madár!

63. Ollyan az Író Magyar-Hazánkban, mint egy Előfa az Ország' útján; minden el-menő szer' porából száll reá valami.

64. A' rossz Házasság gyakran ollyan mint azon olló, melly jó aczélból készült, jó élű, he-

gyű, fényes, de még sem veheted hasznát, nem nyírhatsz véle, mert — a' srófia ki tágult.

65. A' házasság és bot, meg fordított dolgok az Ifjúnál és Öregnél. Az Ifjú kezében parádé a' bot, de támasz a' házasság; öregnél támasz a' bot, de parádé a' házasság.

66. A' melly Író mind-úntalan olvasottságát fitogatja, mások' véleményére támogatja a' magáét, épen olyan, mint a' paszomantos Livréjébe kevély Inas; épen ez árúlja el mindennek, hogy a' más ruháját hordozza, 's más cselédje, nem a' maga ura.

67. Az ember úgy képzelheti a' maga élte' folyását, mint midőn a' belső nagy városból, annak külső városai felé sétál-ki. Nagy belől a' zaj, láрма, csörtetés, sűrű a' tolongás; de ritkúl men-
nél killyebb ér: továbbad egyes majorok, ker-
tek fogadják, s' majd a' gyászos temető zárja-be
sétálását.

68. Minden embernek leg-alább egyszer éle-
tében, kezébe adja a' szerencse a' maga sajkája
evedzőjét; ha azt ki engedéd siklani kezedből,
kétes bolyongás evezésed az élet folyóján. Meg le-
het hogy szánakozó szellő, habok 's történet ki
segítnek a' partra, de hajókázásod nem kény töb-
bé, hanem kétség, ijjedés, remény és szorongató
csüggedés közt való bajlakodás, 's alig várod hogy
szárazra lépj!

69. Örömeinkel úgy vagyunk, mint én a'
kesztyűimmal; rendszerént el szoktam veszteni,
míg el szaggatnám azokat.

70. Éjjel szűnyog-dongás, 's macska-párázás —
kis szobában trombita-és klarinet-szó — az út-
zán: hetyke Uracsok robajja — Templomban a'
csak vasárnapoknak mondott víz ízű papolások —
és társaságokban: asszonyi viták olyan dolgok-
ról, mellyek az ő körökön kívül fekszenek — ret-
tenetes dolgok!

71. A' pompával fény-üzéssel rendszerint úgy vagyunk. mint kemény telekben a' Kandallóval; fogunk pirul, előlről melegsünk mellette, a' há-tunk pedig didereg, 's lábunk majd elfagy.

72. Egy bak-ütés, melyet titkolni nem tudsz rendszerént lejjebb süllyeszt a' világ szemé előtt, és többet árt tekintetenednek, mint vétkeid, ha ezeket mentni tudod, vagy eszed van színt adhatni azoknak. Azért rendszerint inkább is szoktuk ama-zokat szégyenleni. Oka ennek az, mert a' vétket azzal szokta a' világ menteni: hogy minden ember gyarló; de azt nem mondja: hogy minden ember ostoba. Pedig a' bak-ütés rendszerint ostobaság' ne-ve alatt jár, ha jó szíved vitt is bele.

73. Némelly világ-fia olyan az úgy nevezett pallérozódástól, 's módi mázzától, mint a' rántott csirke; bajos a' rántástól reá esmérni: mellyik mi-esoda tagja?

74. Hiúság és éretlenség a' más kedv-teléseit a' magunké szerént akarni meg-ítélni; mert ez azt jelenti, hogy a' magunk ízlését csalhatatlannak és mustrának tartjuk.

75. A' ki a' tékozlásba és egé-sége rontásába merült, többnyire olyan, mint a' ki nagy hegyről rugaszkodott le felé; meg nem tarthatja többé ma-gát míg le nem ér, vagy nyakát nem szegi.

76. Csak azok tiéd, kiket szeretettel 's jó té-tiddel kötöttél magadhoz Midőn hátat fordít az ön-kényű szerencse, 's a' fájdalmak ágyadhoz szeg-zenek, ha a' világ örömei tűnnek szemed elől, mint part el-siet a' hajózó elől, ó mint pattog-nak szét a' világ egyéb silány köteléki, mellyek ámult szívedet fogva tartották! mint foszlik reggeli páráként kincs, rang, becsültetés! De a' hála és szerelem le-kísérnek sírodhoz 's annak rögeit kön-nyeikkel áztatják.

77. A' kit a' rab-szolgai durva nevelés elcsi-gázott, soha sem jöhet ön-ereje igazi érzetéhez;

repked, repked! de nincs Sas-keselyűi magassága, sem Súlyom-zugása reptének.

78. Azon Feleséggel, kit mellékes czélból vagy illésből, nem szívünk után vettünk, úgy vagyunk mint találomra vett csizimáinkal; rendszerént nem egészen alkalmasak, 's vagy szorítanak, vagy csámpálunk benne!

79. A' szerencse' emelése, vagy buktatása, nagy be-folyású arra is, hogy valaki becsülje vagy ne becsülje magát. Sok gyáva, kit a' szerencse emel, hajlik magában valami nemest találni, mely őtet a' szerencse előtt érdemesítette; sok derék nyomorúlt, magát el-vetve kétked, nincs e' benne valami hiba; mely őtet a' sors' mostohaságára méltóvá tette? Bizony a' sors hirtelen süllyesztése sok büszke Virtust jégre vinne!

80. Úgy látszik, hogy midőn csekély ember fortélykodások által jut valami fő hivatalhoz, nem ő emelkedik, hanem a' hivatal alacsonyodik-le hozzá; épen mint midőn a' ki-tanított ló meg bukik, hogy a' nem lovaglásra született Dáma réa ülhessen.

81. A' szép emlők azon fejr-személynél, kik nem szoptatnak, épen olyanok, mint a' vak zsáluk az épületeken; az idomságot meg adják azoknak, de hasznok semmi.

82. Ollyan a' szegény legény dolga, ha nagy Úr és pénzes Gavallér erőlködik lenni, mint midőn nagy 's nehéz Hintót apró görcs lovak czipelnek.

83. A' társaságos életben, soha az ember szavai és cselekedetei igazi értékjeiket meg nem kaphatják; mindég a' szóllónak és cselekvőnek környüllásai. 's azon kérdések: ki, miért, mikor, hogy szóllta és cselekedte? határozzák meg azt. Be más-ként hangzik egy nagy be-folyású Ur szájában ezen szó: majd meg látjuk! mint egy szegény legényében!

83. Gyermekek-koromból boldog tapasztalatlanságban, szántam Robinzont, hogy magánosan lakta szigetjét. Érettebb koromban sokszor irigylettem őtet. Melly kies volna az élet az emberek között, ha csak úgy szeretnék is egymást, mint a' fák az erdőben! mellyek békesen vegetálnak egymás szomszédságában, nyugalmasan szívják a' nedvet a' köz anyai földből — 's egymást nem bántják.

84. Ne vadászd nagyon magadon kívül az örömet, és gyönyörűséget; mert el-szoksz azt magadban lelmi-fel.

85. Sok ember úgy van a' becsülettel és tiszteltetéssel; hogy azt bírni szeretné, érte lángol, de azon eszközökre, mellyek arra vezetnek, túnya; épen, mint a' macska, melly szereti a' halat, rákot, vízi állatokat, de a' víztől iszonyodik.

86. A' lyánka' esztendeit, alamizsnáidat, Creditorod' érkezését, cseléded' lopogatásait, jövőd jó 's rossz óraidat, feleséged és kedvesed' hűségtelenségeit — jobb ha egészen nem tudod.

87. Nincs az Isteni szikrát meg alacsonyítóbb portéka az emberben, mint midőn haszonért hízelkedik, 's szemtelen csapodár tud lenni. A' szerény emberre nézve ez valóba kínzó helyhetés. Ő szégyenli ama helyett. Én tettetem, hogy keresztül nem látok alacson lelkén, 's annak veszem portékáját a' minek árúztatik.

88. A' Korosság elsőége és tekintete nem épen alapatlan dolog: mert a' tapasztalás, a' világ bohóságait ki-forrt állapotodott értelem, 's az éretlen hevét el-vesztett vér, inkább lehetnek az érettebb kornak tulajdonai, mint a' zajlakodó ifjúságnak. De e' részben gyakorta kelletlenül többre is szoktunk menni. Ifjúnak a' leg okosabb beszédében is kételkedünk, ha nem mondott e' bolondot? öregnek a' leg bolondabb beszédében is okosságot keresünk.

89. Némelly ember úgy van a' vétkekkel, mint azon félénk úszó a' vízzel, ki eleinte remeg ettől, utóbb mint bűvár hal bele.

90. Néha a' Gyűlésekben 's köz-helyen való vitatásokban úgy képzelem magamat, mintha Hang-bálban vólnék. Valóságos tánczot járnak a' hangok. Némelly sok szavakba semmit mondó uracska szájából, úntató minétet járnak azok. A' szeles gondolatlan ajaki közzül, kerengő Németet: az ékes szólló, szép ki fejezésű szó-szólló nyelvérről, méltóságos Magyarot, vagy kevély Lengyelt, a' maga eszét fitogtatónak szavai pedig éretlen oláh-szökdeléseket csinálnak. Mind ezen hangok haladás nélkül egy helyben tombolnak, mint tánczoló paripa: csak a' fontoló értelműnek 's igaz szándékúnak köz jóra czélzott szavai tesznek jól-tévv haladást, bent a' táncz szobában, és kívülről.

91. Különös az: hogy sokszori magunkba való meg csalatkozásunk sem oktathat bennünket arra, hogy zajosabb indulatink felől, mint szeretet, gyűlölség, harag; 's. a' t. ne hidjük azt, hogy soha se változnak meg bennünk, sőt készek ne legyünk esküdni állhatatos vóltokra.

92. Szomorú dolog, hogy épen olyan gyengeségeinkel van leg több ál-szemérem öszve-kötöttve, 's ollyakat átallunk meg vallani azoknak is, a' kiktől miattok szenyvedünk, mellyek leg több kíméllést kívánnának és érdemlenének; mint féltés, szegénység, félénkség, 's a' t.

93. A' hamvadozó szerelmet, a' hidegedő férj' vagy nő' szívében, gyakorta lángra lehet élesztetni, a' féltés okos fel-gerjesztésével. De okos házastárs' kezébe való ez a' veszélyes orvosság: hogy az orvosoltatandó ne sejtse a' fortélyt, az orvosló pedig ne hágja át a' mértéket. Mert a' féltés fúvo, 's tűz szikra a' szerelem; kevés szellő amabból lángra fújja fel ezt, erősebb szél el-fújja örökre.

94. Az ember-esméret valóba ki-meríthetetlen tudomány. Csak a' magunk szívének is olly sok redői vannak, a' környülmények be-folyásaik olly külfömbfélék, hogy azt soha előre meg nem határozhatjuk: ez vagy amaz esetre mit fogunk tenni? Innen soha magunkat tökéletesen a' más helyébe nem képzelhetjük, nem tehetjük. Hogy merünk hát kárhoztatva meg ítélni mást?

95. Soknál a' Philosophiai le-mondás csak azon kevélységből ered, hogy ha sokra nem mehetett, inkább semmi se legyen; sokan pedig egresnek kiáltozzák azt, a' mi után hijába ugráltak.

96. A' két Nem' érdemeiről, 's elsőségéről vetekedni épen ollyan, mint az esztendő részei közt; az elsőséget határozgatni. Mindegyiknek van érdeme csak természeti rendjét 's határait tartsa-meg.

97. Világi bódogságodat 's meg-elégedésedet nagyon fogja könnyíteni az, ha arra fogsz szokhatni, hogy az élettől és sorsodtól kevés örömet reménylj és kívánj, az emberektől pedig ne egyebet azon kívül, hogy ne bántsanak.

98. Ritka szerencse az, hogy egy Asszony-személy inkább ne legyen szerelmes környülményeide-be, mint ön magadba.

99. A' ki a' rossz házások közt való egyenetlenségnek kútfejét vizsgálja, 's meg ítélni akarja, rendszerént ne közel kereskedjék. Sokszor csekély a' forrás és messze fakad. Leg többnyire közök az: hogy a' vér-mérsékletek 's kedv-telések nem egyeznek; 's ez nagyobb Daemonja a' házasságnak, mintha egyik vagy mind a' kettő czudar lelkűek lennének.

100. Majd minden ember tart, árúlgat, 's vítat tös-okokat (principiumokat). Némellyeknél ez hiúság, másoknál finom mentegetések, hogy megállapított gondolkozásból láttassanak valamit csi-

nálni; sokaknál ész-mutogatás' vagy ellenkezés osiklánya 's csak igen keveseknél meg-győződés.

101. A' melly kertel, leánnyal, és képpel első látásra, könyvel egy olvasásra, és étellel kóstolásra meg teltél — nem sokat érnek azok.

102. Házasodáskor ritkán tesszük azt a' kérdést; leszünk e' boldogok? hanem boldogoknak fog e' a' világ bennünket tartani? 's ezeknek veszélyes felcserélések oka sok szerencsétlen házasságainknak.

103. Az Író, mint mécse és ólom-tolla, fogy a' munkában. Éltében irigység, gúny, 's negédes orrfütorítások, úntatják vele tövises pályáját; de ő tűr, szenved, vív, halad, 's vas állhatatosságot vet paizsúl ostromlói eleibe; mert egy remény, egy hiú remény dajkálja a' szegény ámulat, az: hogy a' nem érző Sírban, hol az enyésztő Feledés és Rothadás a' kapusok, 's mellynek néma penészein semmi világi zaj, taps, 's örömmriadozások ált' nem hathatnak — nem lélet 's hamuba rogyott érzékeit, majd a' Hír, Dícsősség, 's Név' halhatatlansága — ezek a' hiú szív' 's beteg agy' gyermekei — nyájasan csiklándani fogják. — Kedves helyett felhőölés!!

MUTATÓ TÁBLA.

	<i>lap.</i>
A bdera - - - - -	32
Ács és Legénye - - - - -	105
Addressz-Kalapok - - - - -	89
Aezóp és a' Félzemű - - - - -	42
Agár és Fiai - - - - -	33
Agár és Ura - - - - -	45
Agár, nyúl és Farkas - - - - -	34
Álmom - - - - -	22
Almatlanságom Cúrája - - - - -	82
Alvó Róka - - - - -	85
Angoly Kert - - - - -	93
Angoly Paripa - - - - -	105
Apolló és Plútusz - - - - -	27
Arabs és fogadott fia - - - - -	85
Arany Kor - - - - -	157
Arany és Vas - - - - -	66
Árpád álma - - - - -	28
Asztalos és inassa - - - - -	80
Bachus és Neptún - - - - -	60
Bagdádi Egés - - - - -	32
Bagoly - - - - -	55
Bagoly és Denevér - - - - -	97
Bagoly és Sas - - - - -	124
Barátság Fogadása - - - - -	19
Béka Eneke - - - - -	72
Békák és Récze - - - - -	100
Beteg Oroszlán - - - - -	56
Bika és Ökör - - - - -	104
Bízatos és Kuttyája - - - - -	100
Bokrok - - - - -	159

	<i>lap.</i>
Bolond torony - - - - -	118
Borz és Róka - - - - -	48
Büdösbanka és Varjú - - - - -	144
Cápuai Szűz - - - - -	91
Carneadesz - - - - -	53
Correggio - - - - -	54
Cseledség vitája - - - - -	114
Cser - - - - -	72
Csere bogár és Méhecske - - - - -	142
Csevegő eb - - - - -	130
Csiga és Kígyó - - - - -	156
Czigány Vendégség - - - - -	70
Czigány és Földes Ura - - - - -	145
Csikó kártétele - - - - -	77
Csóka és Méhek - - - - -	52
Csudás álom - - - - -	39
Csíz és Daru - - - - -	29
Deák Példa-szó - - - - -	156
Dejóces - - - - -	121
Denevér - - - - -	29
Dió- és Almafa - - - - -	95
Disznó - - - - -	24
Disznó és Ökör - - - - -	96
Düledékes Fal - - - - -	155
Eb és Macska - - - - -	98
Ebéd - - - - -	93
Egér, alma-féreg és Pók - - - - -	63
Egér és Szű - - - - -	41
Egér-Zsinat - - - - -	148
Egy per ki-vonatja - - - - -	158
Ehes Kutya - - - - -	120
Elefánt - - - - -	36
Élet-unalom - - - - -	26
Eltévesztett Kulcsok - - - - -	86
Ember - - - - -	53
Érdem - - - - -	81
Farkas és Nyúl - - - - -	53
Farkas és Róka - - - - -	66
Farkas és Szamár - - - - -	63

	<i>lap.</i>
Festő Tanácsa - - - - -	133
Fészkelő Veréb - - - - -	69
Flóra és Virágjai - - - - -	148
Fogoly Pacsirta - - - - -	77
Forrás-erecske és Tenger - - - - -	115
Fösvény egere - - - - -	80
Fösvény Fuvaros - - - - -	87
Fuvaros és Lovai - - - - -	24
Galambok - - - - -	21
Galambok - - - - -	36
Galamb és Saskeselyű - - - - -	142
Gazdaszszony és Kakas - - - - -	75
Gazda és Felező - - - - -	55
Gazda és Komondora - - - - -	119
Gazda és Légy - - - - -	45
Genies Csin - - - - -	127
Gerle-pár - - - - -	149
Gerle és Róka - - - - -	60
Gesztenye-fa - - - - -	23
Gólya - - - - -	35
Gólya-fiú és anyja - - - - -	194
Görgei ember - - - - -	133
Görény - - - - -	117
Görög Nyilas - - - - -	60
Gróf és Vadásza - - - - -	97
Gyék a' vetés szélén - - - - -	41
Gyócsos Tóth és Majoros - - - - -	163
Gyöngy-ág - - - - -	141
Gyümölcs-Osztály - - - - -	79
Hajtsár és Ökrei - - - - -	66
Halász és Gólya - - - - -	30
Hang-verseny - - - - -	77
Hangya és Béka - - - - -	150
Három Gyűrűk - - - - -	38
Három testvér - - - - -	88
Házaspár à la mode - - - - -	110
Házi Galamb és Előfa - - - - -	116
Házi Ur és Kályhája - - - - -	49
Herculesz - - - - -	24

	lap.
Hír' szomja - - - - -	153
Hivatalos eb - - - - -	104
Hízó, sertés és Kutya - - - - -	51
Holló és Szarka - - - - -	141
Horogra akadt hal - - - - -	131
Hörcsök és Űrgej - - - - -	126
Hortensius - - - - -	28
Hymen és Ámor - - - - -	72
Jánusz Temploma - - - - -	141
Ifjú és Jóslo - - - - -	133
Indus Fejedelem - - - - -	158
Juhok és Nyúlacska - - - - -	47
Júnó es Venusz - - - - -	120
Jupiter és Kankutyák - - - - -	118
Jupiter és Mómusz - - - - -	49
Justitia Isten-Asszony - - - - -	124
Kakas és Pulyka-gúnár - - - - -	100
Kasztíliai Neme - - - - -	121
Kasznár és Paraszt - - - - -	99
Katona és Kapitánya - - - - -	119
Kávé - - - - -	81
Kéregető Borz - - - - -	58
Kereskedő Róka - - - - -	71
Kereszt orrú - - - - -	27
Kesztyúk - - - - -	48
Két Csász - - - - -	125
Két éjjeli Őr - - - - -	74
Két Fácán - - - - -	38
Két Gyermeke - - - - -	76
Két ígás ló - - - - -	18
Két Rózsa - - - - -	156
Két Rózsa - - - - -	25
Két Szabó - - - - -	127
Kígyó és több Csúszó - - - - -	116
Kis eb és Gazdája - - - - -	83
Köldús és Majoros - - - - -	65
Komló - - - - -	64
Kopó és Gazdája - - - - -	69
Kopók és Sül-disznó - - - - -	34

	<i>lap.</i>
Kopó és Agár - - - - -	114
Korosság elsőége - - - - -	57
Kutya és Medve - - - - -	25
Különös gazdálkodás - - - - -	130
Laisz és Alcibiád - - - - -	146
Le esett Medve - - - - -	52
Légy és Annya - - - - -	112
Lepke és Virág - - - - -	101
Lipsziai Vásár - - - - -	61
Ló, Ürge és Egér - - - - -	53
Ló és Kutya - - - - -	78
Loudovighi - - - - -	157
Macska - - - - -	29
Macska és nagy állatok - - - - -	75
Macska és Pudli - - - - -	116
Macska és Sármán - - - - -	109
Maczonkai Bíró - - - - -	128
Madarász és Fülmile - - - - -	68
Magyar és Czigány - - - - -	78
Majmok - - - - -	33
Majom és Láva - - - - -	64
Majoros és Asszonya - - - - -	49
Medinai út - - - - -	132
Medve és atyafija - - - - -	126
Medve Király - - - - -	129
Medve és Mókus - - - - -	94
Medve és Méhek - - - - -	154
Méhecske - - - - -	72
Méhek és Csiga - - - - -	143
Mívesz Lepke - - - - -	76
Mólnár és fia - - - - -	159
Mólnár és Veréb - - - - -	117
Moszkai égés - - - - -	112
Napszámos és Felesége - - - - -	105
Nevetlen levélke - - - - -	107
Nyíri Nemes - - - - -	90
Nyúl folyamodása - - - - -	131
Ökör és Bika - - - - -	127
Ököi és gazdája - - - - -	125

	lap.
Olympiai Játék	40
Ökör, kutya-tej és Király-dinnye	42
Ökör és Macska	145
Öl-eb és Komondor	129
Ölyv és Galamb	28
Okos Bíró	67
Oroszlán-kölyök	114
Oroszlán és Macska	106
Oroszlán 's több állatok	59
Oroszlán-táncz	160
Orvos	155
Orvos és betegei	125
Őszvér és Csikó	72
Őszvér és Szamár	153
Pán és Apolló	25
Pap-változtatás	106
Pap és Paraszt	138
Paraszt hollója	111
Paripa és Bika	96
Paripa és Szarvas	93
Párducz és Róka	65
Párkák Ollója	154
Patak-erecskék	62
Patikás	55
Páva	99
Piócza és beteg	138
Pisztrang és Béka	99
Pompa és fényűzés	135
Professor és Siket Szomszédja	115
Pulyka-gúnár	61
Puskás gyermek	87
Pyramis	162
Quadrans	136
Qualificált Szarka	82
Rátótiak	91
Recensens Csóka	79
Rigó és Bűdösbanka	48
Rigó és Cserebogár	67
Rigó és Csóka	21

Rigó és Varjú	103
Róka és Csász ebe	89
Róka fortély	44
Róka és Farkas	133
Róka és Juhok	95
Róka és macska	118
Róka paczkázásai	74
Rosta	39
Selyembogár	143
Seregély-Csoport és Kémje	90
Seregély és több Madarak	149
Sertés és Róka	69
Sors' páczolásai	101
Speculatióm	19
Stiglicz és Csíz	145
Sullyos betegség	51
Szabo és Uracs	64
Szajkó	34
Szamár	134
Szamár fontos foglalatosságában	115
Szamár és Kutya	142
Szarka és Tyúk	43
Szarvas és Ökör	143
Szegény Hársfa	107
Szekér-út	111
Szelindek és Borz-lábú Kopó	95
Szemtelen Veréb	63
Szénégető gyerek, és Majoros fia	130
Szív és Nyelv	103
Szocratesz	139
Szúnyog és Annya	24
Találos Mesém	34
Tamerlán	147
Tunacskozó Verebek	150
Tehén és gazdája	127
Tehén és Róka	22
Tele dézsa	163
Teve Púpja	173
Tölgyfa és Rózsa bokor	85

	<i>lap.</i>
Tót' Fröstökje - - - - -	70
Tóth és Nyírfa - - - - -	36
Túzok és Súlyom - - - - -	35
Tyúkok és Házi-asszony - - - - -	8
Vadász és ebe - - - - -	151
Vad és szelíd Réce - - - - -	117
Varjak - - - - -	35
Varjú és Céres - - - - -	71
Varjak és Szarka - - - - -	131
Város' Bírāja és Udvarnokja - - - - -	17
Vendég Gólya - - - - -	123
Vén butorok átka - - - - -	136
Vén fa kérése - - - - -	136
Verbunkos - - - - -	148
Vereb és Csíz - - - - -	101
Vércse és Fülmile - - - - -	45
Veres hajú gyermek - - - - -	109
Veronése Pál - - - - -	49
Veszta tüze - - - - -	44
Vidra - - - - -	48
Viza és Harcsa - - - - -	124
Vízi és erdei Madarak - - - - -	24
Vizsla és Majom - - - - -	54
Völegény és Attya - - - - -	151
Vulcán és az Istenek - - - - -	152
Ügyefogyott Juh - - - - -	61
Úrfi és Inassa - - - - -	57
Úrfi és Vizslája - - - - -	93
Úr és Lovász - - - - -	103
Úr és Macska - - - - -	79
Útas Gavallér - - - - -	149
Útas és Rabló - - - - -	80
Utlazók - - - - -	23
Yórick - - - - -	46
Zsálya és Napraforgó - - - - -	192
Zsámboki Notárius - - - - -	37

ELŐFIZETÉSEK.

A r a d o n :

Tek. Boros-Jenői Aczél Antal Úr, Táblab.

— — — Aczél János Úr, Táblab.

— Bánhidý Antal Úr, Táblab.

— Bosznyák Károly Úr, Arad Vgyei Esküdt.

— Brűnek Károly Úr, Ar. Vgy. Al-Adószedő.

— Mácsai Csernovics Péter Úr.

— Szent Viszlói Desó Sigmond Úr, Fő Szolg.

— Dankó János Úr, Archivar.

N. Győroki Edelspacher Imre Úr, Törv. Tanuló.

Tek. Faschó József Úr, Arad Vgy. Ord. Fisc.

— Fehér Sámuel Úr, Tern. Urad. Tisztartó.

N. Mosóczi Institoris János Úr, Törv. Tanuló.

Tek. Róth Ignác Úr, M. B. Wenkheim Úr Secret.

— Váradi Török Gábor Úr, Arad Vgy. Al-Jegyző.

— Vásárhelyi János Úr, Táblab.

B a j á n :

Tek. Militicsi Czintula János Úr, Bács Vgyei Esküdt.

— Knezy Mátyás Úr, B. V. Leveltárnok és Táblab.

— Köröskényi Károly Úr, Táblab.

— Borsodi Latinovics Benjámin Úr, B. V. Fő-Jegyző.

— — — Latinovics Károly Úr, B. V. Al-Jegyző.

— Ramocsai Markos Pál Úr, Táblab.

— Pacséri Odry József Úr, B. V. Tisztí Fő Ügyész.

— Póka Mihály Úr, hites Ügyv.

— Radics Pál Úr, Szólgab.

— Scultety János Úr, Bajai Urad. Ügyv.

N. Tóth György Úr, Bajai Urad. Kasznár.

— Felső Lukavecz Volarics János Úr, Bács V. Esk.

D e b r e c z e n b e n :

N. Özvegy Csáthy Györgyné Asszony, II Ex.

— Csáthy Károly Úr, Tanuló.

— Csáthy László Úr, Juratus.

Mgos Cserey Sámuel Úr, Tasnádon.
 N. Ötvös Sámuel Úr, Debr. Kántor.
 — Szűcs Károly Úr, Esküdt Deák.
 Tek. Szathmáry Dániel Úr, a' Harm. Revisor.
 Tiszt. Várady Sándor Úr.
 N. Zentha Sigmond Úr, Esk. Deák.

D é v á n :

Mélt. Borbátvízi Bája István Úr, Cs. K. Kapitány.
 — — Bája Mária Asszony, M. L. R. Bánffy György
 Cs. K. Ezredes és Kamarás Hitvese.
 — — Bája Sónia Asszony, M. Barcsai Barcsay László
 Úrnak Kamarás és Hunyad Várm. Fő Bír-
 ánának Özvegye.
 Tek. Fejérvízi Bálint Abraham Úr, Táblab.
 — Búzás Lőrincz Úr, Peski Urad. Tiszt.
 — Dési Hosszú Gábor Úr, G. Bánffy György Exc. Urad.
 Administ.
 Mélt. Branciskai B. Jósika Miklós Úr, Cs. K. Kapit. és
 Kamar.
 Tek. Karánsebesi Ivuly Máté Úr, Hunyad V. V. lapánya.
 Mgos Kozollai Kozollyay Lajos Úr, R. Perceptor.
 Tek. Karánsebesi Lugosy János Úr, Ügyv.
 — Megyesy János Úr, Peski Urad. Udvarbíró.
 — Poklisai Móre Antal Úr, Táblab. és Plájasok Kapit.
 — — Móre János Úr, Archiv. és Táblab.
 — Roskosnyi János Úr, Zalaszi Urad. Udvarb.
 — Lippai Szentpétery Dániel Úr, Táblab.
 — Keméndi Veres János Úr, Ügyv.

F o g a r á s o n :

Tek. Ágyó Sámuel Úr, F. Fejér V. Geometr.
 — Benedek István Úr, N. Fogaras Vár. Szolgab.
 — Gidófalvy Ferencz Úr, A. Szombátfalvi Praefect. 4 Ex.
 — Hamar István Úr, Fogaras Vid. Fő Notár.
 — Kiss József Úr, F. N. Jurium Insp.
 — Könczey Lajos Úr, F. Fejér Vgyei Kir. Perceptor.
 — Szabó Mihály Úr, Fogar. Vid. Assessor.
 — Vajna János Úr, N. Fogar. Vid. Physicus.
 — Vitályos Sámuel Úr, N. Fog. Vid. Esküdt.

G ö m ö r ő e n :

Tek. Szuhay József, hites Ügyvéd Üreszközléséből 20 Előfiz.

K á r o l y f e j é r t a r t :

Tek. Göde Ignác Úr.
 — Lázár György Úr.
 — Szabó József Úr, Doboka Várm. Kir. Percept.
 — Sánta Demeter Úr.
 Mgos G. Széki Teleky Pál Úr.

N. Károlyban:

Tek. Sick Pál Urad. Számvevő Úr eszközléséből. 18 Előf.

Kolozsvárott.

N. Ajtay Károly Úr, Mag. Pract.

— Balogh Mózes Úr, Juratus.

— Forrai Ferencz Úr, Poéták Tan.

— Gódingér Antal Úr, Dipl. Patik.

Tek. Gyergyay Ferencz Úr; Fő Notar.

— Hartmann János Úr.

Tiszt. Herepey Károly Úr, Kolosv. Ref. Pred.

Tek. Jónás Ferencz Úr, Szolgab.

N. Kolosváry Perencz Úr, Deák.

— Kovásznay József Úr, Juratus.

— Emódi Kis Dániel Úr, Ref. Rector.

Tiszt. Krizbai Deső Elek Úr, Kol. Ref. Pred. és Tract.
Ord. Notar.

N. Nagy Péter Úr.

— Nagy Lázár Úr.

— Soós Károly Úr.

— Szabó Títus, Patik. Segéd.

— Szakács János Úr, Zilahi Ref. Rector.

— Szoboszlai István Úr, Philos.

Tek. Vészpremy László Úr, Szolgab.

Lossonezon és Nógrádon.

Tek. Fáy József és Fatovich István Urak eszközléséből
12 Előf.

Miskolczon:

Tek. Balogh Abrahám Úr eszközléséből 15 Előfiz.

Marosvásárhelyt:

N. Antal László Úr, Biblioth.

— Antal János Úr, Phil. Prof.

— Albert István Úr.

Tek. Barcsay János Úr, Táblab.

N. Baranyai Gergely Úr, Fisc. Dir. Cancell.

— Bógya József Úr, F. Dir. Canc.

Tek. Vargyasi Dániel Elek Úr, Kir. Tábl. Táblabíró.

N. Jakab Lajos Úr, Kir. Tábl. Cancell.

Tek. Incze István Úr, Procur.

— Lőrinczy József Úr, Procur.

N. Karanka László Úr, Kir. Tábl. Canc.

Tiszt. Kibédi Peterfy József Úr, M. Vás. Ref. Pred.

Tek. Sárpataky György Úr, Kir. Tábl. rendes Táblab.

— Sófalyv József Úr, Marosszéki Földmérő.

N. Simonfy Sámuel Úr.

Mgos Székely Mihály Úr, Udv. Tan. és az Erd. Kir. Tábla
Elölülője.

N. Szócs Sándor Úr, Theol. Tanuló.

Tek. Akosfalvi Szilágyi Károly Úr, Archivár.
 N. Téglási Károly Úr, Theol. Tanuló.
 Tek. Ugrán István Úr, Táblab.
 N. Végh Mihály Úr, Kir. Tábl. Canc.
 — Vinkler Ferencz Úr, F. Dir. Canc.

P á p á n :

Tek. Sebestyén Gábor Úr, T. Veszprém Várm. Tiszti
 Ügyésze eszközléséből 11 Előf.

P a n n o n h a l m á n :

Tiszt. Bielek Colesztin Úr, Ben. Ald.
 — Guzmics Izidór Úr, Bened. Áld. és Prof.
 — Hajnal Orbán Úr, Ben. Ald.
 — Spilák Regináld, Ben. Áld.
 — Stajkó Ignác, Bened. Áld.
 — Schmidt Szeverin, Ben. Nevend.
 Pannonhalmi Fő Apáti Könyvtár.

P e s t e n :

N. Abrahamovics Pál Úr, Laczházi Keresk.
 Tek. Bajkay András Úr, hites Ügyv.
 Tiszt. Báthory István Úr, Dömsödi Pred.
 Tek. Bényei László Úr, hites Ügyv.
 N. Bóne László Úr, Kir. Tábl. Jegyz.
 Tek. Besnyei Sigmond Úr
 — Dömény Sándor Úr, h. Ügyv.
 — Részó Ensel Sándor Úr, h. Ügyv.
 — Erős József Úr, h. Ügyv.
 — Farkas Ferencz Úr, h. Ügyv.
 — Folkusházy Pál Úr, M. G. Károlyi Fam. Földm.
 — Gosztonyi Miklós Úr, Kir. Fisc.
 — Hidegh Abraham Úr, h. Ügyv.
 — Hubay József Úr, h. Ügyv.
 Tiszt. Kiss Adám Úr, Dadi Pred.
 — Kiss László Úr, T. Pest Vgye Fő Szolgab.
 Tiszt. Miskolczy István Úr.
 Tek. Nagy István Úr, V. Notar.
 N. Nagy Ferencz Úr, Laczházi Notar.
 Tek. Ónodi Jonáthán Úr, h. Ügyv.
 N. Sörös István Úr, Pápai Theol. Deák.
 Tek. Stettner György Úr, h. Ügyv.
 — Szalay Pál Úr, Pest Vgyei Szolgab.
 — Szathmáry József Úr, Agens.
 — Szathmáry Dániel Úr, T. Komár. V. Fiscálissa.
 N. Szarka Dániel Úr, Kir. Tábl. Jegyz.
 Tek. Szögyényi László Úr, Pest Vgyei V. Notar.
 — Taly Lajos Úr, Komar. Várm. Fő Bízto.
 — Ternyei István Úr, h. Ügyv.
 — Torma Imre Úr, Halason.

Tek. Zlinszky János Úr, Pest Vgyei V. Notar.
Tiszt. Vitéz József Úr, Dömsödi Ref. Káplán.

P o s o n y b a n :

Tek. Pusztay Sándor Úr, h. Ügyv.
— **Kis Jókai Takács Gáspár Úr, T. Posony V. V. Ispánya.**
— **Topolcsáni Topolcsányi Sigmond Úr, Táblab.**

S e l m e c z e n :

Tek. Sípos Péter Úr eszközléséből 26 Előfiz.

U n g v á r b a n :

Tek. Kende László, Ungi Fő Sz. Bíró.
— **Szemerei Szemere György Úr, Ungi Fő Sz. Bíró.**
— — **Szemere Miklós Úr.**
— — **Szemere János Úr.**
— **Thuránszky István Úr, Ungi Al-Jegyző.**
— **Tomcsányi István Úr, Ungi Esküdt.**

V á r a d o n :

Tek. Csengery Antal Úr, h. Ügyv.
Mélt. B. Döry Józsefné, szül. Domokos Juliánna Assz.
— **Gr. Haller Lászlóné, szül. B. Szentkereszti Maria Assz.**
Tek. Jánosy Gábor Úr.
— **Jancsó Veronika Assz. T. Szász József Úr, T. Bihar, V. Földm. Hitvese.**
— **Lenovics Imre Úr, T. Bihar V. Fő Orvos.**
— **Miskólczy Gábor Úr.**
— **Miskólczy Lajos Úr, Tábl.**
N Morvay József Úr, Váradi Ref. Osk. Tan.
Tek. Porubszky István Úr, Bihar V. Tiszti Ügyész.
N. Somogyi Dániel Úr, Földm. Pract.
Tiszt. Szabó György Úr, Vár. Ref. Prof.

V a s V á r m e g y é b e n S z o m b a t h e l y e n :

Tiszt. Bitnicz Lajos Prof. Úr eszközléséből 14 Előfiz.

Z e m p l é n y b e n :

Tek. Farkasfalvi Mauks Mihály Úr, Táblab.
— **Szirmay Antal Úr, Táblab.**
Fő Tiszt. Izbugyai Viczmándy Lajos Úr, Prépost és Új-helyi Pléb.
Tek. Gércsy István Úr, a' M. Bánffy Fam. Praefect.
— **Inczédy István Úr, h. Ügyv.**
— **Inczédy József Úr, Táblab.**
— **Szógyényi Ferencz Úr, T. Zempl. V. V. Ispánya.**

60. - (96. -) (B. 8.)

~~XXXIV/28~~

P. I. 756.

P E S T E N.

PETRÓZAI TRATTNER J. M. ÉS KÁROLYI ISTVÁNNÁL.

895.2F299

M

